

Педагог

РЕСПУБЛИКАЛЫҚ ҒЫЛЫМИ-ӘДІСТЕМЕЛІК, ПЕДАГОГИКАЛЫҚ ЖУРНАЛ
РЕСПУБЛИКАНСКИЙ НАУЧНО-МЕТОДИЧЕСКИЙ, ПЕДАГОГИЧЕСКИЙ ЖУРНАЛ

5(95)
2026

60
ЖАС

Анар Аймолдақызы АЛИМБЕКОВА

Педагог

№5 (95)
(Қыркүйек-Қазан)
(Сентябрь-Октябрь)
2026

Журнал екі айда бір рет шығады / Журнал выходит один раз в два месяца

Журнал 2011 жылдың қаңтар-ақпан айынан
бастап қазақ және орыс тілдерінде шыға бастады.
Журнал издается с января-февраля
2011 года на казахском и русском языках

Республикалық ғылыми-әдістемелік
педагогикалық журнал
Республиканский научно-методический
педагогический журнал

МАЗМҰНЫ - СОДЕРЖАНИЕ

Б. Тілеп	
Педагог көшбасшылығы: білім берудегі өзгерістердің жаңа архитектурасы.....	3
Ұ. Қыяқбаева	
Білім саласының көшбасшысы.....	5
Р. Бекмагамбетова	
Возраст мудрости и время свершений	8
Қ. Шалғынбаева	
Кешегі шәкірт – бүгінгі ғалым. Тұлға.....	11
А. Ильясова	
Ғылым мен шынайылықтың биік шыңы: білікті ұстаз, бірегей ғалым	13
Г. Уайсова	
Ұлт тәрбиесіне қызмет еткен ұстаз	14
А. Жұмабаева	
Зерттеу мен жаңашылдық жолындағы ғалым.....	15
А. Қожағұлов	
Ұстаз өнегесі – шәкірт жүрегіндегі мәңгілік із.....	19
С. Нурбекова	
Ғылым мен ұстаздықты ұштастырған өнегелі жол	21
А. Бұлшекбаева	
Ұстаздық ғұмырдың алтын белесі.....	23
Р. Каримова	
Ұстаздық пен ғылым сабақтастығы: а.а. алимбекованың ғылыми-педагогикалық қызметі мен ғылыми мектебі	25
А. Төлешова	
Ұстаздық өнеге – жүректе қалған із	28
Б. Есенбаева	
Адамға бағыт, шәкіртке қанат берген ұстаз.....	30
А. Жакупова	
Мектепке дейінгі көшбасшылық: өзгерістерді басқару және кәсіби даму	32
А. Ауезова	
Ұстаздық ғұмырдың өнегелі белесі	34
Ж. Асанханова	
Ұстаздықтың биік өлшемі: ғылым, тәрбие және адамгершілік.....	36
Д. Азимбаева	
Ғылым мен ұстаздықты ұштастырған ғибратты ғұмыр.....	39
К. Малдыбаев	
Анар Аймолдақызы туралы бір үзік сыр	42
А. Нурмаханбетова	
Адалдық пен білімділікті өміріне серік еткен анар	43
С. Раймқұл	
Ұстаз ізі – шәкірт жол.....	45
Л. Бекбау	
Шәкірт жүрегіндегі аяулы ұстаз	47
Э. Оразалиева	
Ғылыми жолдағы алғашқы кездесу: жетекшіден – тәлімгерге дейін	49
А. Рахман	
Ұстаз бен шәкірт сабақтастығы – ғылымның ең көркем жалғастығы!.....	51

ҚҰРЫЛТАЙШЫ:
«Педагог LTD» ЖШС

Бас редактор:
Гүлжанат ҚҰСТАНОВА

ҚР Мәдениет және ақпарат
министрлігінде
15.02.2010 ж. Астана қаласында
тіркеліп, №10712-Ж куәлігі
берілді.

Басуға кол қойылды
14.09.2026 ж.
Офсеттік басылым.
Тапсырысы: 320.
Басылым индексі: 74312

Редакцияның мекен-жайы:
050036, Алматы қаласы,
Мамыр-2 ы/а, 13-7.
Тел/факс: 8 (727) 255-72-94.
Ұялы тел.: 8 777 303 37 67.
Эл.пошта: pedagog-ltd@mail.ru

Журнал <<RADO Print>>
баспаханасында басылды.
Алматы қ., Мыңбаев көш., 46,
көңсе 411А

Көркемдеуші және беттеуші:
Нұрзат РАЙМҚҰЛОВА

РЕДАКЦИЯЛЫҚ АЛҚА: РЕДАКЦИОННАЯ КОЛЛЕГИЯ:

Н. Омашев — ҚР Жоғары мектеп Ғылым Академиясының академигі, Қазақстанның Еңбек сіңірген қайраткері, филология ғылымдарының докторы, профессор.

С. Аманжолов — педагогика ғылымдарының докторы, ҚР Білім беру ісінің үздігі.

Ә. Дүйсебек — Ұлттық құндылықтар Академиясының вице-президенті.

А. Миразова — Алматы қаласы, №159 мектеп-гимназиясының директоры, ҚР Білім беру ісінің үздігі, Қазақстанның Еңбек Ері.

Р. Кіршібаева — Алматы қаласы, №145 мектеп директорының тәрбие ісі жөніндегі орынбасары.

Жарияланған материалдар редакцияның пікірін білдірмейді. Фактілер мен мәліметтердің дұрыстығына авторлар жауапты. Қолжазбалар мен фотосуреттер рецензияланбайды және қайтарылмайды. Журналға шыққан материалдарды редакцияның келісімінсіз көшіріп басуға болмайды.

Опубликованные материалы не отражают точку зрения редакции. Ответственность за достоверность фактов и сведений в публикациях несут авторы. Рукописи и фотоснимки не рецензируются и не возвращаются. Перепечатка материалов, опубликованных в журнале допускаются только с согласия редакции.

Журнал зарегистрирован в Министерстве культуры и информации РК в г. Астане. Выдано свидетельство №10712-Ж от 15.02.2010 г.

Подписано в печать 14.09.2026 г.
Печать офсетная.
Заказ 320.

Подписной индекс: 74312

Учредитель:

ТОО «Педагог LTD»

Адрес: 050036, г. Алматы,
Мкр. Мамыр-2, 13-7.

Тел./факс: 8 (727) 255-72-94;
сот.т.: 8 777 3033767

Эл. почта: pedagog-ltd@mail.ru

Журнал напечатан в типографии
<<RADO Print>>

г. Алматы, ул. Мынбаева, 46, оф. 411А

НАЗАР АУДАРЫҢЫЗ!

Материалдарды компьютерде Times New Roman қарпімен теріп, көлемі 2 беттен аспайтын Microsoft Word бағдарламасына жазып жіберіңіз. Мақала соңында автор туралы толық әрі нақты мәлімет болуы керек. Аты-жөніңізді толық жазыңыз (Мысалы, М.Т., К.С. емес). Мақалаңызға қосымша журналға жазылғандығыңыз жөніндегі **түбіртек көшірмесін** салғаныңыз жөн. Түбіртектің түпнұсқасы өзіңізде қалсын. Ол журналды уақытысында алмаған жағдайда байланыс бөлімшесіне барып, талап етулеріңізге керек болады. Мақаланы мүмкіндігінше Интернет арқылы электронды поштаға (pedagog-ltd@mail.ru, aknur@mail.ru) жіберіңіз. Болмаса, факс, бағалы хат арқылы редакция мекен-жайына жіберулеріңізге болады.

ОБРАТИТЕ ВНИМАНИЕ!

Представляемые материалы должны быть напечатаны и сохранены в программе Microsoft Word. Объем не более 2-х страниц, шрифт Times New Roman. Сведения об авторе должны быть точными и полными. Фотографии высылайте отдельными файлами в формате JPEG, TIFF, не вставляя в текст статьи. К высланному материалу приложить копию квитанции о подписке на журнал. Материалы отправляйте на электронную почту (pedagog-ltd@mail.ru, aknur@mail.ru), факсом или заказным письмом.

Педагог көшбасшылығы: білім берудегі өзгерістердің жаңа архитектурасы

**Болат Анапияұлы
ТІЛЕП,
Абай атындағы
Қазақ ұлттық
педагогикалық
университеті
Басқарма төрағасы
— ректор.
Алматы қаласы**

Баршаңызды Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогикалық университетінде Анар Аймолдақызы Алимбекованың 60 жас мерейтойына арналып өтіп отырған **«Педагог көшбасшылығы: білім берудегі өзгерістердің жаңа архитектурасы»** атты халықаралық нетворкингтің ашылуымен шын жүректен құттықтаймын!

Бүгінгі басқосудың тақырыбы қазіргі білім беру жүйесінің маңызды мәселелерінің бірін арқау етіп отыр. Өйткені білім берудегі кез келген сапалы өзгерістің бастауында педагог тұрады. Ал заманауи педагог — білімді жеткізуші ғана емес, кәсіби ортасына ықпал ете алатын, жаңа идея ұсынатын, жауапкершілік алып, өзгерістерге бастамашы болатын **көшбасшы тұлға**.

Сондықтан педагог көшбасшылығын дамы-

ту — бүгінгі педагогикалық білім берудің стратегиялық міндеттерінің бірі.

Халықаралық нетворкингтің мазмұнында педагог көшбасшылығы білім беру трансформациясының стратегиялық ресурсы ретінде қарастырылып, педагогтің кәсіби капиталы, құндылықтар мен өзгерістер мәдениеті, білім беру экожүйесіндегі серіктестік және болашақ педагогтердің көшбасшылық әлеуетін қалыптастыру мәселелері қамтылып отыр.

Бұл бағыттар Абай университетінің миссиясымен де тікелей үндеседі.

Педагогикалық білімнің қарашаңырағы ретінде университетіміз үшін кәсі-

би білімі терең маман даярлау жеткіліксіз. Біз өз кәсібінің болашағына жауапкершілікпен қарайтын, дербес шешім қабылдайтын, командамен жұмыс істей алатын, қоғамдағы өзгерістерді түсініп қана қоймай, **сол өзгерістерді жүзеге асыруға қабілетті педагогтерді** даярлаудамыз.

Осы тұрғыдан алғанда, педагог көшбасшылығы жоғары педагогикалық білімнің мазмұнына енуге тиіс маңызды кәсіби құзыреттіліктердің бірі деп білеміз.

Бүгінгі халықаралық кездесудің тағы бір маңызды ерекшелігі — оның ғалым, тәжірибелі ұстаз, философия докторы (PhD), қауымдастырылған профессор **Анар Аймолдақызы Алимбекованың 60 жас мерейтойымен** сабақтас өткізілуі.

2004 жылдан бері Абай университетінде табысты еңбек етіп келе жатқан ғалым ұстаз болашақ педагогтердің кәсіби және тұлғалық дамуына, олардың көшбасшылық дағдыларын қалыптастыруға жүйелі үлес қосып келеді.

Соның нақты көріністерінің бірі — өзі жетекшілік ететін «**Лидер**» студенттер клубы. Клуб студенттердің кәсіби көшбасшылық әлеуетін дамытуға, ғылыми-зерттеу жұмыстарына тартуға, өзін-өзі басқару, әлеуметтік белсенділік пен жауапкершілік дағ-

дыларын қалыптастыруға бағытталған.

Ғалымның жетекшілігімен педагогика саласындағы өзекті мәселелерге арналған зерттеулер жүргізіліп, **бірнеше диссертациялардың қорғалғаны** да ғылыми мектептің қалыптасып келе жатқанын көрсетеді.

Осы ретте, **құрметті Анар Аймолдақызы**, мерейлі 60 жасыңызбен шын жүректен құттықтаймын!

Сіздің көпжылдық ұстаздық еңбегіңіз, ғылыми ізденістеріңіз, жас ғалымдар мен болашақ педагогтерді тәрбиелеудегі еңбегіңіз университетіміздің академиялық және ғылыми әлеуетін арттыруға қосылған маңызды үлес деп білеміз.

Сізге мықты денсаулық, отбасыңызға амандық, шығармашылық қуат, жаңа ғылыми жетістіктер және шәкірттеріңіздің биік белестерін көру бақыты бұйырсын!

Бүгін осы алаңда отандық және шетелдік ғалымдар, мектеп басшылары мен педагогтер, білім беру саласының мамандары, докторанттар мен магистранттар бас қосып отыр. Бұл — жаңа кәсіби байланыстар орнатуға, ортақ ғылыми жобалар мен бастамаларға жол ашуға мүмкіндік беретін маңызды орта.

Педагог көшбасшылығы — кәсіби дамуға, жаңашылдыққа және білім сапасын арттыруға бастайтын маңызды құндылық.

Білім саласының көшбасшысы

Ұ.Қ. ҚЫЯҚБАЕВА,
п.ғ.к., Абай атындағы Қазақ ұлттық
педагогикалық университеті
Педагогика және психология факультеті
Мектепке дейінгі білім беру және
әлеуметтік педагогика кафедрасының
меңгерушісі, профессор.
Алматы қаласы

Ұстаз ... жаратылысынан өзіне айтылғанның бәрін жете түсінген, көрген, естіген және аңғарған нәрселердің бәрін жадында жақсы сақтайтын, бұлардың ешнәрсесін ұмытпайтын... алғыр да аңғарымпаз ақыл иесі ..., мейлінше шешен, өнер-білімге құштар, аса қанағатшыл жаны асқақ және ар-намысын ардақтайтын, жақындарына да, жата адамдарына да әділ..., жұрттың бәріне... жақсылық пен ізгілік көрсетіп... қорқыныш пен жасқану дегенді білмейтін батыл, ержүрек жан» деп шығыс ғұламасы әл-Фарабидің айтқан нақыл сөзі, Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогикалық университеті, Педагогика және психология институты, Мектепке дейінгі білім беру және әлеуметтік педагогика кафедрасының қауымдастырылған профессоры, PhD Анар Аймолдақызына арналып айтылғандай. Шығыс данасының осы сөзін жадына сақтаған, ұстаздық қызмет пен ғалымдықты қатар ұстаған, ең алдымен, шәкірттеріне сыйлы, адалдық пен адамгершілікті биік тұғырға қойған ұлағатты ұстаз, ғибратты ғалым Анар Аймолдақызы туралы мерейлі мерей жасында ізгілік ниетпен лебіз білдіруді өзімнің парызым деп санаймын. Шындығында әрбір ұстаздың өзіне тән

ғұмыр жолы, тіршілік баяны бар, бірақ еткен еңбек, алған асу, жеткен биік әркімнің өмірінде әрқилы. Оны сырт көз өзінше бағалап жатады. Сондағы жалпының іздейтіні кісілік келбет пен азаматтық тұлға. «Бір адам бір әлем» деген сөз содан калса керек. Рас, адамдардың тағдырында, максатында ұқсастықтар болуы мүмкін. Бірақ, бір тағдыр екінші тағдырды толық қайталай алмайды. Тегінде адам бойындағы асыл қасиеттердің қайсысының болса да ұшар ұясы, қайнар көзі, қонар тұғыры — өскен ортасы мен одан алған тәрбиесінде екені сөзсіз. Соның дәлелі Анар Аймолдақызының шыққан тегі мен табиғаты, кісілік келбеті, бойындағы парасат-пайымы, жалпы таза адами болмысы ата тегінен берілген текті қасиеттер екені сөзсіз.

Анар Аймолдақызының әкесі Аймолда ақсақал — екі мәрте Социалистік Еңбек Ері атанған, Жетісудағы колхоз құрылысын алғаш ұйымдастырушылардың бірі және көрнекті қоғам қайраткері Нұрмолда Алдабергеновпен бірге қызмет жасаған көрнекті тұлға.

Анасы Зайда 10 баланы дүниеге әкеліп, отбасылық құндылықты бірінші орынға қойып, тәлім-тәрбиенің уызын, нәрін бере отырып, адамгершіліктің не-

гізі — имандылық пен ізеттілікті әрбір перзентінің бойына сіңіртеп, әр перзентінің өмірде тұлға болып қалыптасуына үлес қосқан батыр ана.

Анар Аймолдақызы ғалым ретінде еліміздің білім-ғылым жүйесінде оның ішінде, мектепке дейінгі білім беру саласы мен әлеуметтік педагогика ғылымының өсіп-жетілуі, дамуына үлес қосып жатқан ерекше көшбасшы тұлға.

Шын мәнінде ғылым мен білім егіз, құстың қос қанаты секілді. Білімсіз ғылым жоқ, ғылымсыз білім дамымайды. Білім өркениеттің іргетасы болса, ғылым соның үстіне тұрғызылған сәулетті ғимараты. Анар Аймолдақызы осыны терең түсіне біліп, ұстаздық өмірін де, ғалымдық өмірін де бір бірімен тығыз байланыстыра отырып, ғылыми-зерттеуде өрісі өте кең ғылым мен білімге тең қараған, екеуіне бірдей тер төгіп жүрген ғалым.

Анар Аймолдақызы кең өрісті, жан-жақты, зерттеулері мен көзқарастары жаңаша, креативті ғалым. Ол ғылымды алға қарай дамытып, жетілдіретін күшті ойшылдардың идеяларын басшылыққа алып, өзінің бар талантын, бар дарын, тағылымын мектепке дейінгі білім беру мен әлеуметтік педагогика бағытының жаңа сатысына арнап ғылыми зерттеулер жүргізіп, шәкірттер даярлауда.

Анар Аймолдақызының студенттерге дәріс оқу дарыны мен қабілетіне, ғылыми және оқу тақырыптарын еркін меңгеруіне, академиялық әдебиеттен терең білімділігіне және ең бастысы, мектепке дейінгі білім беру мен әлеуметтік педагогика саласының теориясының күрделі де қарама-қарсылық аспектілерін терең меңгергендігін ерекше атап өткім келеді. Нағыз ғалым ретінде Анар Аймолдақызы студенттер мен жас ғалымдарға еркін ойлауға және мәселені еркін талқылауға мүмкіндік береді. Ең бастысы, студент-

теріне, магистранттарына, докторанттарына жай ғана құрметпен қарамай, оларды жақсы көріп, олардың жетістіктерін мақтан тұтатын, өз өмірінің, өз жүрегінің үлкен бөлігін білім алушыларға арнаған ғибратты ұстаз.

Ғылым мен білім әлемінде Алланың берген бақытына орай, Анар Аймолдақызы табиғи талантымен-ақ тағдыр жолымен өзінің педагогтық, ғалымдық жолында өзінің орны бар көшбасшы ғалым. Ол өзінің ерекше ғылыми қабілеттілігімен ғылыми мектебінің қалыптасуына күш беріп қана қойған жоқ, еліміздің түкпір түкпірінде маман даярлау әлеуетінің нығаюына да зор үлесін қосуда.

Ізденіс, зерттеу және шығармашылық арқылы жаңа формация педагогтарын даярлау бағытында заман талабына сай цифрлық ресурстарды, кең жолақты ақпараттарды пайдалана отырып өткізген сабақтары, новаторлық идеялары, нәтижеге бағытталған оқыту формалары — Анар Аймолдақызының кәсіби ерекшелігі бірі болып табылады.

Әлемдік білім кеңестігіне терең бойлаған Анар Аймолдақызы дамыған елдердің озық тәжірибесін өнеге етіп, оны отандық білім жүйесінің ұлттық сипатымен ұштастыруда. Белгілі жазушы, аудармашы Герольд Бельгердің «Маған оның өзінің ең сүйікті тақырыбына ғылыми тұрғыдан келуі де, баяндау әдісі мен қисыны да, ең бастысы, өзінің объективті пайымдауларындағы адалдығы, ашықтығы, принципшілдігі мен батылдығы аса қатты ұнайды», — деген пікірі Анар Аймолдақызына да арналғандай.

Алимбекова Анар Аймолдақызы — толғамы терең, ғылымның әр саласы бойынша айтар ойы, тұжырымы, өзіндік ұстанымы бар, мектепке дейінгі білім беру мен әлеуметтік педагогика саласының теория мен практикасының дамуы-

на ықпал етіп қана қоймай, білімге әсер ету механизмдерін саралай білген маман.

Анар Аймолдақызы — қатал бола отырып, талапты қоя білетін, өте сезімтал және жауапкершілігі мол, мұқият жан. Ол білімалушыларға терең де берік білім беріп қана қоймай, олардың білім алуға деген сүйіспеншілігін де оята білетін ұстаз-ғалым. Ол өзінің еңбекке деген, адалдық, өз ісіне деген сүйіспеншілік, құлшыныс пен қажымас қайратының арқасында студенттердің шынайы құрметіне бөленіп жүр.

Ұлағатты ұстаз, ғибратты ғалым, парасатты тұлға Анар Аймолдақызы ғылымға жан-тәнімен берілген, Алла тағаланың берген бойындағы мол дарынын, қарымды қабілеті мен қажыр-қайратын, білімі мен тәлімді тәжірибесін, бар ықылас, ынта-жігерін, ой-ниетін өз жүрегімен қалаған осы бір киелі де қастерлі ұстаздық жолында жанқиярлығымен аянбай еңбек етіп келе жатқан, алған бетінен таймаған ұлағатты ұстаз.

«Отан отбасынан басталады» деп беркер айтылмаған. Анар Аймолдақызының да отбасы да берекелі, үлгілі отбасылардың бірі болып есептеледі. Анар Аймолдақызының ғылымдағы жеткен жетістіктеріне қолдау көрсетіп отырған жолдасы Искаков Қайрат Арыстанбекұлын ерекше атап өткім келеді. «Әке көрген оқ жонар, шеше көрген тон пішер» деп дана халқымыз айтқандай ұлдары Мәди әке жолын қуып, қаржы саласын тандап, қазіргі таңда әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университетінде қаржы саласы бойынша докторантураның 2-курсында оқып жатыр. Ал қыздары Айым анасы Анар Аймолдақызының жолын қуып ұстаздық қызмет атқаруда.

Өнегелі өмір соқпағында сыйластық пен достықтың ұлағатын ұлықтап, үлкенге құрмет, кішіге ізет болар ата-ана-

сынан алған парасат-пайымы мен тәлім-тәрбиесі ерекше жан Анар Аймолдақызымен 40 жылдан астам уақыт достығымыздың жарасып келе жатқанын мақтан тұтамын.

«Ағаш бір орында тұрып көктейді» деген ғибратты сөзді Анар Аймолдақызы өзінің өмірлік қағидасына айналдырып, Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогикалық университетінде студент-шәкірттіктен бастау алған өмір жолы философия ғылымының докторы, қауымдастырылған профессорға дейін көтерілуі — мәуелі шынар ағашындай ғылым көкжиегіне қанат жайғанының айғағы.

Білікті маман, зерделі ғалым, ұлағатты ұстаз Анар Аймолдақызы өзі қызмет атқарып отырған Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогикалық университетінде ғана емес, республикамыздың барлық аймақтарындағы ЖОО білім мен ғылым жолында қадірменді, өзіндік орны бар әріптес, парасатты тұлға.

Анар Аймолдақызы мектепке дейінгі білім беру және әлеуметтік педагогика ғылымының саласындағы ұстанымдарының, қағидаларының, өзіндік ой-тұжырымдары мен ұлттық құндылықтарымызды дәріптеудегі идеяларымен шәкірт тәрбиелеуде әлі талай биік белестен көрініп, талай асуларды бағындыратыны сөзсіз.

Анар Аймолдақызы мерейлі мерей тойың құтты болсын, деніңе саулық, отбасыңа, алтын асықтай ұлың мен қызыңа амандық, мектепке дейінгі білім беру және әлеуметтік педагогика ғылымының саласындағы бәсекеге қабілетті маман даярлауда атқарып жатқан игі қызметтеріңе, адами, көшбасшылық қасиеттерің мен дүниетанымдық көзқарастарыңа, рухани күш-жігерің тоғысқан шығармашылық қадамдарыңа сәттілік, шабыт, толағай табыстар тілеймін!

Возраст мудрости и время свершений

Р.К. БЕКМАГАМБЕТОВА,
академик МАНПО, доктор педагогических наук,
профессор кафедры дошкольного образования
и социальной педагогики КазНПУ имени Абая
г. Алматы

Возраст мудрости и время свершений

60 лет — это особая дата в жизни каждого человека, за которой встают не только годы жизни, но и богатый профессиональный опыт, множество свершений за этот период.

Иначе, шесть десятилетий — это возраст мудрости, опыта и глубокого осмысления пройденного пути.

Ведь для настоящего педагога возраст — это не точка подведения итогов, а новый этап, когда накопленный опыт становится фундаментом для новых профессиональных открытий.

27 августа 2026 года исполнилось 60 лет замечательному и талантливому педагогу кафедры дошкольного образования и социальной педагогики факультета педагогики и психологии КазНПУ имени Абая, доктору PhD, ас. профессору Алимбековой Анар Аймолдановне, выпускнице нашего факультета, которая закончила в 1990 году данный факультет по специальности ПМНО.

Когда-то она сама сидела за студенческой партой нашего факультета, открывая для себя мир будущей профессии.

Университет стал для нее не просто местом получения образования, он сформиро-

вовал мировоззрение, профессиональные ориентиры, особое отношение к знаниям и людям, в этом была большая заслуга известного ученого, декана факультета Коянбаева Рамсеита Мухтановича, который создал научную атмосферу в студенческой среде, благодаря ему сегодня многие выпускники работают на этом факультете, и они стали известными учеными в нашей республике.

Анар Аймолдановна после окончания вуза трудовую деятельность начала в качестве учителя начальных классов в средней школе №62 города Шымкента.

Прошли годы, и вчерашняя выпускница в 2004 году вернулась в родной вуз и на родную кафедру уже в качестве преподавателя, наставника, ученого.

Теперь ее задача заключалась не только в том, чтобы передавать знания, но и в том, чтобы помогать студентам самостоятельно мыслить, искать ответы, не бояться сложных задач и верить в собственные возможности.

Так замкнулся особый круг: студентка стала преподавателем, а факультет — пространством, где продолжается ее профессиональная история, ее профессиональное творчество, ее диалог с новыми поколения-

ми. Наверное, в этом и есть особая красота педагогической судьбы: вернуться туда, где когда-то начинала свой собственный путь.

С 2004 года по настоящее время Анар Аймолдановна работает на кафедре дошкольного образования и социальной педагогики, и с тех пор уже прошло целых 22 года, годы быстро летят.

Анар Аймолдановна в 2012 году успешно закончила магистратуру по специальности «Дошкольное обучение и воспитание» в КазГосЖенПУ.

За эти годы она научно-исследовательскую работу совмещала с общественной работой.

В 2010 году принимала активное участие в открытии специальности «Социальная педагогика». С открытием данной специальности в 2011 году на кафедре был организован клуб «Лидер», который возглавила Анар Аймолдановна, на открытии клуба присутствовал известный московский ученый в области социальной педагогики, доктор педнаук, профессор Л.В. Мардахаев.

Данный клуб под руководством Анар Аймолдановны широко развернул свою деятельность, клуб сегодня насчитывает 12 секций, он стал экспериментальной базой для докторских диссертаций.

В 2016 году в Евразийском университете под руководством доктора педнаук, профессора Шалгынбаевой Кадыши Кадыровны Анар Аймолдановна защитила докторскую диссертацию на тему: «Болашақ педагогтердің лидерлік сапасын дамытудың педагогикалық шарттары», экспериментальную работу она проводила на базе клуба «ЛИДЕР».

Позднее под руководством Анар Аймолдановны докторанты нашей кафедры Жумашева Толкын, Кожагулов Айдын и многие другие экспериментальную работу по своим докторским диссертациям проводили тоже на базе клуба «ЛИДЕР».

Анар Аймолдановна многое сделала в расцветании клуба «Лидер», о нем сегодня знает вся Республика.

Ее научные интересы тесно связаны с социальной педагогикой: теорией социальной педагогики, проблемами подготовки будущих социальных педагогов в стенах

вуза, профилактика буллинга в подростковой среде.

Анар Аймолдановна немало усилий вложила в развитие лидерских качеств у будущих социальных педагогов, которым предстоит работать с детьми, семьями, подростками, людьми, оказавшимися в непростых жизненных обстоятельствах. По ее мнению, необходимо научить будущих социальных педагогов чувствовать другого человека, видеть за проблемой личность, быть внимательным к чужой боли, уметь поддержать и найти правильные слова.

Поэтому на ее занятиях профессиональные знания всегда соединяются с человеческими ценностями.

Она учит будущих специалистов не только как работать, но и зачем работать.

Не только видеть проблему, но и искать путь ее решения.

Не только помогать, но и делать это бережно, ответственно и профессионально.

Ее студенты учатся не бояться сложных вопросов.

Творческий педагог не дает студенту готовых ответов на все случаи жизни, она учит самостоятельно искать эти ответы.

Анар Аймолдановна не останавливается на достигнутом, она интересуется новым, осваивает современные образовательные технологии, ищет нестандартные решения, совершенствует методы преподавания.

Для нее изменения — не повод отступить от привычного, а возможность попробовать новое.

И в этом тоже заключается ее творческая натура.

Анар Аймолдановна создает образовательную среду, в которой студент становится не пассивным слушателем, а активным участником. Использует современные технологии, интерактивные формы обучения, проектную и исследовательскую деятельность, обсуждения, творческие задания.

Но за всеми современными методиками остается главное — личность преподавателя.

Ее энергия, искренность, профессиональная требовательность и вера в студентов.

Будущие социальные педагоги чувствуют, когда преподаватель действительно

заинтересован в их успехе. И, наверное, поэтому многие из них запоминают не только темы ее лекций, но и интонацию, советы, поддержку, вовремя сказанное слово.

Она большую лепту внесла в развитие волонтерской работы, в городском центре №1 поддержки детей, находящихся в трудном положении, вместе с будущими социальными педагогами она проводит различные мероприятия, оказывает им спонсорскую поддержку.

Во многих школах города Алматы она со студентами проводит тренинги по профилактике буллинга и кибербуллинга.

Анар Аймолдановна большую работу проводит с докторантами, под ее руководством защищены за короткое время 4 докторские диссертации:

- Жумашева Толкын Сабитовна «Болашақ мектепке дейінгі ұйым тәрбиешілерінің кәсіби лидерлік әлеуетін дамыту» (2022);

- Нурбекова Салтанат Молотовна «Мектепке дейінгі ересек жастағы балалардың креативтік әлеуетін ойын арқылы дамыту» (2023);

- Кожангулов Айдын Токтасынович, диссертация тақырыбы: «Арт-технология арқылы болашақ мектепке дейінгі ұйым педагогтерінің кәсіби құзыреттілігін дамыту» (2024);

- Каримова Разия Елупановна «Болашақ мектепке дейінгі ұйым педагогтерін заттық дамытушы органы құруға даярлау» (2026).

Защита докторской диссертации — это не просто итог многолетнего научного труда. За каждой успешной защитой стоят годы поиска научного консультанта, сомнений, дискуссий, бессонных ночей, исправлений и новых открытий.

Она не просто помогает докторанту выстроить научную работу. Она учит мыслить шире, глубже и самостоятельнее, отстаивать научную позицию, видеть перспективу исследования.

Ее поддержка — это не готовое решение, а умение вовремя задать вопрос, подсказать направление, заставить посмотреть на проблему под другим углом.

Успешно защищенные докторанты — одно из самых весомых свидетельств ее научно-педагогического мастерства.

Хочется пожелать Анар Аймолдановне творческих успехов на научно-педагогическом поприще, чтобы ее докторанты радовали новыми исследованиями и успешными защитами, чтобы будущие социальные педагоги продолжали удивлять ее своими открытиями, чтобы рядом всегда оставались люди, ради которых хочется работать и творить, чтобы впереди было еще много новых идей, проектов, учеников и побед.

Пусть же в судьбе нашей юбилярши будет еще много страниц — светлых, ярких, творческих и счастливых.

А ее педагогическая история продолжается, потому что у настоящего педагога нет возраста.

Юбилей — это прекрасная возможность сказать человеку то, что в повседневной университетской жизни не всегда успеваем произнести.

Спасибо вам, Анар Аймолдановна, за профессионализм и требовательность, за терпение и поддержку, за умение видеть в каждом студенте, магистранте, докторанте личность.

Спасибо — за готовность меняться вместе со временем, осваивать новые технологии и находить современные решения, не изменяя главным ценностям педагогики.

Спасибо — за преданность родному факультету и университету, за многолетний труд и за ту энергию, с которой продолжается профессиональный путь.

60 лет — это возраст, когда уже можно с гордостью оглянуться назад и увидеть большую дорогу, пройденную достойно.

Но для человека, который привык ставить цели и двигаться вперед, это вовсе не финальная глава.

Это новая страница.

И пусть на ней будет еще много интересных проектов, талантливых студентов, магистрантов, докторантов, смелых идей, профессиональных побед и счастливых моментов, когда становится очевидно: дело, которому посвящена жизнь, действительно имеет значение.

Потому что настоящий педагог оставляет после себя не только знания. Он оставляет след в судьбах людей.

И пусть этот след с каждым годом становится все глубже!

Кешегі шәкірт — бүгінгі Ғалым. Тұлға

Қадиша Қадырқызы ШАЛҒЫНБАЕВА,
педагогика ғылымдарының докторы, профессор.
Қазақстан педагогика ғылымдары академиясының
(АПН) академигі. ҚР білім беру ісінің құрметті
қызметкері (2016 ж). Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия
ұлттық университеті білім мен ғылымды дамытуға
қосқан арнайы үлесі үшін» «Күлтегін» және
«Лев Гумилев» медальдерінің иегері,
Алматы қаласы

Әдетте адамның азаматтық болмысын 3 (үш) түрлі өлшеммен мөлшерлеп, оларды — биіктік, тереңдік, кеңдік деп жүрміз. Үшеуі де шартты философиялық ұғым. Алайда, осы шарттылықтарды тарқатып түсіндірудің өзі әр түрлі. Бәз біреулер, айталық биіктік — ел таныған таланттың асқақтаған атағы, дүрілдеген даңқы, яғни биік беделі десе, тағы біреулер тереңдік — ел қадірлеген қайраткердің қабілеті, қадір-қасиеті, ақыл-парасаты яки терең білімі деп түсінеді. Бірақ осылардың қайсысы да кеңдік болмаса, әшейін ұғым қалпында «ауада ілініп» қалар еді. Өйткені, биіктік пен тереңдіктің игілікке айналуы үшін уызында жарыған текті кісіге тұмысынан дарыған мәрт мінез, ақ пейіл, ыстық ықылас пен мейірімділік, кең құшақ керек.

Сондықтан адамдық пен азаматтықты шың басындағы қар, шыңырау түбіндегі нәр секілді биіктік пен тереңдіктен гөрі кәдімгі қазақ даласындай ұланбайтақ кеңдікпен өлшеп, мөлшерлеген жөн. Сонда кеңдік адам өміріндегі кенен кәмелеттен кемел кемеңгерлікке, керек десеңіз, тіптен одан да гөрі әрірек, дархан даналыққа апаратын даңғыл жол тәрізді.

Педагогика ғылымдарының қауымдастырылған профессоры, PhD философия докторы, бүгінде Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогикалық университеті Пе-

дагогика және психология факультетінің «Мектепке дейінгі білім беру және әлеуметтік педагогика» кафедрасында ұстаздық қызметін табысты атқарып жүрген, білікті ғалым, мерейлі 60 жасқа толып отырған Алимбекова Анар Аймолдақызы туралы сөзді мен дәл осы тұрғыдан өрбітсем деймін.

Өйткені, отандық педагогика және психология ғылымдары бойынша болашақ ұрпақтар тәрбиесі мәселесімен 40 жылға жуық уақыт бойы жемісті еңбек етіп келе жатқан осынау жанның — парасатты ғалым, дарынды ұстаз, қарымды ұйымдастырушы болып қалыптасуына өзі туып өскен отбасы да, білім алған мектебі, жоғары оқу орнындағы ортасы да, қоян-қолтық бірге еңбек еткен ұжымдағы әріптестері мен ғылыми кеңесші ретінде менің өзімде, үлкен мақсатпен жасалған қадамдарға әрдайым тілеуқор болып, ықпал еткені даусыз. Мұны, Анар Аймолдақызы Алимбекованың өмір өткелдерінен айқын аңғарамыз.

1990 жылы Абай атындағы Қазақ педагогикалық институтының бастауыш мектеп педагогикасы мен әдістемесі мамандығы бойынша тәмамдап, өзінің еңбек жолын Шымкент қаласындағы №62 мектептің бастауыш сынып мұғалім болып бастап, 2012 жылы Қыздар мемлекеттік

педагогикалық университетінде «Мектепке дейінгі оқыту мен тәрбиелеу» мамандығы бойынша магистратураны аяқтап, 2013 жылы Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетіндегі «Педагогика және психология» мамандығы бойынша докторантураға түсіп менің ғылыми жетекшілігіммен 2016 жылы «Болашақ педагогтердің лидерлік сапасын дамытудың педагогикалық шарттары» тақырыбында докторлық диссертациясын сәтті қорғады.

Қазіргі таңда Анар Аймолдақызы Абай университетіндегі «Мектепке дейінгі білім беру және әлеуметтік педагогика» кафедрасы жанында докторлық диссертациясы бойынша «Лидер» студенттер клубын ұйымдастырып өзінің авторлық бағдарламасы бойынша ғылыми зерттеу нәтижелерін тәжірибеге ендіруде. Клуб бағдарламасының негізгі мақсаты — студенттердің кәсіби лидерлік әлеуетін дамыту, оларды оқу-тәрбие үдерісіне белсенді тарту, ғылыми-зерттеу қызметіне қызығушылығын арттыру және қоғам сұранысына сай бәсекеге қабілетті көшбасшы мамандарды даярлау.

Бағдарлама мазмұны үш негізгі бағытта жүзеге асырылады: ғылыми-зерттеу жұмыстары, тәрбие жұмыстары және студенттік өзін-өзі басқару. Мәселен, ғылыми-зерттеу бағыты — студенттердің ғылыми ізденісін дамытуға, ғылыми мақалалар жазып, жоба жасауға, отандық, халықаралық деңгейлердегі конференцияларға қатысуға және өзекті әлеуметтік-педагогикалық мәселелерді зерттеуге бағытталған.

Тәрбие жұмысы бағыты — білім алушылардың рухани-адамгершілік құндылықтарын қалыптастыруға, педагогикалық мәдениетін, коммуникативтік және ұйымдастырушылық қабілеттерін дамытуға ықпал етеді.

Студенттік өзін-өзі басқару бағыты — студенттердің құзіреттілігін арттыруға, шешім қабылдау дағдыларын қалыптастыруға, әлеуметтік белсенділігін дамытуға және кәсіби ортада өзін-өзі жүзеге асыруына мүмкіндік береді.

Бағдарлама аясында 12 секция жұмыс істейді (ғылыми таным, мәдени іс-шаралар, еріктілер қозғалысы, дебат, өнер, тіл

үйрену, спорт және т.б.), бұл студенттердің жан-жақты дамуына жағдай жасап, олардың soft skills дағдыларын, көшбасшылық қасиеттерін және кәсіби құзыреттіліктерін кешенді түрде дамытуға бағытталған.

Өзінің бар саналы ғұмырын Республикамыздың жоғары мектеп саласындағы педагог-мамандарды даярлау ісіне арнай отырып, ғылыми қауымдастықтың құндылықтарын ұрпақтан-ұрпаққа жеткізіп отырған ғалым, тұлға Анар Аймолдақызы ғылыми-педагогикалық бағытта да нәтижелі еңбек етіп келе жатқан жоғары білікті педагог. Көптеген ғылыми еңбектердің авторы және бакалавриат, магистратура, докторантура деңгейлеріндегі білім алушыларға ғылыми жетекшілік жасап, олардың зерттеушілік құзыреттіліктерін қалыптастыруға, ғылыми ізденіс мәдениетін дамытуға зор үлес қосып келеді. А.А. Алимбекованың ғылыми жетекшілігімен бірқатар іргелі зерттеулер жүргізіліп, нәтижесінде 4 PhD докторлық диссертация жоғары деңгейде қорғалған.

Әлбетте, өзінің ата-анасы, алтын ұясы отбасынан алған тәрбиесі мен өмір жолында бойына сіңірген асыл қасиеттері ғалымның тұлғасын әрқашан биіктетіп, оның шәкірттері мен өзгелерге беретін тағылымы мол ақыл-кеңесі, парасат иесі ретіндегі ұлағатты тұлғалық бейнесінің құндылығын арттырады. Себебі, Анар Аймолдақызы адамдық пен қызметтік қарым-қатынасты ұштастыра білетін және адамгершілік пен ізгілікті, сұлулық пен парасат-пайымның жоғарылығын басшылыққа алатын Дара тұлға!

Ендеше, Құрметті де аса Қадірлі шәкіртім Анар Аймолдақызы! Бүгінде осынау асқаралы 60 жасқа толып отырсың. Адал қызметің үшін алған атақ-абыройың бойыңа құт болсын! Өзіңе болашақта зор денсаулық, қажымас қайрат, шығармашылық асулар, жаңа ғылыми табыстар тілеймін, еңбегіңнің жемісін көріп, халқымыздың игілігіне, ұлтымыздың болашағына табысты жұмыс істей беруіңе шын жүректен тілектеспін. Тойың тойға ұласып, өмірің ғасырлармен өлшенсін деген ақ ниетті — ізгі тілекпен ғылыми жетекшің Қадияша Қадырқызы!

Ғылым мен шынайылықтың биік шыңы: білікті ұстаз, бірегей ғалым

А.Н. ИЛЬЯСОВА,
педагогика
ғылымдарының
докторы, профессор.
Алматы қаласы

Өмір жолында кәсіби біліктілігі мен адами қасиеттері қатар үйлескен, өз ісіне адал, нағыз майталмандарды кездестіру — үлкен мәртебе. Осындай ерекше тұлғалардың бірі, бүгінде ұлағатты ұстаз, білікті ғалым, педагогика ғылымының докторы, профессор Анар Аймолдақызы Алимбекова.

Менің есімде Анар Аймолдановнаның 2000 жылдардың басында кафедраға алғаш қадам басқан сәттері ерекше сақталып қалды. Сол кезде кафедра меңгерушісі қызметінде жүріп, мен оның бойында жағымды қасиеттерді, білімге деген ерекше құштарлығы бар жас маманды жұмысқа қабылдаған едім. Онымен бірге жұмыс істеген сәттерім бүгінде зор мақтаныш пен ризашылық сезімін ұялатады. Себебі сол жылдары басталған ізденіс жолы үлкен ғылыми мектептің қалыптасуына негіз болды.

Анар Аймолдақызы — қажырлы еңбек пен толассыз ізденістің нәтижесінде магистратураны, кейін PhD докторантурасын сәтті аяқтап, отандық білім беру жүйесінде өзіндік қолтаңбасын қалдырған ғалым. Ол педагогика ғылымының ең өзекті, әрі жауапты салалары — мектепке дейінгі тәрбие мен әлеуметтік педагогика бағыттарын дамытуға өз үлесін қосып келеді. Бала тәрбиесінің бастауы мен қо-

ғамдағы әлеуметтік-педагогикалық мәселелерді терең зерттей отырып көптеген жас маманды тәрбиелеп шығарды. Анар Аймолдақызының ғылыми еңбектері, даярлаған білім беру бағдармалары мен әдістемелік құралдары бүгінде заманауи білім беру кеңістігінің қорына айналып, маман кадрларды даярлауға үлес қосып жатыр.

Бірақ оның ең басты артықшылығы тек интеллектуалдық әлеуетінде ғана емес, оның адами болмысында да жатыр. Оның өмірлік те, кәсіби де басты қағидасы — шыншылдық пен тұрақтылық, адалдық пен мейірімділік. Кез келген жағдайда әділдікті ту етіп, ақиқатты айта білетін турашылдығы оны әріптестер арасында шынайы махаббат пен құрметке бөледі. Оның бойындағы еркөңілдігі, кеңдігі мен жарқын мінезі кез келген қиындықты еңсеруге және айналасына шуақ шашып, шығармашылық орта қалыптастыруға көмектесетін. Ол әрқашан өз ұстанымдарына адал, сөзі мен ісі бір жерден шығатын шынайы тұлға.

Бүгінде осы бір білімді, адал әрі еркін рухты әріптесімнің соңынан ерген адал шәкірттері оның көпжылдық ұлағатты еңбегі мен ұстаздық жүрегінің жеңісі. Кезінде мен танысқан жас маманның бүгінде өз биігін бағындырған профессор, ғалым ретінде танылуы — мен үшін үлкен бақыт әрі мақтаныш. Тәлімгер ретінде Анар Аймолдақызының әрбір жетістігіне шын жүректен қуана отырып, оған сарқылмас шығармашылық шабыт, мықты денсаулық, отбасылық бақ-береке және педагогика ғылымын өркендету жолында жаңа белестер мен асуларды бағындыра беруін тілеймін!

Ұлт тәрбиесіне қызмет еткен ұстаз

Гүлнар Инаматқызы УАЙСОВА,
педагогика ғылымдарының кандидаты,
Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогикалық
университетінің профессоры.
Алматы қаласы

Ұстаздың ең үлкен бақыты — шәкіртінің жетістігі, ал ғалымның ең үлкен мұраты — ғылымға қосқан үлесі арқылы қоғамға қызмет ету. Осы қос ұғымды өмірлік ұстанымына айналдырып, білім мен тәрбиені ұлт болашағының темірқазығы деп таныған тұлғалардың бірі — философия докторы (PhD), қауымдастырылған профессор Анар Аймолдақызы Алимбекова. Биыл мерейлі 60 жасқа толып отырған ғалымның саналы ғұмыры мектепке дейінгі білім беру жүйесін жетілдіруге, болашақ педагогтердің кәсіби әлеуетін дамытуға және ұлттық педагогика құндылықтарын дәріптеуге арналды.

Мектепке дейінгі тәрбие — адамның тұлға болып қалыптасуының ең маңызды кезеңі. Баланың дүниетанымы, мінез-құлқы, рухани және әлеуметтік болмысының негізі дәл осы шақта қаланады. Сондықтан бұл саланың ғылыми тұрғыдан дамуы — елдің ертеңіне салынған инвестиция. Анар Аймолдақызының көпжылдық ғылыми ізденістерінің өзегі де осы мәселелермен тығыз сабақтас. Ол мектепке дейінгі ұйымдардағы тәрбие мазмұнын ұлттық құндылықтармен байыту, балалардың әлеуметтенуін қамтамасыз ету, болашақ педагогтердің кәсіби және көшбасшылық құзыреттерін қалыптастыру бағытында нәтижелі зерттеулер жүргізіп келеді.

1966 жылдың 27 тамызында Алматы облысының Алдабергенов ауылында дүниеге келген Анар Аймолдақызы ұстаздық жолын қарапайым бастауыш сынып мұғалімі ретінде бастады. Абай атындағы Қазақ пе-

дагогикалық институтында алған сапалы білім, кейінгі магистрлік және докторлық ізденістер оның ғылыми көзқарасының қалыптасуына негіз болды. 2016 жылы «Болашақ педагогтердің лидерлік сапасын дамытудың педагогикалық шарттары» тақырыбындағы докторлық диссертациясын сәтті қорғап, педагогика ғылымының дамуына өзіндік үлесін қосты.

2004 жылдан бері Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогикалық университетінде еңбек етіп келе жатқан ғалым бүгінгі таңда Педагогика және психология факультетінің «Мектепке дейінгі білім беру және әлеуметтік педагогика» кафедрасында қауымдастырылған профессордың міндетін атқарады. Ол аудиториядағы дәрісін ғылыммен ұштастырып, студенттерді тек мамандыққа ғана емес, азаматтық жауапкершілікке, ұлттық рухқа және кәсіби көшбасшылыққа тәрбиелеуді басты мақсат санайды.

Ғалымның ғылыми-педагогикалық қызметінің тағы бір маңызды қыры — жастардың шығармашылық және зерттеушілік әлеуетін дамытуға бағытталған жобалары. Оның бастамасымен жүзеге асқан «Шәкәрім Құдайбердіұлының педагогикалық ойлары», «Абай Құнанбайұлының мұралары әлеуметтік-педагогикалық жұмыс практикасында», «Мен жастарға сенемін!», «Менің Қазақстаным», «Асыл жандар», «Достық — таусылмас қазына» секілді ғылыми-танымдық және мәдени бағдарламалар ұлттық дүниетанымды дәріптеуге, жастардың рухани тәрбиесін нығайтуға қызмет етіп келеді.

Анар Аймолдақызы жетекшілік ете-

тін «Лидер» студенттер клубы бүгінде болашақ педагогтердің кәсіби қалыптасуына ықпал ететін маңызды алаңға айналды. Ғылыми зерттеу, тәрбие жұмысы және студенттік өзін-өзі басқару бағыттарын біріктірген клуб жастардың көшбасшылық қасиеттерін, әлеуметтік белсенділігін және кәсіби құзыреттілігін дамытуға мүмкіндік беріп отыр. Клуб құрамындағы түрлі секциялар студенттердің ғылыммен, қоғамдық жұмыстармен, өнермен және еріктілік қызметпен айналысуына жол ашады.

Ғалымның қоғамдық қызметі де ерекше құрметке лайық. Ол өмірлік қиын жағдайға тап болған балаларды қолдау орталығымен тұрақты жұмыс жүргізіп, студенттерді қайырымдылық пен әлеуметтік-педагогикалық жұмыстарға тартады. Сонымен қатар білім беру ұйымдарында буллингтің, кибербуллингінің және тұрмыстық зорлық-зомбылықтың алдын алуға арналған әлеуметтік-психологиялық тренингтер өткізіп, қауіпсіз білім беру ортасын қалыптастыруға өз үлесін қосып келеді.

Анар Аймолдақызы — шәкірт тәрбиелеуде ғана емес, ғылыми кадрлар даярлауда

да өзіндік мектебін қалыптастырған ұстаз. Оның жетекшілігімен қорғалған PhD диссертациялары мектепке дейінгі білім беру саласының өзекті мәселелерін шешуге бағытталған маңызды ғылыми еңбектер ретінде бағаланып отыр. Бұл — тәжірибелі ғалымның жас зерттеушілерге бағыт-бағдар берудегі еңбегінің жарқын көрінісі.

Ұлттық педагогика мен заманауи білім беру талаптарын үйлестіре білген Анар Аймолдақызының кәсіби жолы — ұстаздыққа адалдықтың, ғылымға беріктіктің және ел болашағына деген жауапкершіліктің үлгісі. Оның еңбегі мыңдаған шәкірттің тағдырымен, жүздеген ғылыми ізденіспен және ұлттық білім беру ісінің дамуымен сабақтасып жатыр.

Алпыс жас — кемелдіктің, тәжірибенің және жаңа белестерге бастайтын парасатты кезең. Осы мерейлі мерейтойда Анар Аймолдақызына зор денсаулық, отбасы амандығын, шығармашылық шабыт, ғылымдағы жаңа жетістіктер мен шәкірттерінің толайым табысын тілейміз. Ұстаздық жолыңыз әрдайым абыройлы, ғылыми еңбегіңіз ел игілігіне қызмет ете берсін!

Зерттеу мен жаңашылдық жолындағы ғалым

Азия Елеупанқызы ЖҰМАБАЕВА,
педагогика ғылымдарының докторы,
профессор, Абай атындағы ҚазҰПУ
Бастауыш білім беру кафедрасының меңгерушісі,
«Әліппе», «Қазақ тілі» (2-4-сынып) оқулықтары
авторларының жетекшісі.
Алматы қаласы

Философия докторы (PhD), қауымдас-тырылған профессор міндетін атқарушы Анар Аймолдақызы Алимбекова — педагогика ғылымы мен жоғары білім беру

саласында нәтижелі еңбек етіп жүрген білікті ғалым-педагог. Оның ғылыми-педагогикалық қызметі болашақ мамандарды даярлау, педагогтердің кәсіби және ли-

дерлік әлеуетін дамыту, мектепке дейінгі білім беру мазмұнын жетілдіру, білім алушылардың шығармашылық қабілеттерін қалыптастыру сияқты өзекті мәселелерді қамтиды.

Ғалымның кәсіби қалыптасу жолы педагогикалық білім берудің бірнеше сатысымен сабақтасып жатыр. Ол жоғары білімін бастауыш мектеп педагогикасы мен әдістемесі мамандығы бойынша алып, кейін мектепке дейінгі оқыту мен тәрбиелеу бағыты бойынша магистратураны тәмамдады. Педагогика және психология мамандығы бойынша докторантурада білім алып, болашақ педагогтердің лидерлік сапаларын дамытудың педагогикалық шарттарына арналған докторлық диссертациясын сәтті қорғады. Осылайша, бастауыш және мектепке дейінгі білім беру саласындағы тәжірибесін педагогика мен психология ғылымдарының теориялық-әдіснамалық негіздерімен ұштастыра білді.

Анар Алимбекованың негізгі зерттеу бағыттарының бірі — болашақ педагогтердің лидерлік сапалары мен кәсіби лидерлік әлеуетін дамыту. Қазіргі білім беру жүйесінде педагог тек білім беруші маман ғана емес, оқу-тәрбие үдерісін ұйымдастыратын, жаңашыл бастамаларды жүзеге асыратын, кәсіби ортада жауапты шешім қабылдайтын көшбасшы тұлға болуы қажет. Осыған байланысты болашақ педагогтердің бастамашылдығын, дербестігін, жауапкершілігін, ұйымдастырушылық және коммуникативтік қабілеттерін қалыптастыру мәселесі ғалымның еңбектерінде маңызды орын алады.

Анар Алимбекова ғылыми жетекші ретінде бакалавриат, магистратура және докторантура білім алушыларының зерттеушілік құзыреттілігін дамытуға ерекше көңіл бөледі. Ол жас зерттеушілерге ғылыми мәселені дұрыс анықтау, зерттеудің әдіснамалық негіздерін белгілеу, теориялық материалдарды жүйелеу, тәжірибе-

лік-эксперименттік жұмысты ұйымдастыру және алынған нәтижелерді ғылыми тұрғыдан талдау бойынша бағыт-бағдар беріп келеді. Мұндай жүйелі ғылыми жетекшілік білім алушылардың зерттеу мәдениетін қалыптастырып, олардың дербес ғылыми ізденіс жүргізуіне мүмкіндік береді.

Ғалымның жетекшілігімен мектепке дейінгі білім беру саласының өзекті мәселелеріне арналған бірқатар іргелі зерттеулер жүргізіліп, сәтті қорғалды. Бұл зерттеулер тақырыптық тұрғыдан өзара сабақтас болғанымен, мектепке дейінгі білім берудің түрлі ғылыми-практикалық мәселелерін қамтиды.

Зерттеу жұмыстарының бір бағыты болашақ мектепке дейінгі ұйым педагогтерінің кәсіби лидерлік әлеуетін дамытуға арналған. Аталған мәселе педагогтің кәсіби белсенділігін арттыру, ұйымдастырушылық қабілеттерін жетілдіру, педагогикалық үдерісте бастама көтеру және жауапты шешім қабылдау дағдыларын қалыптастыру тұрғысынан маңызды. Кәсіби лидерлік әлеуеті қалыптасқан педагог білім беру ортасындағы өзгерістерге бейімделіп қана қоймай, сол өзгерістердің белсенді ұйымдастырушысы бола алады.

Екінші бағыт мектепке дейінгі ересек жастағы балалардың креативтік әлеуетін ойын арқылы дамыту мәселесін қамтиды. Ойын — баланың дүниетанымын, ойлау икемділігін, қиялын және шығармашылық белсенділігін дамытатын жетекші әрекет. Осы бағыттағы ғылыми зерттеулер ойын технологияларының баланың дербестігі мен шығармашылық мүмкіндіктерін қалыптастырудағы педагогикалық әлеуетін анықтауға мүмкіндік береді.

Ғылыми ізденістердің келесі бағыты арт-технологиялар арқылы болашақ мектепке дейінгі ұйым педагогтерінің кәсіби құзыреттілігін дамытуға негізделген. Білім берумен бірге өнер элементтерін

енгізу болашақ педагогтердің шығармашылық ойлауын, эстетикалық талғамын, эмоциялық сезімталдығын және балалармен жұмыс істеу шеберлігін жетілдіруге ықпал етеді. Арт-технологияларды кәсіби даярлықта пайдалану педагогикалық үдерістің мазмұнын байытып, білім алушылардың өзіндік шығармашылық ұстанымын қалыптастырады.

Тағы бір зерттеу бағыты болашақ педагогтерді заттық-дамытушы ортаны құруға даярлау мәселесіне арналған. Қазіргі мектепке дейінгі білім беруде баланың жас және жеке ерекшеліктеріне сәйкес қауіпсіз әрі мазмұнды орта ұйымдастыру маңызды талаптардың бірі саналады. Сондықтан болашақ педагогтердің білім беру кеңістігін ғылыми-педагогикалық талаптарға сай жобалау, оқу және ойын аймақтарын тиімді ұйымдастыру, баланың дербес әрекеті мен жан-жақты дамуына жағдай жасау құзыреттерін қалыптастырудың ғылыми маңызы зор.

Ғалымның жетекшілігімен орындалған зерттеулер теориялық тұжырымдармен ғана шектелмей, тәжірибелік маңыздылығымен де ерекшеленеді. Зерттеу нәтижелері болашақ педагогтерді даярлау мазмұнын жетілдіруге, мектепке дейінгі ұйымдардағы оқу-тәрбие жұмысын тиімді ұйымдастыруға және заманауи педагогикалық технологияларды тәжірибеге енгізуге бағытталған. Бұл еңбектердің ғылыми жаңалығы педагогикалық үдерістің өзекті мәселелеріне жаңа көзқарас ұсынуымен және оларды шешудің әдістемелік жолдарын негіздеуімен айқындалады.

Анар Алимбекованың ғылыми-педагогикалық қызметінде студенттердің ғылыми-зерттеу жұмыстарына қызығушылығын арттыруға арналған бастамалар да маңызды орын алады. Ол авторларының бірі әрі жетекшісі болып табылатын «Лидер» студенттер клубы білім алушылардың кәсіби және зерттеушілік әлеуе-

тін кешенді дамытуға бағытталған. Клуб қызметі ғылыми-зерттеу жұмыстары, тәрбие жұмыстары және студенттік өзін-өзі басқару бағыттары бойынша жүзеге асырылады.

Клубтың ғылыми-зерттеу бағыты аясында студенттер ғылыми әдебиеттермен жұмыс істеуге, өзекті әлеуметтік-педагогикалық мәселелерді анықтауға, ғылыми мақалалар жазуға және конференцияларға қатысуға дағдыланады. Бұл жұмыстар білім алушылардың ғылыми ойлауын, ақпаратты талдау және жүйелеу қабілетін, зерттеу нәтижелерін сауатты тұжырымдау шеберлігін қалыптастыруға ықпал етеді. Клуб құрамындағы түрлі секциялар студенттердің қызығушылықтарына сәйкес ғылыми, шығармашылық және әлеуметтік бастамаларды жүзеге асыруына мүмкіндік береді.

Ғалымның ғылыми-әдістемелік қызметінің тағы бір маңызды бағыты — ұлттық педагогикалық мұраны зерттеу және оны заманауи білім беру үдерісіне енгізу. Қазақ ойшылдары, ағартушылары және Алаш қайраткерлерінің педагогикалық идеяларын зерделеу арқылы болашақ мамандардың ұлттық негіздегі кәсіби дүниетанымын қалыптастыруға көңіл бөлінеді. Абай Құнанбайұлы, Шәкәрім Құдайбердіұлы, Мағжан Жұмабаев және Ахмет Байтұрсынұлының педагогикалық мұрасына арналған ғылыми-танымдық бағдарламалар ұлттық тәрбие мен қазіргі педагогикалық тәжірибенің сабақтастығын ашуға бағытталған.

Аталған бағдарламалар тарихи тұлғалардың мұрасын таныстырумен ғана шектелмейді. Оларда ұлттық педагогикалық идеяларды әлеуметтік-педагогикалық жұмыс, болашақ мамандарды тәрбиелеу, құндылыққа бағдарланған білім беру және жастардың азаматтық ұстанымын қалыптастыру мәселелерімен байланыстыру көзделеді. Бұл бағыттағы ғылы-

ми-әдістемелік жұмыстар педагогикалық мұраны заманауи білім беру жағдайында жанаша пайымдауға мүмкіндік береді.

Анар Алимбекова өзекті әлеуметтік-педагогикалық мәселелерді зерттеу нәтижелерін тәжірибемен байланыстыруға да айрықша мән береді. Жалпы білім беретін мектептерде буллинг пен кибербуллингтің, сондай-ақ тұрмыстық зорлық-зомбылықтың алдын алуға арналған әлеуметтік-педагогикалық және психологиялық тренингтер ұйымдастыруы — осының дәлелі. Мұндай жұмыстар білім беру ұйымдарындағы қауіпсіз психологиялық ортаны қалыптастыру мәселесін ғылыми-тәжірибелік тұрғыдан шешуге бағытталған.

Тренингтер барысында буллинг пен кибербуллингтің түрлері мен белгілерін анықтау, зорлық-зомбылықтың алдын алу, эмоцияларды басқару, тиімді қарым-қатынас орнату, жанжалдарды конструктивті шешу және виктимдік мінез-құлықтың алдын алу мәселелері қарастырылады. Бұл бағыт педагогтер мен мектеп психологтарының кәсіби құзыреттілігін арттыруға, ал білім алушылардың әлеуметтік-эмоциялық дағдыларын дамытуға ықпал етеді. Осылайша, ғылыми тұжырымдар нақты білім беру ортасында апробациядан өтіп, тәжірибелік қолданысқа енгізіледі.

Ғалым әлеуметтік-педагогикалық қолдау саласына да белсенді араласып, өмірлік қиын жағдайға тап болған балалармен жұмыс жүргізуге білім алушыларды тартады. Мұндай тәжірибе студенттердің әлеуметтік жауапкершілігін арттырып қана қоймай, олардың ғылыми білімдерін практикалық жағдайда қолдануына мүмкіндік береді. Болашақ мамандар балаларға педагогикалық қолдау көрсету, олардың қажеттіліктерін анықтау және әлеуметтік ортадағы мәселелерді кәсіби тұрғыдан талдау дағдыларын меңгереді.

Анар Алимбекованың ғылыми қызметінің басты ерекшелігі — зерттеу, білім беру және тәжірибе арасындағы өзара байланысты қамтамасыз етуі. Оның жетекшілігімен жүргізілетін ғылыми жұмыстар қоғам мен білім беру жүйесінің сұраныстарына жауап беретін тақырыптарды қамтиды. Болашақ педагогтердің лидерлік әлеуетін дамыту, балалардың креативтілігін қалыптастыру, арт-технологияларды пайдалану, дамытушы ортаны жобалау, ұлттық педагогикалық мұраны дәріптеу және қауіпсіз білім беру кеңістігін құру — қазіргі педагогика ғылымындағы маңызын жоғалтпайтын бағыттар.

Бірнеше докторлық диссертацияның сәтті қорғалуы — ғалымның ғылыми жетекшілік қызметінің нәтижелілігін көрсететін маңызды жетістік. Бұл көрсеткіш жеке зерттеулердің аяқталуын ғана емес, педагогика ғылымындағы белгілі бір зерттеу мектебінің қалыптасып келе жатқанын аңғартады. Ғылыми жетекшінің зерттеушілерге теориялық-әдіснамалық қолдау көрсетуі, олардың ғылыми дербестігін дамытуы және зерттеу нәтижелерінің практикалық құндылығына көңіл бөлуі білім мен ғылым сабақтастығын нығайтады.

Ғылым жолындағы табыс тек жарияланған еңбектер мен қорғалған диссертациялардың санымен өлшенбейді. Оның шынайы нәтижесі — жаңа ғылыми идеялардың қалыптасуы, зерттеу мәдениетін меңгерген мамандардың даярлануы және ғылыми нәтижелердің педагогикалық тәжірибеге енгізілуі. Осы тұрғыдан алғанда, Анар Алимбекованың ғылыми-педагогикалық қызметі ізденіске негізделген білім берудің, сабақтастық пен ғылыми жетекшіліктің жарқын үлгісі болып табылады.

Ұстаз өнегесі — шәкірт жүрегіндегі мәңгілік із

Айдын ҚОЖАҒҰЛОВ,
PhD, Абай атындағы
ҚазҰПУ Өнер факультеті
«Көркем білім»
кафедрасының
менгерушісі,
ҚР дизайнерлер одағының
мүшесі,
TURAN-QAZAQ
суретшілер
консолидациясы мүшесі.
Алматы қаласы

Адам өмірінде оның кәсіби жолына бағыт-бағдар беріп, ғылымға деген көзқарасын қалыптастырып, ізденісінің мәнін терең түсінуге ықпал ететін ерекше тұлғалар болады. Ұстаз — солардың ішіндегі ең қадірлісі. Өйткені ұстаз шәкіртіне тек білім беріп қана қоймайды, оның ойлау мәдениетін, азаматтық ұстанымын, ғылымға деген жауапкершілігін қалыптастырады. Мен үшін сондай тағылымды тұлғаның бірі — докторантурадағы ғылыми жетекшім, философия ғылымдарының докторы (PhD), қауымдастырылған профессор ұлағатты ұстаз **Алимбекова Анар Аймолдақызы**.

Анар Аймолдақызы — білім мен ғылымды өмірінің өзегіне айналдырған, педагогикалық еңбекті үлкен жауапкершілікпен атқарып келе жатқан білікті маман. Оның кәсіби жолы қарапайым мұғалімдіктен басталып, жоғары білім мен ғылыми-зерттеу саласына дейінгі үлкен мектептен өтті. 1990 жылы Абай атындағы Қазақ педагогикалық институтын педагогика және бастауыш оқыту әдістемесі мамандығы бойынша тәмамдап, еңбек жолын Шымкент қаласындағы №62 бастауыш мектепте мұғалім болып бастады. Он жылға жуық уақыт бойы мектептегі практикалық тәжірибе жинақтауы кейінгі ғылыми-педагогикалық қызметінің берік негізіне айналды.

Ұстаздың кәсіби ізденісі мұнымен шек-

телмей, жаңа бағыттармен толықты. 2013 жылы мектепке дейінгі оқыту мен тәрбиелеу мамандығы бойынша магистрлік білім алып, 2016 жылы Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің докторантурасын педагогика және психология бағыты бойынша аяқтады. Сол жылы оған философия докторы (PhD) ғылыми дәрежесінің берілуі — үздіксіз ізденістің, табандылықтың және ғылымға деген адалдықтың нәтижесі.

Анар Аймолдақызы 2001 жылдан бері Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогикалық университетінде еңбек етіп келеді. Осы жылдар ішінде ол талай буын студенттер мен магистранттардың, докторанттардың кәсіби қалыптасуына үлес қосты. Оның оқытатын пәндерінің қатарында педагогикалық квалиметрия, мектепке дейінгі білім беру сапасын басқарудың әдіснамалық негіздері, әлеуметтік педагогика, педагогикалық көшбасшылық негіздері және педагогика тарихы сияқты маңызды пәндердің болуы ұстаздың ғылыми-педагогикалық ізденіс ауқымының кеңдігін аңғартады.

Ұстаздың ғылыми қызығушылығының маңызды бағыттарының бірі — **көшбасшылық феномені және болашақ педагогтың кәсіби әлеуетін дамыту**. Бұл тақырып оның көптеген ғылыми жарияланымдарынан көрініс табады. Шетелдік ғылыми басылымдарда болашақ педагогтардың көшбасшылық әлеуетін дамыту, студенттердің өзін-өзі басқаруы, ақпараттық құзыреттілік пен кәсіби көшбасшылықтың арақатынасы сияқты мәселелерді зерттеуі оның педагогикалық ғылымның заманауи мәселелеріне бейжай қарамайтынын көрсетеді.

Ғалымның еңбектерінде көшбасшылық ұғымы жай ғана басқару қабілеті ретінде емес, тұлғаның кәсіби және әлеуметтік тұрғыдан қалыптасуының маңызды құрамдас бөлігі ретінде қарастырылады. Болашақ

маманның өз мүмкіндігін танып, жауапкершілік алып, бастама көтере білуі — бүгінгі педагог үшін аса қажетті қасиеттер. Осы тұрғыдан алғанда, Анар Аймолқызы зерттеулерінің практикалық маңызы да ерекше.

Ұстаздың ғылыми ізденістерінің тағы бір ерекшелігі — оның теория мен практиканы ұштастыра білуінде. Ол студенттердің кәсіби көшбасшылық қасиеттерін қалыптастырудан бастап, мектепке дейінгі жастағы балалардың әлеуметтенуі мен танымдық қызығушылығын дамытуға дейінгі мәселелерді қарастырып келеді. Ғылыми мақалаларымен қатар, «Кәсіби лидерлік негіздері», «Педагогикалық антропология» атты оқу құралдарының жарық көруі де оның педагогикалық қауымдастыққа қосқан нақты үлесін айғақтайды.

Мен үшін Анар Аймолдақызының тұлғасын сипаттайтын ең басты ұғымдардың бірі — **ұстаздық мәдениет**. Нағыз ұстаз шәкіртіне дайын жауап бермейді. Керісінше, дұрыс сұрақ қоя білуге, мәселені жан-жақты қарастыруға, өз ойын дәлелдеуге және ең бастысы, өз бетінше ізденуге үйретеді. Ғылыми жетекшімен жұмыс барысында осы қасиеттің маңызын ерекше сезінесің.

Докторантура — адамның ғылыми мүмкіндігін ғана емес, оның төзімін, табандылығын және жауапкершілігін сынайтын кезең. Мұндай уақытта ғылыми жетекшінің кәсіби кеңесі мен талапшылдығы шәкірт үшін үлкен тірек болады. Анар Аймолдақызының ғылыми бағытқа мұқият қарауы, мәселенің мәніне үңілуге шақыруы, зерттеудің әдіснамалық негізіне мән беруі — шәкіртке берілетін баға жетпес мектеп деп білемін.

Ұстаздың адамдық болмысы мен кәсіби ұстанымы бір-бірімен сабақтас. Ғылымда талапшыл, жұмыста жауапты, шәкіртке бағыт көрсетуде сабырлы болу — кез келген ғалымның бойынан табыла бермейтін қасиет. Сондықтан оның жетекшілігіндегі әрбір ғылыми әңгіме, әрбір пікір алмасу докторант үшін өзіндік сабаққа айналады.

Анар Аймолдақызы еңбегінің елеп-ескерілгенін оның марапаттары да дәлелдейді. «Үздік ұстаз» төсбелгісі, Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогикалық университеті-

нің 90 жылдығына арналған мерейтойлық медаль, Қазақстанның рухани және әлеуметтік дамуына, білім беру саласына қосқан үлесі үшін берілген Құрмет грамотасы және басқа да марапаттар — ұстаз еңбегінің лайықты бағасы.

Дегенмен ұстаз еңбегінің ең үлкен марапаты — шәкіртінің жетістігі. Ғалымның жарияланымдары мен ғылыми атақтары қаншалықты маңызды болса, оның шәкірттерінің жүрегінде қалдырған ізі одан да қымбат. Себебі ұстаздың шынайы мұрасы — кітаптар мен мақалалармен ғана өлшенбейді. Оның мұрасы — өзі тәрбиелеген, бағыт берген, ғылым жолына жетелеген адамдардың еңбегі мен жетістіктерінде жалғасады.

Алпыс жыл — адам өміріндегі кемелдік пен парасаттың белесі. Бұл — артқа қарап, жүріп өткен жолды бағалайтын ғана емес, алдағы биіктерді межелейтін ерекше кезең. Анар Аймолдақызы үшін бұл мерейтой — ұзақ жылғы ұстаздық, ғылыми және қоғамдық еңбектің нәтижесін саралайтын, шәкірттері мен әріптестерінің ықыласын сезінетін айтулы белес.

Қадірлі ұстаз!

Сіздің өмір жолыңыз — білімге адалдықтың, ғылымға табандылықтың, ұстаздыққа жауапкершіліктің үлгісі. Сізден алған әрбір кеңес, ғылыми ізденісте көрсеткен әрбір бағыт-бағдар біз үшін үлкен мектеп. Ғылыми жетекші ретінде ғана емес, кәсіби жолымызға бағыт көрсеткен тұлға ретінде Сізге деген құрметіміз ерекше.

60 жылдық мерейтойыңыз құтты болсын!

Сізге зор денсаулық, отбасыңызға амандық, шығармашылық шабыт, ғылыми ізденістеріңізге толағай табыс тілеймін. Шәкірттеріңіздің жетістігіне қуанып, жаңа буын зерттеушілерін ғылым жолына тәрбиелей беріңіз. Сіздің еңбегіңіз бен өнегеліңіз әлі талай шәкірттің кәсіби қалыптасуына қызмет етіп, ғылыми мектебіңіздің дәстүрі жалғаса берсін.

Ұстаз еңбегі — уақытпен өлшенбейді. Ұстаздың шәкірт жүрегіне қалдырған ізі — мәңгілік.

Мерейтойыңыз құтты болсын, қадірлі **ұстаз!**

Ғылым мен ұстаздықты ұштастырған өнегелі жол

**Салтанат Молотовна
НУРБЕКОВА,**
Қазақ ұлттық қыздар
педагогикалық
университетінің
Бастауыш оқытудың
педагогикасы мен
әдістемесі
кафедрасының
менгерушісі, PhD,
қауымдастырылған
профессор м.а.
Алматы қаласы

Алимбекова Анар Аймолдақызы, философия докторы (PhD), Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогикалық университеті Педагогика және психология факультетінің «Мектепке дейінгі білім беру және әлеуметтік педагогика» кафедрасында педагогика саласы бойынша ұзақ жылдар бойы ғылыми-зерттеу және оқу-тәрбие жұмыстарын қатар алып келе жатқан білікті маман.

Анар Аймолдақызы қазіргі Жетісу облысының Алдабергенов ауылында дүниеге келген. Абай атындағы Қазақ педагогикалық институтын «Бастауыш мектеп педагогикасы мен әдістемесі» мамандығы бойынша тәмамдаған соң, еңбек жолын Шымкент қаласындағы №62 бастауыш мектепте мұғалім болып бастап, кейін кәсіби ізденістерін жоғары білім мен ғылым саласында жалғастырды.

Педагогикалық білімін одан әрі тереңдету мақсатында Қыздар мемлекеттік педагогикалық университетінің «Мектепке дейінгі оқыту мен тәрбиелеу» мамандығы бойынша магистратурасын, кейіннен Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің докторантурасын аяқтап, «Болашақ педагогтердің лидерлік сапасын дамытудың педагогикалық шарттары» тақырыбында докторлық диссертациясын сәтті қорғап, философия докторы дәрежесіне ие болды.

Еңбек жолын Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогикалық университетімен тығыз бай-

ланыстырған ұстаз оқу үдерісін ұйымдастыру, білім алушылардың тұлғалық және кәсіби дамуын қамтамасыз ету, соның ішінде болашақ педагогтердің көшбасшылық сапаларын дамыту, ғылыми-зерттеу жұмыстарын жүргізу мен ғылыми кадрлар дайындау, тәрбие шараларын ұйымдастыру бағыттарында жүйелі еңбек етіп келеді. Кәсіби ұстанымының негізгі ерекшелігі педагогтерді тек өз пәнін менгерген маман ретінде емес, ұйымдастырушылық қабілеті мен жауапкершілігі жоғары, әлеуметтік ортада белсенді, көшбасшылық қасиеттері дамыған тұлға ретінде қарастыруы. Осы бағыттағы ғылыми ізденістері оның оқу-әдістемелік және тәрбиелік жұмыстарымен де сабақтасып жатыр.

Ғалымның зерттеу тақырыбы оның ғылыми жарияланымдарынан да анық көрінеді. Мәселен, «Болашақ педагогтың лидерлік сапалары әлеуметтік табыстылық көрсеткіші» атты мақаласында Анар Аймолдақызы болашақ педагогтің кәсіби қалыптасуында көшбасшылық сапалардың маңызын қарастырады. Автор ұйымдастырушылық, коммуникативтік, тұлғалық қасиеттерінің дамуын педагогтің әлеуметтік және кәсіби табыстылығымен байланыстырады. Еңбектің құндылығы — лидерлікті жалпы басқару қабілеті ретінде ғана емес, болашақ педагогтің кәсіби қызметін тиімді ұйымдастыруына қажетті тұлғалық және әлеуметтік сапалардың жиынтығы ретінде қарастыруында.

Аталған бағыт кейінгі еңбектерінде де жалғасын тапқан. Зерттеуші «Болашақ педагогтардың лидерлік сапаларын дамыту» атты монографиясында жоғары оқу орнындағы педагогикалық даярлық пен студенттің кәсіби көшбасшы ретінде қалыптасуының өзара байланысына жіті назар аударады. Бұл мәселе бүгінгі білім беру жүйесі үшін де маңызды, өйткені қазіргі педагогтен тек пәндік білім емес, топпен жұмыс істеу, шешім қабылдау, бастама көтеру, жауапкершілік алу және білім алушыларды ұйымдастыра білу қабілеттері де талап етіледі.

Ғалымның кейінгі ғылыми ізденістерінде көшбасшылық мәселесінің әдіснамалық негіздерін нақтылауға бет алады. Т.С. Жумашевамен бірлесіп жазған «Лидер және лидерлік мәселесін зерттеудегі ғылыми-әдіснамалық тұғырлар» атты мақаласында көшбасшылық ұғымына қатысты ғылыми көзқарастар сараланып, көшбасшылық әлеуетті қалыптастырудағы әртүрлі ғылыми тұғырлардың мүмкіндіктері қарастырылады. Аталған мақаланың практикалық маңызы лидерлік сапаларды дамытуды белгілі бір жеке қасиетті қалыптастырумен шектемей, оны кешенді педагогикалық үдеріс ретінде қарастыруында деуге болады.

Ғалымның зерттеу қызығушылығы көшбасшылық тақырыбымен ғана шектелмей, ұлттық тәрбие, құндылықтар, әлеуметтік педагогика және мектепке дейінгі білім беру мәселелерін де қамтиды. Ж.О. Иманбековамен бірлесіп жазған «Ахмет Байтұрсынұлы шығармаларының мектепке дейінгі оқу-тәрбие үдерісіндегі маңызы» атты зерттеу мақаласында Ахмет Байтұрсынұлының ағартушылық және педагогикалық мұрасын мектепке дейінгі тәрбие мен білім беру мазмұнымен байланыстыру мәселесі қарастырылады. Бұл бағыттың ерекшелігі ұлттық педагогикалық мұраны тарихи мұра ретінде ғана таныстыру емес, оның қазіргі тәрбие үдерісіндегі мүмкіндіктерін көрсетуінде жатыр.

Сонымен қатар, Анар Аймолдақызы ғылыми-әдістемелік еңбектер жазумен ғана шектелмей, оны іс-тәжірибеде де іске асырып келеді. Жетекшілігіндегі «Лидер» студенттер клубы студенттердің ғылыми-зерттеу жұмыстары, тәрбие жұмысы және студенттік өзін-өзі басқару бағыттарында жұмыс істейді. Оның құрамында ғылыми таным, мәдени іс-шаралар, еріктілер қозғалысы, дебат, өнер, тіл үйрену, спорт және басқа да бағыттарды қамтитын 12 секция бар. «Лидер» студенттер клубының жұмысы Анар Аймолдақызының ғылыми тұжырымдарының тәжірибелік жалғасы деуге болады. Себебі, мұнда студенттің лидерлік қабілетін теориялық тұрғыдан түсіндірумен қатар, оны нақты іс барысында дамытуға жағдай жасалады. Ғылыми жобаға қатысу, пікірталас жүргізу, қоғамдық және мәдени шараларды ұйымдастыру, еріктілер жұмыстарына араласу, өзін-өзі басқару жүйесіне қатысу арқылы студент өзінің кәсіби және әлеуметтік дағдыларын жетілдіреді. Клуб бағдарламасының не-

гізгі мақсаты да студенттердің кәсіби лидерлік сапаларын дамытуға, ғылыми ізденіске қызығушылығын арттыруға және бәсекеге қабілетті маман қалыптастыруға бағытталған.

Анар Аймолдақызының ұлттық құндылықтарды оқу-тәрбие үдерісіне енгізуге бағытталған жұмыстары да жүйелі сипатқа ие. Оның ұйымдастыруымен Шәкәрім Құдайбердіұлы, Абай Құнанбайұлы, Мағжан Жұмабаев, Ахмет Байтұрсынұлы мұраларына арналған ғылыми-танымдық және әдеби-мәдени іс-шаралар өткізілген. Мұндай жұмыстар студенттердің ұлттық мәдениет пен педагогикалық ой тарихын тануына, алған теориялық білімін тәрбиелік жұмыстармен байланыстыруына мүмкіндік береді. Ғалым балаларды қолдау орталығындағы әлеуметтік және қайырымдылық жұмыстарға студенттерді тартумен олардың әлеуметтік жауапкершілігін арттыруға ықпал етуі, білім беру ұйымдарында буллинг пен кибербуллингтің, тұрмыстық зорлық-зомбылықтың алдын алу мәселелеріне арналған тренингтер ұйымдастыруы сынды әлеуметтік-педагогикалық бағыттағы жұмыстары арқылы қазіргі қоғамдағы өзекті мәселелердің шешімін табуға ұмтылады.

Атап көрсетілген іс-шаралар оның ғылыми ізденістерінің практикалық маңызын көрсетеді. Әсіресе, қазіргі мектеп жағдайында педагогтің баланың психологиялық қауіпсіздігін қамтамасыз етуі, жанжалдың алдын алуы, әлеуметтік мәселелерді дер кезінде байқап, тиісті қолдау көрсете білуі маңызды. Осы тұрғыдан алғанда, ғалымның әлеуметтік-педагогикалық қызметі студенттердің теориялық білімін нақты тәжірибемен ұштастыруға мүмкіндік береді.

Анар Аймолдақызының ғылыми жетекшілік қызметі де оның кәсіби жетістіктерінің маңызды бөлігі. Оның ғылыми жетекшілігімен бірқатар докторанттар Жумашева Т. С., Нурбекова С.М., Кожагулов А.Т., Каримова Р.Е. өз зерттеулерін сәтті аяқтап, ғылыми дәрежелерін алды. Шәкірттерінің зерттеу тақырыптарының өзінен Анар Аймолдақызы қалыптастырған ғылыми мектептің бағытын байқауға болады. Мұнда мектепке дейінгі тәрбиешінің лидерлік әлеуетінен бастап, баланың шығармашылық қабілетін дамытуға, арт-технологияны қолдануға және болашақ педагогті дамытушы орта құруға даярлауға дейінгі мәселелер қамтылған. Ғалымның жетек-

шілігі бір ғана тақырыппен шектелмей, қазіргі мектепке дейінгі білім беру саласының өзекті мәселелерін зерттейтін жас ғалымдардың қалыптасуына ықпал етіп келеді.

Осы тұрғыдан алғанда, шәкірттерінің зерттеу тақырыптары бір-бірінен алшақтау көрінісімен, олардың барлығын біріктіретін ортақ өзек — болашақ педагогтің кәсіби тұлғасын қалыптастыру, оның әлеуетін ашу және қазіргі білім беру талаптарына жауап бере алатын маман даярлау идеясы. Бұл ғалым қалыптастырған ғылыми бағыттың шәкірттер зерттеуі арқылы жалғасып, жаңа мазмұнмен толығып келе жатқанын көрсетеді.

Анар Аймолдақызының еңбек жолына жалпы шолу жасағанда, оның қызметіндегі ғылыми-зерттеу жұмысы, педагогикалық қызмет және әлеуметтік-тәрбиелік жұмыс бағыттардың өзара сабақтасып жатқанын аңғаруға болады. Ғалым ретінде ол болашақ педагогтердің лидерлік сапаларын зерттесе, ұстаз ретінде осы сапаларды студенттердің бойында қалыптастыруға жағдай жасайды. Ал, қоғамдық-тәрбиелік қызметінде студенттерді әлеуметтік жауапкершілікке, ұлттық құнды-

лықтарды құрметтеуге және қоғамдық белсенділікке баулиды. Кәсіби қызметінде теория мен тәжірибені ұштастыра білген ғалым лидерлік, тұлғалық даму, ұлттық тәрбие және әлеуметтік жауапкершілік мәселелерін оқу-тәрбие үдерісінде нақты жұмыстар арқылы жүзеге асырып келеді. Алимбекова Анар Аймолдақызының ғылыми және педагогикалық қызметі қазіргі таңдағы педагогикалық білім беру жүйесінде кәсіби құзыреттілігі жоғары, әлеуметтік жауапкершілігі қалыптасқан, ұлттық құндылықтарды меңгерген және көшбасшылық қабілеті дамыған мамандар даярлау сынды маңызды міндеттермен тікелей сабақтас.

Қазақ ұлттық қыздар педагогикалық университетінің ұжымы атынан Алимбекова Анар Аймолдақызын мерейлі жасымен құттықтай отырып, зор денсаулық, отбасына амандық, ғылыми ізденістеріне табыс, шәкірттеріне жаңа жетістіктер тілейміз. Ұстаздық жолдағы еңбегі жемісті болып, ғылымдағы ізденістері жалғасын тауып, педагогика саласына қосар үлесі арта берсін!

Ұстаздық ғұмырдың алтын белесі

**Асем Исаевна
БУЛШЕКБАЕВА,
PhD, Абай атындағы
Қазақ ұлттық
педагогикалық
университетінің
қауымдастырылған
профессор м.а.
Алматы қаласы**

Алпыс жас — өмірдің жай ғана кезекті белесі емес. Бұл — жүріп өткен жолға байыппен қарап, атқарған істің нәтижесін таразылайтын, шәкірттің алғысы мен әріптестің құрметін сезінетін кемел шақ. Осындай мерейлі жасқа абыроймен жетіп отырған ардақты әріптесіміз — филосо-

фия докторы (PhD), Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогикалық университеті Педагогика және психология факультетінің «Мектепке дейінгі білім беру және әлеуметтік педагогика» кафедрасында қауымдастырылған профессоры Алимбекова Анар Аймолдақызы. Оның саналы ғұмыры ұстаздықпен, ғылыммен, шәкірт тәрбиесімен және қоғамға қажетті маман даярлау ісімен сабақтасып келеді.

2023 жылғы 2 қазанда Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогикалық университеті Педагогика және психология институты, Мектепке дейінгі білім беру және әлеуметтік педагогика кафедрасы ұйымдастырған «Әлеуметтік педагогтың қазіргі қоғамдағы рөлі: балабақша — мектеп — колледж — жоғары оқу орны және халықты әлеуметтік

корғау жүйесіндегі әлеуметтік-педагогикалық мәселелер» атты халықаралық кәсіби педагогикалық форум өтті. Форумның атауының өзі әлеуметтік педагог қызметінің қаншалықты кең ауқымды екенін аңғартты. Әлеуметтік педагогтың қызметін тек мектеп шеңберінде қарастырмай, балабақша, колледж, жоғары оқу орны және халықты әлеуметтік қорғау жүйесімен сабақтастыра талқылау кәсіби пікір алмасуға кең мүмкіндік берді.

Бұл форум біз үшін жай ғана күнтізбедегі кезекті іс-шара болған жоқ. Әлеуметтік педагогиканың бүгінгі қоғамдағы орны, маманның кәсіби міндеттері, білім беру ұйымдары мен әлеуметтік қорғау жүйесіндегі өзара сабақтастық туралы ойлар ортаға салынды. Әр түрлі сала мамандарының бір алаңда бас қосуы әлеуметтік педагогтың қоғамдағы рөлін тереңірек түсінуге жол ашты. Форумға дайындық барысында да, оны өткізу кезінде де кафедра ұжымының ұйымшылдығы, әріптестердің өзара қолдауы ерекше сезілді. Анар Аймолдақызының мол тәжірибесі мен мәселенің мазмұнына терең қарайтын қасиеті осындай ортақ жұмыстарда айқын көрінеді.

Біз бірге атқарған тағы бір маңызды жұмыс — 2025 жылғы 23 желтоқсанда Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогикалық университеті Педагогика және психология факультеті, Мектепке дейінгі білім беру және әлеуметтік педагогика кафедрасы өткізген «Әлеуметтік педагогтерді даярлаудың эволюциясы: тәжірибесі және стратегиялық перспективалары» атты халықаралық Open Space. Бұл іс-шараның мазмұнында әлеуметтік педагогтерді даярлаудың қалыптасқан тәжірибесін саралау және маман даярлаудың болашақтағы стратегиялық бағыттарына назар аудару идеясы жатты.

Ортақ еңбегіміздің тағы бір жарқын көрінісі — 2025 жылғы 28-30 сәуір аралығында ұйымдастырылған «Оқушы тұлғасын қалыптастырудағы әлеуметтік көшбасшылық» атты мектеп оқушыларына арналған қалалық байқау. Бұл байқау бір ғана білім беру ұйымымен шектелмей, үш локацияда

өткізілді: №168 Қ. Қатықбаева атындағы мектеп-гимназияда, №173 мектеп-лицейде және №202 мектеп-гимназияда. Үш мектепті қамтыған мұндай формат әлеуметтік көшбасшылық идеясын кең аудиторияға жеткізіп, оқушылардың белсенділігін, шығармашылығын және әлеуметтік жауапкершілігін танытуға мүмкіндік берді.

Байқаудың «Оқушы тұлғасын қалыптастырудағы әлеуметтік көшбасшылық» деп аталуының өзінде үлкен педагогикалық мән бар. Көшбасшылықты тек алда жүру немесе өзгеге басшылық жасау деп түсіну жеткіліксіз. Әлеуметтік көшбасшылық — айналасына бейжай қарамау, жауапкершілік алу, әлсізге қолдау көрсету, өз ортасын жақсартуға бастама көтеру, командамен жұмыс істей білу. Мұндай қасиеттердің мектеп жасынан қалыптасуы аса маңызды. Байқау барысында оқушылардың бойындағы осындай қабілеттерді байқап, қолдау, олардың өзін еркін танытуына жағдай жасау — әлеуметтік педагогика мен тәрбие жұмысының табиғи жалғасы болды.

Біздің ортақ іс-шараларымыздың барлығын байланыстырып тұрған бір маңызды желі бар: ол — әлеуметтік педагогиканы өмірден бөліп қарамау. Форумда да, Open Space алаңында да, мектеп оқушыларына арналған байқауда да, 2 қазанға орай студенттермен өткізілетін жұмыстарда да басты назар адамға, оның әлеуметтік ортасына, тұлғалық дамуына және жауапкершілігіне аударылады. Анар Аймолдақызының кәсіби бағыты да осы мазмұнмен үйлеседі. Ол әлеуметтік педагогиканың теориялық мәселелерін нақты тәрбие және қоғамдық жұмыстармен байланыстыра білетін маман.

Әріптесіміздің ұлттық тәрбие бағытындағы еңбегі де ерекше. Оның авторлығымен және ұйымдастыруымен Шәкәрім Құдайбердіұлының педагогикалық ойларына арналған ғылыми-танымдық кеш, «Абай Құнанбайұлының мұралары әлеуметтік-педагогикалық жұмыс практикасында» атты іс-шара, «Менің Қазақстаным» патриоттық әндер кеші, «Бас иемін

сан ғасырлар тарихы бар Егеменді еліме» тарихи-танымдық бағдарламасы, Мағжан Жұмабаевтың мұрасына арналған «Мен жастарға сенемін!» әдеби-танымдық кеші және Ахмет Байтұрсынұлының педагогикалық мұрасын насихаттайтын шығармашылық жұмыстар жүзеге асырылған.

Бұл бағдарламалардың әрқайсысында ұлттық құндылық пен заманауи педагогикалық тәрбие өзара сабақтасады. Абай мен Шәкәрімнің ойлары, Мағжан мен Ахметтің мұрасы студент үшін тек тарихи-әдеби дерек болып қалмай, бүгінгі педагогтің кәсіби дүниетанымына қызмет етуі тиіс. Анар Аймолдақызы осы сабақтастыққа ерекше мән береді. «Асыл жандар», «Достық – таусылмас қазына» сияқты мәдени-танымдық кештер де жастардың бойында адамгершілік, құрмет, ізгілік пен өзара сыйластық құндылықтарын қалыптастыруға бағытталған.

Қадірлі Анар Аймолдақызы! Мерейлі 60 жасыңыз құтты болсын! Сізге зор денсаулық, ұзақ ғұмыр, отбасыңызға амандық пен береке, еңбегіңізге толағай табыс тілеймін. Ғылыми ізденістеріңіз жаңа нәтижелерге ұласып, шәкірттеріңіздің жетістігі

қуанышыңызды еселей берсін. Бірге өткізген халықаралық форумдарымыз, Open Space алаңдарымыз, әлеуметтік педагогтер күніне арналған студенттік шараларымыз, мектеп оқушыларымен өткізген байқауларымыз алдағы уақытта да жаңа мазмұнмен жалғасын тапсын. Кафедрамыздағы абыройыңыз артып, әріптестеріңіздің құрметіне, шәкірттеріңіздің алғысына бөлене беріңіз.

Алпыстың асқарына абыроймен көтерілген ардақты әріптесіміздің өмір жолына қарағанда, ұстаздықтың шынайы мәні айқын сезіледі. Ол – өзін жинаған білімді өзінмен бірге алып қалмай, кейінгіге беру; шәкірттің бойындағы мүмкіндікті байқап, оған сену; ғылымға жол көрсетіп, қоғамның мәселесіне бейжай қарамау; ұлттық құндылықты заманауи біліммен сабақтастыру. Анар Аймолдақызының өнегелі жолы осындай мазмұнымен бағалы. Мерейтойыңыз баянды, ғұмырыңыз мәнді, еңбегіңіз жемісті болсын! Алдағы жылдарыңыз жаңа ғылыми жетістіктерге, жарқын кездесулерге, игі бастамаларға және жүрекке жылу сыйлайтын қуанышты сәттерге толы болғай!

Ұстаздық пен ғылым сабақтастығы:

А.А. Алимбекованың ғылыми-

педагогикалық қызметі мен ғылыми мектебі

Разия Елеупановна
КАРИМОВА,
PhD, Абай атындағы
ҚазҰПУ,
Педагогика
және психология
факультеті,
«Мектепке дейінгі
білім беру және
әлеуметтік
педагогика»
кафедрасының
аға оқытушысы.
Алматы қаласы

Қазақстан Республикасында мектепке дейінгі, орта, техникалық және кәсіптік білім беруді дамытудың 2023-2029 жылдарға арналған тұжырымдамасында білім алушының шығармашылық әлеуетін ашу, педагогтің кәсіби дамуы, балалардың қауіпсіздігі, тәрбие жұмысы, өзін-өзі басқару мен қоғамдық белсенділік білім беру жүйесін дамытудың маңызды бағыттары ретінде айқындалған [4]. Аталған стратегиялық ұстанымдар А.А. Алимбекованың ғылыми-педагогикалық қызметінің мазмұнымен сабақтасады.

Зерттеудің мақсаты — А.А. Алимбекованың ғылыми-педагогикалық қызметінің мазмұны мен негізгі бағыттарын жүйелеу, педагогикалық лидерлік, ғылыми тәлімгерлік, ұлттық тәрбие және кәсіби педагог даярлау саласындағы еңбегін талдау, сондай-ақ ғылыми жетекшілігімен орындалған зерттеулер негізінде қалыптасқан ғылыми мектебінің ерекшеліктерін айқындау.

Анар Аймолдақызының кәсіби траекториясының маңызды сипаты — үздіксіз білім алуға ұмтылысы. 2012 жылы Қазақ мемлекеттік қыздар педагогикалық университетінде «Мектепке дейінгі оқыту мен тәрбиелеу» мамандығы бойынша магистратураны тәмамдауы оның ғылыми қызығушылығын мектепке дейінгі педагогика саласына тереңдетті. Кейін Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің «Педагогика және психология» мамандығы бойынша докторантурасында білім алып, 2016 жылы «Болашақ педагогтердің лидерлік сапасын дамытудың педагогикалық шарттары» тақырыбындағы докторлық диссертациясын сәтті қорғады.

2004 жылдан бастап Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогикалық университетінде еңбек етуі ғылыми-педагогикалық қызметтің жаңа кезеңін бастады. Жоғары мектептегі оқу үдерісі, студенттердің ғылыми-зерттеу жұмыстары, тәрбие жобалары, қоғамдық бастамалар және ғылыми жетекшілік біртіндеп оның кәсіби қызметінің өзара толықтыратын бағыттарына айналды. Осылайша А.А. Алимбекованың кәсіби жолында «мектеп тәжірибесі — жоғары білім — ғылыми зерттеу — педагогикалық лидерлік — ғылыми тәлімгерлік» сабақтастығы қалыптасты.

Болашақ педагогтің лидерлік қасиеттерін студенттік кезеңнен дамыту бірнеше себеппен маңызды. Біріншіден, қазіргі педагог тұрақты өзгерістегі білім беру ортасында әрекет етеді. Екіншіден, ол бір мезгілде тәрбиеші, ұйымдастырушы, модератор, зерттеуші, коммуникатор және әлеуметтік серіктес қызметтерін атқарады. Үшіншіден, педагог кәсіби ортада дербес шешім қабылдап, оның салдарына жауап бере білуі тиіс.

Осыған сәйкес болашақ педагогтің лидерлік әлеуеті жауапкершілік, бастамашылдық, кәсіби дербестік, мақсат қоя білу, командада жұмыс істеу, шешім қабылдау, тиімді коммуникация, рефлексия, шығармашылық, әлеуметтік белсенділік және өзін-өзі дамытуға ұмтылыс сияқты қасиеттерді біріктіреді. А.А. Алимбекованың ғылыми ізденістері мен практикалық қызметінің ерекшелігі — бұл сапаларды теориялық деңгейде зерттеумен қатар, студенттік ортада дамыту механизмдерін тәжірибеге енгізуінде.

Ғалымның педагогикалық лидерлік тұжырымдарын тәжірибеде жүзеге асыруының жарқын мысалдарының бірі — «Лидер» студенттер клубы. А.А. Алимбекова клуб бағдарламасының авторларының бірі әрі жетекшісі ретінде студенттерге формалды аудиториялық оқудан тыс кәсіби және тұлғалық тәжірибе жинақтауға мүмкіндік беретін әлеуметтік-педагогикалық кеңістік қалыптастырды.

Клуб бағдарламасының негізгі мақсаты — студенттердің кәсіби лидерлік әлеуетін дамыту, оларды университеттің оқу-тәрбие, ғылыми және қоғамдық қызметіне белсенді тарту, зерттеушілік мотивациясын күшейту және заманауи қоғам талаптарына бейімделе алатын бәсекеге қабілетті маман қалыптастыру. Бағдарлама мазмұны ғылыми-зерттеу қызметі, тәрбие және әлеуметтік-мәдени жұмыс, студенттік өзін-өзі басқару бағыттарын біріктіреді.

Студенттік өзін-өзі басқару бағыты лидерлік қабілеттердің табиғи тәжірибелік алаңы болып табылады. Іс-шараны жоспарлау, міндеттерді бөлу, топты ұйымдастыру, туындаған мәселелерді шешу, нәтижеге жауап беру студентке тікелей басқарушылық тәжірибе береді. Клуб аясында ғылыми таным, мәдени іс-шаралар, еріктілер қозғалысы, дебат, өнер, тіл үйрену, спорт және басқа бағыттарды қамтитын 12 секцияның қызмет етуі студенттердің қабілетін әр түрлі қырынан дамытуға мүмкіндік береді.

Педагогтің кәсіби дамуы жеке әрекетпен шектелмейді. Wenger кәсіби білім мен сәйкестіктің әлеуметтік тәжірибе барысында қалыптасатынын, ортақ кәсіп

пен ортақ мәселелер төңірегінде біріккен адамдар арасында «тәжірибе қауымдас-тықтары» пайда болатынын негіздейді. Бұл теория кәсіби дамуды ақпарат алмасу ғана емес, бірлескен қатысу, ортақ мағына қалыптастыру және кәсіби идентификация үдерісі ретінде түсіндіреді.

Ғылыми жетекші мен шәкірттер, оқытушы мен студенттер, клуб мүшелері мен жас зерттеушілер арасындағы тұрақты кәсіби байланыстар осындай қауымдас-тықтың белгілерін көрсетеді. А.А. Алимбекованың айналасында қалыптасқан пе-дагогикалық ортада ғылыми идея, тәрбие тәжірибесі және қоғамдық қызмет жеке-жеке жүзеге аспай, бір-бірін толықтыра-тын қызмет түрлері ретінде көрінеді.

А.А. Алимбекованың педагогикалық қызметінің маңызды ерекшелігі — ұлттық педагогикалық ой мен заманауи кәсіби даярлықты бір-бірінен бөліп қарастырмауы. Ғалым қазақ ойшылдарының, ағартушыларының және Алаш қайраткерлерінің идеяларын студент жастар арасында жүйелі насихаттап, олардың мұрасын қазіргі әлеуметтік-педагогикалық мәселе-лермен сабақтастырады.

А.А. Алимбекова ғылыми мектебінің негізгі бағыттары:

Бірінші бағыт — болашақ педагогтің кәсіби тұлғасын дамыту. Барлық зерттеулерде педагог дайын білімді орындаушы емес, кәсіби шешім қабылдайтын, шығармашылықпен әрекет ететін және білім беру ортасын өзгерте алатын белсенді субъект ретінде қарастырылады.

Екінші бағыт — тұлғалық және кәсіби әлеуетті ашу. Лидерлік әлеует, креативтік әлеует, кәсіби құзыреттілік және жобалау даярлығы — барлығы тұлғаның мүмкіндігін педагогикалық жағдай арқылы дамыту идеясымен бірігеді.

Үшінші бағыт — мектепке дейінгі білім беру. Ғылыми мектептегі зерттеулердің басым бөлігі мектепке дейінгі білім беру жүйесінің педагогикалық проблемаларына бағытталған және осы саланы болашақ мамандарды даярлаумен байланыстырады.

Төртінші бағыт — теория мен практика-ның бірлігі. Зерттеулерде тек теориялық модель әзірлеу емес, оны эксперимент

арқылы тексеру, әдістемелік кешендер дайындау, курстар, технологиялар, құрал-дар мен практикалық ұсыныстар әзірлеу маңызды орын алады.

Бесінші бағыт — инновациялық және дамытушы орта қалыптастыру. Ойын, арт-технология, лидерлік орта, заттық дамытушы орта секілді ұғымдар зерттеудің әр түрлі формаларында көрінгенімен, олардың бәрін білім алушының дамуына жағдай жасау идеясы біріктіреді.

Докторлық зерттеу барысында ғылы-ми жетекшімнің талапшылдығын, әрбір ғылыми тұжырымның негізді болуына ерекше мән беретінін, зерттеудің тео-риялық және тәжірибелік бөлімдерінің бір-бірімен логикалық байланысын үнемі назарда ұстайтынын жақыннан көрдім. Докторантура жолы зерттеушінің ғылы-ми білімін ғана емес, тұлғалық қасиетін де сынайтын кезең. Зерттеу мәселесін нақ-тылау, теориялық қарама-қайшылықтар-ды анықтау, эксперимент ұйымдастыру, алынған мәліметтерді қайта тексеру, ғы-лыми пікірталас пен сыннан өту үлкен тө-зімділік пен жауапкершілікті талап етеді.

Осындай кезеңде ғылыми жетекшінің бір ауыз орынды кеңесі кейде бірнеше айлық ізденістің бағытын айқындайды. Анар Аймолдақызы ғылыми жұмысқа талап қоя отырып, шәкіртінің дербесті-гін шектемейді. Керісінше, мәселені өз бетінше түсінуге, өз ғылыми ұстанымын дәлелдеуге, шешімді саналы қабылдауға бағыттайды. Бұл — ғылыми тәлімгерліктің аса маңызды қағидасы.

Ұстаздың шәкіртке беретін ең үлкен мұрасы дайын жауап емес. Ол — сұрақ қоя білу, ғылыми дәлел іздеу, күмәндану, тек-серу және өз тұжырымын жауапкершілік-пен қорғау мәдениеті. Менің «Болашақ мектепке дейінгі ұйым педагогтерін зат-тық дамытушы ортаны құруға даярлау» тақырыбындағы ғылыми зерттеуімнің нә-тижелі аяқталуында ғылыми жетекшімнің кәсіби білімі, талапшылдығы, қолдауы және сенімі ерекше орын алады.

Осы белгілерге сүйене отырып, А.А. Алимбекованың ғылыми-педагогикалық жүйесін шартты түрде «ғылыми идея → студенттің кәсіби дамуы → лидерлік тә-жірибе → ұлттық-құндылықтық тәрбие →

әлеуметтік жауапкершілік → ғылыми ізденіс → шәкірт даярлау → ғылыми сабақтастық» моделі арқылы көрсетуге болады. Бұл цикл ұстаз қызметінің бір ғана буынымен аяқталмайтынын көрсетеді.

Ғылыми жетекші шәкірт даярлайды; шәкірт ғылыми идеясын дамытады; кейін өзі білім алушыларға жетекшілік етеді. Осылайша педагогикалық және ғылыми тәжірибе ұрпақтан ұрпаққа жалғасады. Мұнда ғылыми мектептің өміршеңдігі жеке зерттеулердің санына емес, ортақ ғылыми мәдениет пен кәсіби құндылықтардың берілуіне тәуелді.

Қорытындылай келе, А.А. Алимбекованың ғылыми жетекшілігімен орындалған зерттеулердің мазмұндық сабақтастығы қалыптасқан ғылыми бағыттың бар екенін көрсетеді. Педагогикалық лидерлік, кәсіби әлеует, баланың креативтілігі, арт-технология, педагогтің кәсіби құзыреттілігі және заттық дамытушы ортаны жобалау проблемаларының барлығын болашақ педагогті кәсіби даярлау және тұлғаның әлеуетін дамыту идеясы біріктіреді.

Ұстаздың ең үлкен жетістігі марапат-

тармен немесе жарияланымдар санымен ғана өлшенбейді. Оның еңбегінің ең өміршең нәтижесі — өз жолын тауып, ғылым мен білімге қызмет етіп жүрген шәкірттері. Мен үшін Анар Аймолдақызы — ғылыми жетекші ғана емес, ғылымдағы талапшылдықтың, адамгершіліктің, табандылықтың және шәкіртке сенім білдірудің үлгісін көрсеткен ұстаз.

Ғылыми жетекшімнің маған берген ең маңызды тағылымдарының бірі — ғылымда жеңіл жол іздемеу, әрбір тұжырымға жауапкершілікпен қарау және зерттеу нәтижесін педагогикалық практикаға қызмет ететін құндылыққа айналдыру қажеттігі.

Ардақты ұстазым Анар Аймолдақызын 60 жылдық мерейтойымен шын жүректен құттықтаймын! Мықты денсаулық, отбасыңызға амандық, ұзақ ғұмыр, шығармашылық қуат, ғылыми-педагогикалық қызметіңізге жаңа жетістіктер тілеймін. Сіз қалыптастырған ғылыми мектептің ауқымы кеңейіп, шәкірттеріңіздің ғылыми және кәсіби жетістіктері еселене берсін.

Ұстаздық өнеге — жүректе қалған із

Акерке Әбдіманапқызы ТӨЛЕШОВА,
педагогика ғылымдарының магистрі,
М. Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан
Зерттеу университеті
«Жалпы педагогика және психология»
кафедрасының аға оқытушысы.
Шымкент қаласы

Ұстаздық — білім берумен ғана шектелмейтін, шәкірт жүрегіне ізгілік пен сенім ұялатып, оның кәсіби болмысының қалыптасуына ықпал ететін ұлы өнер. Студенттік жылдарда алған білімнің, көрген тәрбиенің, естіген ақылдың адам өмірінде өзіндік орны болады.

Менің педагог ретінде қалыптасуымда ерекше із қалдырған сондай тұлғалардың бірі — **Алимбекова Анар Аймолдақызы.**

Мен 2009-2013 жылдары студенттік білім алу кезеңінде Анар Аймолдақызынан «Педагогикалық шеберлік» пәнінен дәріс алып, ұс-

таздық мамандықтың қыр-сырын тереңірек түсінуге мүмкіндік алдым. Ол кезде біз үшін бұл пән тек оқу бағдарламасындағы кезекті сабақ емес, болашақ маман ретінде өзімізді тануға, педагогикалық ойлауымызды қалыптастыруға, кәсіби жауапкершілігімізді сезінуге жол ашқан маңызды сабақтардың бірі болды.

Анар Аймолдақызы сабақ барысында педагогикалық білімді құр теория күйінде ұсынбай, оны өмірлік тәжірибемен ұштастыра білді. Ұстаздың әр сабағынан педагогке қажетті мәдениет, қарым-қатынас әдебі, жауапкершілік, ізденіс және адамға деген құрмет секілді қасиеттердің мәнін аңғаруға болатын. Оның кәсіби ұстанымы бізге «педагог болу» мен «нағыз ұстаз болудың» арасындағы айырмашылықты түсінуге ықпал етті.

Жылдар өткен сайын сол кездегі сабақтардың мәнін тереңірек түсініп келемін. Студенттік кезеңде қарапайым көрінген көптеген кеңестер мен педагогикалық қағидалар кәсіби қызмет барысында үлкен маңызға ие болды. Бұл — ұстаз еңбегінің ең үлкен ерекшелігі. Кейбір ұстаздың сабағы оқу аяқталған соң есте қалмауы мүмкін, ал кейбір ұстаздың айтқан сөзі жылдар өтсе де сананда жаңғырып тұрады. Анар Аймолдақызы — мен үшін сондай ұстаз.

Бүгінде Анар Аймолдақызы — философия докторы (PhD), Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогикалық университетінің қауымдастырылған профессоры м.а., ғылыми-педагогикалық салада өзіндік орны қалыптасқан білікті маман. Оның кәсіби жолына көз жүгіртсек, ұстаздық пен ғылымды қатар алып келе жатқанын көреміз. Болашақ педагогтердің кәсіби лидерлік сапаларын дамыту, студенттердің ғылыми және қоғамдық белсенділігін арттыру, ұлттық құндылықтарды білім беру үдерісіне енгізу бағытындағы еңбектері — осы ізденістің айғағы.

Әсіресе, оның жастардың көшбасшылық қабілетін дамытуға бағытталған жұмыстары ерекше назар аудартады. «Лидер» студенттер клубы арқылы білім алушылардың ғылыми-зерттеу, шығармашылық, мәдени және қоғамдық белсенділігін арттыруға жағдай жасап келеді. Бұл бастамалардан Анар Аймолдақызының студентті тек білім алушы ретінде емес, болашақта қоғамға өзіндік үлесін қоса алатын тұлға ретінде қарастыратынын аңғаруға болады.

Ұстаздың тағы бір ерекшелігі — ұлттық рух

пен заманауи педагогиканы сабақтастыра білуі. Абай, Шәкәрім, Мағжан, Ахмет Байтұрсынұлы секілді ұлы тұлғалардың мұрасын жастар арасында насихаттап, олардың педагогикалық идеяларын қазіргі тәрбие және білім беру үдерісімен байланыстыруы — жас ұрпақтың рухани дүниесін байытуға бағытталған маңызды еңбек.

Анар Аймолдақызының қоғамдық-әлеуметтік бағыттағы қызметі де ұстаздық болмысының кендігін көрсетеді. Өмірлік қиын жағдайға түскен балаларды қолдау ісіне үлес қосып, студенттерді қайырымдылық пен әлеуметтік жұмыстарға баулуы, сондай-ақ мектептерде буллинг, кибербуллинг және зорлық-зомбылықтың алдын алуға бағытталған тренингтер ұйымдастыруы — оның педагогикалық қызметті қоғам алдындағы жауапкершілікпен ұштастыра білетінін көрсетеді.

Мен үшін Анар Аймолдақызының тұлғалық болмысындағы ең құнды қасиет — шәкіртке кәсіби бағыт берумен қатар, оның бойындағы адамдық құндылықтарды бағалай білуі. Студент кезімізде алған біліміміздің қаншалықты маңызды болғанын бүгінде кәсіби тәжірибеміз арқылы терең сезінеміз. Ұстаздың әр сабағы, әрбір пікірі мен педагогикалық ұстанымы біздің санамызда өз ізін қалдырды.

Ұстаз бен шәкірт арасындағы байланыс кейде диплом алған сәтпен аяқталмайды. Керісінше, уақыт өте келе оның мәні тереңдей түседі. Студенттік жылдарда дәріс берген ұстаздың еңбегін кәсіби тұрғыдан бағалай бастаған сәтте ғана оның бізге берген білімінің шынайы құндылығын түсінесің.

Бүгінде өткенге көз жүгіртіп, 2009-2013 жылдардағы студенттік кезеңімді еске алғанда, Анар Аймолдақызының «Педагогикалық шеберлік» пәнінен берген сабақтары ерекше еске түседі. Сол кездегі дәрістер мені педагог мамандығының жауапкершілігін терең сезінуге, өз кәсібіме құрметпен қарауға және үнемі ізденуге жетеледі.

Ұстаздың ұлылығы — шәкіртінің жүрегінде қалдырған ізінде. Анар Аймолдақызы — менің студенттік жылдарымда білім берген ұстазым ғана емес, педагогикалық мамандықтың мәнін түсінуге ықпал еткен, кәсіби жолымда өнегесімен есте қалған ардақты педагог.

Ұстаздық жолыңыздың шырағы сөнбей, шәкірттеріңіздің жүрегіне білім мен ізгілік нұрын шаша беріңіз!

Адамға бағыт, шәкіртке қанат берген ұстаз

**Бахыт Азимхановна
ЕСЕНБАЕВА,**
Арнаулы әлеуметтік
қызметтерге мұқтаж
балаларды
қолдау орталығының
психологы.
Алматы қаласы

Биыл ардақты ұстазымыз 60 жас мерейтойын атап өткелі отыр. Анар Аймолдақызы менің өмірімде жай ғана пән үйреткен ұстаз емес, кәсіби жолыма бағыт-бағдар берген, өзіме сенімсіз кезімде қолдау көрсеткен, өмірдің түрлі мәселесінде ақылын айтып, жөн сілтеп келе жатқан жан ретінде ерекше орын алады.

Мен Анар апайды алғаш 2005 жылы, Абай атындағы қазақ ұлттық педагогикалық университетінің 3-курс студенті болып жүрген кезімде таныстым. Сол жылы бізге куратор болып тағайындалды. Оның педагогикалық мәдениеті, жинақылығы мен адамға деген жылы қарым-қатынасы бізді бірден баурап алды.

Біз үшін ол кезде Анар апай ең алдымен куратор, ұстаз болатын. Алайда жылдар өте келе оның ұстаздық болмысының ауқымы әлдеқайда кең екенін түсіндім.

Анар Аймолдақызының ұстаздығы тек аудиториямен және сабақ берумен шектелмейді. Ол адамға өмірдің әр саласында бағыт бере алатын, қажет кезде ақылын айтып, дұрыс шешім қабылдауға көмектесетін жан.

Отбасы мәселесі болсын, бала тәрбиесі болсын, қызмет пен кәсіби даму болсын — өзінің өмірлік тәжірибесі мен көрген-білгенін ортаға салып, жөн сілтеп отырады. Кейде бір ауыз сөзімен бөліскен мәселеңе байыппен қарап, өзің байқамаған қырын көрсетіп,

ойынды басқа арнаға бұрып жібереді.

Бұл кісінің тағы бір ерекше қасиеті — адамның бойындағы мүмкіндікті өзінен бұрын байқап, соған сенім білдіре білуі.

Егер қандай да бір беделді жоба, маңызды жұмыс немесе кәсіби ортада өзін көрсетуге мүмкіндік беретін бастама болса, Анар апай міндетті түрде қолдау танытып, қатысуға шақырады. «Сен де қатыс», «Бұл сен үшін жақсы мүмкіндік», «Өзіңді байқатып көр» деп жігерлендіріп отырады.

Кейде адам өз мүмкіндігіне өзі күмәнданады. Ал, сырт көз сенің бойыңнан сен өзің көрмеген қабілетті байқап тұруы мүмкін. Анар апайдың ерекшелігі де осында — шәкіртіне мүмкіндік келгенде, оны жіберіп алмауға үндейді.

Менің өмірімде де мұндай сәт болған.

2006 жылы университеттегі кафедраға лаборант болып жұмысқа шақырылған кезімде өзіме сенімсіз болып, «қолымнан келе ме екен?» деп қорқақтадым. Университетте жұмыс істеуге жүрексіндім. Сол кезде Анар апай мені қолдап, университетте жұмыс істеудің үлкен мүмкіндік әрі беделді орта екенін айтып, осы жерде қалуыма себепші болды.

Бүгінде сол шешімнің кәсіби өмірім үшін қаншалықты маңызды болғанын түсінемін. Кейде адамның өміріндегі үлкен өзгеріс өзінен емес, оған дер кезінде сенім білдірген бір адамның сөзінен басталады екен.

Анар апай өз білгенін ішіне жинап жүретін емес, айналасына молынан тарататын кең адам. Жаңа бір курс басталса, пайдалы оқыту немесе кәсіби мүмкіндік пайда болса, міндетті түрде айтып, бізге жол сілтеп отырады. Өзінің тапқанын өзі ғана пайдаланып қой-

май, айналасындағы адамдардың да дамуына себепші болуға тырысады.

Бұл — оның табиғатына сіңген қасиет.

«Мен білдім, мен үйрендім» деп тоқтап қалмай, «сен де біл, сен де үйрен, сен де байқап көр» деп өзгеге жол ашу — нағыз ұстаздықтың белгісі.

Анар Аймолдақызының педагогикалық шеберлігінің тағы бір қыры — заман талабына сай үнемі ізденісте болуы. Сабақ барысында заманауи технологияларды тиімді қолданып, білім алушылардың қызығушылығын арттыруға мән береді. Өз кәсібіне адал ұстаз ретінде жаңалықтан қалмай, үнемі ізденіп, үйреніп отырады.

Бірақ оның ең үлкен мектебі — өмір мектебі.

Өйткені Анар апайдан біз тек мамандыққа қатысты дүниелерді ғана емес, адам болуды, өзіңе сенуді, мүмкіндікке ұмтылуды, үнемі ізденуді, өзгеге қолдау көрсетуді үйренеміз.

Мен тұрмысқа шыққан кезімде де Анар апай бізді үйіне қонаққа шақырып, қуанышыма ортақтасқаны есімде. Бұл да мен үшін ерекше әсер қалдырған сәттердің бірі. Өйткені ол кісі шәкіртін тек университет қабырғасындағы студент ретінде қабылдамайды. Оның өміріндегі қуаныш пен жетістікке шын көңілімен ортақтасады.

Осындай қарым-қатынастан кейін ұстаз деген ұғымның қаншалықты кең екенін түсінесің.

Ұстаз — сабақ беретін адам ғана емес. Ұстаз — кейде жол көрсететін, кейде жігер беретін, кейде тоқтам айтатын, кейде қуанышыңа ортақтасатын, кейде өмірлік тәжірибесімен бөлісетін жан.

Анар апай дәл сондай ұстаз.

Ол кісінің бойынан білім мен біліктіліктен бөлек, ерекше бір адамдық

жылылық сезіледі. Парасаттылығы мен қарапайымдылығы, мәдениеті мен жинақылығы, адамдармен тіл табыса білуі — кейінгі буынға үлгі.

Анар апайдың шәкірттеріне жасап жүрген осындай қолдауларының барлығын бір мақалаға сыйғызу мүмкін емес шығар. Өйткені олардың әрқайсысы бір адамның өмірінде өзінше із қалдырған болуы мүмкін.

Бүгінде 60 жасқа толып отырған Анар Аймолдақызының жүріп өткен жолы — кейінгі буынға үлгі боларлық өнегелі жол. Бұл — білімге адалдықтың, мамандыққа беріктіктің, шәкіртке деген жанашырлықтың, үздіксіз ізденіспен еңбектің жолы.

Алпыс жыл — үлкен белес. Бірақ, ұстаз үшін бұл — өмірден түйген тәжірибесін кейінгі ұрпаққа одан әрі жеткізетін жаңа кезең.

Анар апай, Сіздің шәкірттеріңіз үшін ең үлкен байлық — Сізден алған біліммен бірге, Сіздің бойыңыздан көрген **парасаттылық, қарапайымдылық, кеңдік, адамға деген жылылық және үнемі қолдау көрсету қасиеті.**

Бір кездері өзіне сенімсіздеу болған студентке университетте жұмыс істеуге жігер бергеніңіз секілді, бүгінде де талай шәкіртіңізге жаңа жол ашып, жаңа мүмкіндіктерге жетелеп келесіз.

Мүмкін, Сіз үшін айтқан бір ауыз сөзіңіз немесе берген бір кеңесіңіз қарапайым ғана көрінер. Ал, шәкірт үшін сол сөз өміріндегі маңызды шешімге айналуы мүмкін.

Менің өмірімде сондай сөздің қадірін сезінген шәкірттердің бірімін.

Сондықтан Сіздің 60 жылдық мерейтойыңызда шәкіртіңіз ретінде айтарым: **Анар апай, Сізге зор денсаулық, отбасыңызға амандық, шаңырағыңызға береке, еңбегіңізге толағай табыс тілеймін!**

Мектепке дейінгі көшбасшылық: өзгерістерді басқару және кәсіби даму

Алтынай Жұмабекқызы ЖАКУПОВА,
PhD, Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогикалық
университеті Мектепке дейінгі білім беру және әлеуметтік педагогика
кафедрасының аға оқытушысы.
Алматы қаласы

Андатпа

Мектепке дейінгі ұйым басшысының көшбасшылығы оның нормативтік-құқықтық, педагогикалық, ұйымдастырушылық және әлеуметтік жауапкершіліктерімен сабақтас-тықта қарастырылады. Басшының қызметі оқу-тәрбие үдерісін ұйымдастырумен ғана шектелмей, қауіпсіз орта қалыптастыруды, педагогтердің кәсіби дамуын қолдауды, ерек-ше білім берілуіне қажеттілігі бар балаларды сүйемелдеуді, ата-аналармен, қоғаммен се-ріктестікті қамтиды. Осы міндеттерді тиімді орындау үшін стратегиялық ойлау, құнды-лыққа негізделген шешім қабылдау, кәсіби қауымдастық құру және өзгерістерді басқару қабілеттері маңызды. А.А. Алимбекованың педагог көшбасшылығы мен болашақ педа-гогтердің лидерлік әлеуетін дамытуға бағытталған ғылыми-педагогикалық тәжірибесі аталған мәселелерді ғылыми тұрғыдан пайымдауға негіз болады.

Кілт сөздер: мектепке дейінгі ұйым басшысы, педагог көшбасшылығы, басқару, кәсіби капитал, серіктестік.

Жалпы педагог көшбасшылығы: кәсіби капиталмен, құндылықтармен, өзгерістер мәдениетімен және білім беру экожүйе-сіндегі серіктестікпен байланысты. Бұл ұстанымдар мектепке дейінгі ұйым меңге-рушісінің кәсіби рөлін жаңаша түсіндіруге мүмкіндік береді. Қазіргі таңдағы мектепке дейінгі ұйым басшысының кәсіби бейнесі әкімшілік басқарушы ұғымынан әлдеқай-да кең. Лауазымдық міндеттерге сәйкес ол ұйым қызметін нормативтік құқықтық актілер негізінде басқара отырып, оқыту және тәрбиелеу үдерісінің тиімді, әрі сапа-лы іске асырылуын қамтамасыз етеді. Со-нымен бірге басшы ретінде кадрлық, әдіс-темелік, әлеуметтік мәселелерді үйлестіріп, ата-аналармен тұрақты байланыс орната-ды. Демек, мектепке дейінгі ұйымды тиімді басқару тек нұсқау беру емес, әртүрлі мүд-делерді ортақ мақсатқа біріктіретін көш-басшылықты талап етеді.

Мектепке дейінгі ұйым басшысының көшбасшылығы стратегиялық және нор-

мативтік сауаттылықтан көрінеді. Басшы ретінде педагогикалық үдерістің сапасына тікелей ықпал ететін кәсіби орта қалыптас-тырады. Көшбасшылық тұрғыдан жүзеге асыру педагогтердің бастамасын қолдауды, тәжірибе алмасуды, бірлескен шешім қа-былдауды және кәсіби рефлексияны қажет етеді. Сенім мен жауапкершілікке негіз-делген ортада педагог өзін тек орындаушы емес, ұйым дамуына үлес қосатын кәсіби субъект ретінде сезінеді. А.А. Алимбеко-ваның ғылыми-педагогикалық қызметінде де болашақ педагогтердің кәсіби лидерлік дағдыларын дамытуға ерекше мән берілген. Оның 2016 жылы қорғаған «Болашақ пе-дагогтердің лидерлік сапасын дамытудың педагогикалық шарттары» атты докторлық зерттеуі педагог маманының көшбасшы-лық әлеуетін жүйелі қалыптастырудың ма-нызын көрсетеді.

Мектепке дейінгі ұйым басшысының көшбасшылығы қауіпсіз әрі адамгершілік-ке негізделген орта құрудан да байқалады.

Баланың мүддесі, педагогтің кәсіби қадір-қасиеті, ата-анамен ашық коммуникация және ұжымдағы өзара құрмет басқарушылық шешімдердің өзегіне айналуы қажет. А.А. Алимбекованың әлеуметтік жауапкершілікке, балаларды қолдауға, буллинг пен кибербуллингінің алдын алуға бағытталған тәжірибелік жұмыстары көшбасшылықтың тек ұйымдастырушылық емес, құндылықтық сипатын да айқындайды. Меңгеруші осы құндылықтарды күнделікті қарым-қатынаста бекіткенде ұйымның психологиялық ахуалы тұрақтанып, педагогтердің ынтымақтастығы күшейеді.

Мектепке дейінгі ұйым басшысының көшбасшылығы балаға бағытталған құндылықтармен айқындалады. Лауазымдық міндеттерде тәрбиеленушілердің әлеуметтік қорғалуын, денсаулығын сақтау мен нығайтуды, медициналық қызмет пен тамақтануды ұйымдастыруды, ерекше білім берілуіне қажеттілігі бар балалар мен олардың ата-аналарына психологиялық-педагогикалық сүйемелдеу көрсетуді қамтамасыз ету ерекше атап көрсетілген. Бұл талаптар басшының басқарушылық шешімдерінің өзегінде баланың қауіпсіздігі, қадір-қасиеті және тең мүмкіндігі тұруы тиіс екенін білдіреді. Сондықтан көшбасшылықтың маңызды өлшемі — қауіпсіз әрі инклюзивті білім беру ортасын қалыптастыру.

Көшбасшылықтың тағы бір қыры — өзгерісті рефлексия арқылы басқару. Мектепке дейінгі ұйымдағы кез келген жаңашылдық педагогтердің күнделікті тәжірибесіне әсер етеді, сондықтан басшы өзгерістің мақсатын түсіндіріп, ұжымның пікірін тыңдап, нәтижесін бірлесіп талдауы маңызды. Рефлексиялық кездесулер, тәжірибені талқылау және жетістікті ортақ мойындау педагогтерге өзгерісті сырттан берілген талап ретінде емес, кәсіби дамудың мүмкіндігі ретінде қабылдауға көмектеседі. Бұл тәсіл меңгерушінің шешім қабылдау сапасын арттырып қана қоймай, ұжым мүшелерінің ұйым өміріне қатыстылық сезімін күшейтеді. Нәтижесінде жаңашылдық тұрақты тәжірибеге айналып, өзгерістер мәдениеті қалыптасады.

Мектепке дейінгі ұйым басшысы білім беру экожүйесінде серіктестік орнатушы тұлға болуы қажет. Ата-аналармен, қоғамдық ұйымдармен, әдістемелік орталық-

тармен және басқа білім беру ұйымдарымен өзара әрекет балалардың дамуына қажетті ресурстарды кеңейтеді. Ашық коммуникация ұйымға деген сенімді арттырып, күрделі мәселелерді бірлесіп шешуге мүмкіндік береді. Мұндай серіктестік басшының әлеуметтік жауапкершілігін күшейтеді және ұйымды қоғаммен байланысқан кәсіби ортаға айналдырады.

Педагог көшбасшылығы мәселесін ғылыми тұрғыдан зерттеген Анар Аймолдақызының еңбектері осы тұжырымдармен сабақтас. Оның «Болашақ педагогтердің лидерлік сапасын дамытудың педагогикалық шарттары» тақырыбындағы докторлық зерттеуі, «Лидер» студенттер клубын ұйымдастыру арқылы болашақ мектепке дейінгі ұйым педагогтерінің кәсіби лидерлік әлеуетін дамытуға бағытталған ғылыми жетекшілігі көшбасшылықтың мақсатты түрде қалыптасатын кәсіби сапа екенін көрсетеді. Бұл идея мектепке дейінгі ұйым басшысына да тікелей қатысты: көшбасшылық лауазыммен автоматты түрде берілмейді, ол кәсіби білім, құндылық, жауапкершілік, рефлексия және адамдармен жұмыс істеу тәжірибесі арқылы дамиды.

Пайдаланылған әдебиеттер

1. Қазақстан Республикасының мектепке дейінгі тәрбие және оқыту ұйымы басшысының лауазымдық міндеттері мен біліктілік талаптарын айқындайтын нормативтік құжаттар.

2. Alimbekova, A., Zhumasheva, T., Ussenova, A., Seitenova, S., & Omarova, N. Individual and creative approach to studying the problem of developing leadership potential among future teachers of preschool education // Scientific Herald of Uzhhorod University. Series "Physics". — 2024. — №56. — P. 231–239. DOI: 10.54919/physics/56.2024.23adz1.

3. Алимбекова А.А., Жумашева Т.С. Лидер және лидерлік мәселесін зерттеудегі ғылыми-әдіснамалық тұғырлар // Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің Хабаршысы. Педагогика. Психология. Социология сериясы. — 2022. — №3(140). — Б. 30–37.

4. Шалғынбаева Қ.Қ., Алимбекова А.А. Кәсіби лидерлік негіздері. — Алматы: Альманах, 2020. — 257 б.

Ұстаздық ғұмырдың өнегелі белесі

Айжан Әбілдақызы АУЕЗОВА,
п.ғ.м., Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогикалық
Университеті Педагогика және психология факультеті
«Мектепке дейінгі білім беру және әлеуметтік педагогика»
кафедрасының оқытушысы.
Алматы қаласы

Адам өмірінде жылдармен ғана емес, атқарылған іспен, тәрбиеленген шәкіртпен, ел игілігіне қосылған үлеспен өлшенетін белестер болады. Алпыс жас — сондай мерейлі кезеңнің бірі. Бұл жасқа ұстаздық жолын ғылыммен ұштастырып, саналы ғұмырын білім мен тәрбие саласына арнаған Анар Аймолдақызы Алимбекова абыройлы жетістіктерімен жетіп отыр. Анар Аймолдақызы — Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогикалық университеті Педагогика және психология факультетінің «Мектепке дейінгі білім беру және әлеуметтік педагогика» кафедрасында қауымдастырылған профессор міндетін атқарушы, философия докторы (PhD), білікті ғалым-педагог. Оның кәсіби жолы — үздіксіз ізденістің, білімге адалдықтың және жас ұрпақ тәрбиесіне деген жауапкершіліктің жарқын үлгісі.

Білімге басталған жол. Анар Аймолдақызы 1966 жылы 27 тамызда Алматы облысы, Талдықорған ауданы, Алдабергенов ауылында дүниеге келген. 1990 жылы Абай атындағы Қазақ педагогикалық институтын бастауыш мектеп педагогикасы мен әдістемесі мамандығы бойынша тәмамдап, еңбек жолын Шымкент қаласындағы №62 бастауыш мектепте мұғалім болып бастаған. Кейін жоғары білім беру мен ғылым саласындағы қызметін жалғастырып, 2004 жылдан бері Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогикалық университетінде еңбек етіп келеді. Ғылымға деген құштарлығы оны жаңа кәсіби белестерге жетеледі.

2012 жылы Қазақ мемлекеттік қыздар педагогикалық университетінде «Мектепке дейінгі оқыту мен тәрбиелеу» мамандығы бойынша магистратураны, 2016 жылы Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінде «Педагогика және психология» мамандығы бойынша докторантураны аяқтады. Сол жылы «Болашақ педагогтердің лидерлік сапасын дамытудың педагогикалық шарттары» тақырыбында докторлық диссертациясын сәтті қорғады. Осы ғылыми бағыт оның кейінгі зерттеушілік және педагогикалық қызметінің маңызды арқауына айналды. Болашақ педагогтің кәсіби құзыреттілігімен қатар, оның көшбасшылық әлеуетін, дербестігін, әлеуметтік жауапкершілігін дамыту мәселелері ғылымның еңбектерінде ерекше орын алады.

Ғылым мен тәрбиені ұштастырған ұстаз. Анар Аймолдақызының педагогикалық қызметіндегі басты ерекшеліктердің бірі — білім беруді тұлға тәрбиесінен бөліп қарастырмауы. Ол студенттердің кәсіби білімін жетілдірумен қатар, олардың ұлттық құндылықтарға құрметін, адамгершілік қасиеттерін, ұйымдастырушылық және коммуникативтік қабілеттерін дамытуға мән береді. Ұстаздың авторлығымен және ұйымдастыруымен жүзеге асырылған ғылыми-танымдық, мәдени-тәрбиелік бағдарламалар осы ұстанымның нақты көрінісі. «Шәкәрім Құдайбердіұлының педагогикалық ойлары», «Абай Құнанбайұлының мұралары әлеуметтік-педагогикалық

жұмыс практикасында», «Мен жастарға сенемін!», «Менің Қазақстаным», «Достық – Таусылмас Қазына» және басқа да іс-шаралар арқылы студенттер қазақ ағартушыларының мұрасын танып, ұлттық дүниетаным мен заманауи педагогикалық тәжірибенің сабақтастығын ұғынады.

Анар Аймолдақызы «Лидер» студенттер клубы бағдарламасының авторларының бірі әрі жетекшісі ретінде де нәтижелі жұмыс атқарып келеді. Клуб ғылыми-зерттеу, тәрбие жұмысы және студенттік өзін-өзі басқару бағыттарын біріктіреді. Оның аясындағы ғылыми таным, еріктілер қозғалысы, дебат, өнер, тіл үйрену, спорт секілді секциялар студенттердің жан-жақты дамуына, көшбасшылық қасиеттері мен кәсіби дағдыларының қалыптасуына мүмкіндік береді. Бұл жұмыстардың құндылығы – студентті тек білім алушы ретінде емес, өз ойын еркін жеткізе алатын, шешім қабылдайтын, қоғам өміріне белсенді араласатын болашақ маман ретінде қалыптастыруға бағытталуында.

Әлеуметтік жауапкершілік – ұстаздық ұстаным. Анар Аймолдақызының қызметі университет аудиториясымен шектелмейді. Ол өмірлік қиын жағдайға түскен балаларды қолдау орталығына тұрақты қолдау көрсетіп, студенттерді қайырымдылық және педагогикалық жұмыстарға қатыстырып келеді. Мұндай тәжірибе болашақ педагогтерге әлеуметтік-педагогикалық көмектің мәнін нақты өмір жағдайында түсінуге, жанашырлық пен кәсіби жауапкершілікті қатар дамытуға ықпал етеді. Ғалым-педагог жалпы орта білім беретін мектептерде буллинг пен кибербуллингтің, тұрмыстық зорлық-зомбылықтың алдын алу бағытында әлеуметтік-педагогикалық және психологиялық тренингтер ұйымдастырады. Оқушыларға, педагогтерге және мектеп психологтарына арналған бұл жұмыстарда тиімді коммуникация, эмоцияны басқару, жанжалдарды конструктивті шешу, қауіпсіз психологиялық орта қалыптастыру мәселелері қамтылады. Осындай қоғамдық маңызы бар қызметтер Анар Аймолдақызының педагог мамандығына деген кең көзқарасын танытады. Ол үшін ұстаздық – тек білім беру емес, адамның

өміріне оң ықпал ету, қоғамға пайдалы тұлға тәрбиелеу.

Ғылыми мектеп қалыптастырған ғалым. Ғалымның кәсіби жетістіктерінің маңызды көрсеткіштерінің бірі – ғылыми жетекшілігімен қорғалған докторлық диссертациялар. Анар Аймолдақызының жетекшілігімен төрт PhD диссертациясы сәтті қорғалған. Атап айтқанда, 2022 жылы Жумашева Толқын Сабитовна «Болашақ мектепке дейінгі ұйым тәрбиешілерінің кәсіби лидерлік әлеуетін дамыту», 2023 жылы Нурбекова Салтанат Молотовна «Мектепке дейінгі ересек жастағы балалардың креативтік әлеуетін ойын арқылы дамыту», 2024 жылы Кожажулов Айдын Токтасынович «Арт-технология арқылы болашақ мектепке дейінгі ұйым педагогтерінің кәсіби құзыреттілігін дамыту», 2026 жылы Каримова Разия Елупановна «Болашақ мектепке дейінгі ұйым педагогтерін заттық дамытушы ортаны құруға даярлау» тақырыптарында ғылыми зерттеулерін қорғады.

Бұл еңбектер мектепке дейінгі білім беру педагогикасының өзекті бағыттарын қамтып, ғылыми ізденістің сабақтастығын көрсетеді. Ғылыми жетекші ретінде Анар Аймолдақызы зерттеушілердің теориялық-әдіснамалық дайындығына, эксперименттік жұмыстарды ұйымдастыруына және зерттеу нәтижелерінің практикалық маңыздылығына ерекше көңіл бөледі.

Шәкірттік сыйластықтан әріптестікке. Мен Анар Аймолдақызын магистратурада және докторантурада білім алып жүрген кезімнен танимын. Сол кезеңде ол кісінің ғылымға деген жауапкершілігін, педагогикалық мәселелерге терең үңілетінін және жас зерттеушілерге бағыт-бағдар беруге дайын тұратын ұстаздық болмысын байқадым. Ғылыми ортадағы әрбір кездесу мен үшін тәжірибе жинақтауға, өз кәсіби жолыма жаңаша қарауға мүмкіндік беретін. Қазіргі таңда Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогикалық университетіне қызметке орналасқаным үшінші жыл болып жатыр. Бұрын ұстаз ретінде таныған Анар Аймолдақызымен бүгінде бір кафедрада әріптес болып еңбек ету – мен үшін ерекше құрмет. Шәкірттік кезеңдегі сыйластықтың әріптестік қарым-қатынасқа ұласуы адамға

ұстаз еңбегінің қадірін бұрынғыдан да тереңірек сезіндіреді.

Бір ұжымда қызмет ете жүріп, ол кісінің кәсіби мәселелерге байыппен қарайтынын, жауапкершілігін және әріптестермен сыйластыққа негізделген қарым-қатынасын бағалаймын. Жас оқытушы үшін тәжірибелі ғалымдардың жанында еңбек ету — кәсіби қалыптасудың маңызды мектебі. Анар Аймолдақызы секілді ұстаздардың өмірлік және ғылыми тәжірибесі бізге үздіксіз ізденудің, өз ісіне адал болудың және педагог мәртебесін күнделікті еңбегімен биіктетудің мәнін көрсетеді.

Алпыс жас — абыройлы асу. Алпыс жылдық мерейтой — өткен жолға көз жүгіртіп қана қоймай, алдағы жаңа мақсаттарға сеніммен қарайтын кезең. Анар Аймолдақызының еңбек жолында мектеп мұғалімінен жоғары оқу орнының ғалым-педагогіне дейінгі кәсіби өсу, ғылымға қосылған үлес, шәкірт тәрбиелеу

және қоғамдық қызмет өзара сабақтасып жатыр. Ұстаздың шынайы байлығы — оның тәрбиелеген шәкірттері, қалыптастырған ғылыми мектебі, әріптестерінің құрметі және қоғам игілігіне бағытталған еңбегі. Осы тұрғыдан алғанда, Анар Аймолдақызының мерейлі жасы — бір адамның ғана емес, оның еңбегін бағалайтын ұжым мен шәкірттерінің де қуанышы.

Құрметті Анар Аймолдақызы! Сізді 60 жасқа толған мерейлі мерейтойыңызбен шын жүректен құттықтаймын! Сізге зор денсаулық, отбасыңызға амандық, ұзақ ғұмыр, ғылыми-педагогикалық қызметіңізге жаңа табыстар тілеймін. Шәкірттеріңіздің жетістігі қуаныш сыйлап, әріптестеріңіздің құрметіне бөленіп, абыройлы еңбегіңіздің жемісін көре беріңіз. Алдағы жылдарыңыз шығармашылық шабытқа, жаңа ғылыми жетістіктерге және жарқын сәттерге толы болсын!

Ұстаздықтың биік өлшемі: ғылым, тәрбие және адамгершілік

Жанна АСАНХАНОВА,
Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогикалық университеті
Педагогика және психология факультеті Мектепке дейінгі
білім беру және әлеуметтік педагогика
кафедрасының оқытушысы.
Алматы қаласы

Ұстаз туралы сөз қозғағанда оның қанша дәріс оқығанын, қанша ғылыми еңбек жариялағанын немесе қанша шәкірт тәрбиелегенін айтуға болады. Алайда нағыз ұстаздың еңбегін тек сандармен өлшеу мүмкін емес. Оның шынайы бағасы — шәкіртінің жүрегіндегі орны, өмірлік тандауына берген ба-

ғыты, қиындық кезінде айтқан бір ауыз сөзі мен қажетті сәтте ұсынған көмегі.

Осындай ұстаздық пен адамгершілікті, ғылым мен өмірлік тәжірибені бір арнаға тоғыстыра білген тұлғалардың бірі — филология докторы (PhD), Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогикалық университетінің

Педагогика және психология факультеті «Мектепке дейінгі білім беру және әлеуметтік педагогика» кафедрасының қауымдастырылған профессоры м.а. Алимбекова Анар Аймолдақызы.

Анар Аймолдақызының педагогикалық жолы — үздіксіз ізденістің, кәсіби дамудың және білімге деген адалдықтың жолы. Еңбек жолын мектеп мұғалімі болып бастаған ұстаз кейін жоғары білім мен ғылым саласында жемісті қызмет атқарып, педагогикалық тәжірибе мен ғылыми зерттеуді өзара сабақтастыра білді. Оның ғылыми қызығушылықтары педагогика, болашақ мамандардың кәсіби қалыптасуы, лидерлік әлеуетін дамыту, мектепке дейінгі білім беру және әлеуметтік педагогика мәселелерімен тығыз байланысты.

Ғалымның кәсіби қызметіндегі ерекше бағыттардың бірі — жас зерттеушіні тұлға ретінде қабылдау және оның ғылыми әлеуетін ашу. Ғылыми жетекші мен білім алушы арасындағы қарым-қатынастың формалды сипат алып кететін жағдайлары кездесетіні жасырын емес. Ал Анар Аймолдақызының жұмыс стилінде әрбір студенттің, магистранттың және докторанттың зерттеуіне жеке назар аудару басым. Ол ғылыми жұмыстың нәтижесіне ғана емес, сол нәтижеге жететін зерттеушінің қалыптасуына мән береді.

Зерттеу мәселесін анықтау, ғылыми идеяны жүйелеу, теориялық тұжырымдарды нақтылау, тәжірибелік жұмыстың бағытын белгілеу, нәтижелерді талдау — осы үдерістердің әрқайсысында жас зерттеушіге бағыт-бағдар бере отырып, оның өз бетінше ойлауына мүмкіндік жасайды.

Анар Аймолдақызы үшін: *ғылыми жетекшілік — бақылау емес, бағыт беру; талап қою — қысым жасау емес, мүмкіндікті ашу; ал шәкірт жетістігі — ұстаз еңбегінің жалғасы.*

Оның ғылыми жетекшілігімен төрт философия докторының (PhD) диссертациясының сәтті қорғалуы — ұзақ жылдар бойғы жүйелі еңбектің, ғылыми талапшылдық пен шәкіртке деген сенімнің нақты көрінісі.

Ғалым шәкірттерінен ғылыми адалдықты, жауапкершілікті, ізденісті талап етеді. Бірақ оның талапшылдығы әрдайым қолдаумен қатар жүреді. Бұл — жас зерттеушінің ішкі сенімділігін қалыптастыратын маңыз-

ды педагогикалық ұстаным.

Кейде ғылым жолында адамға үлкен теориялық кеңестен гөрі: «Сенің қолыңнан келеді», «Осы бағытты жалғастыр», «Тағы бір рет қарап көрейік» деген қарапайым сөздердің өзі қажет болады. Осындай сәттерде шәкіртінің көңіл күйін сезіне білу, оның ғылыми ғана емес, адамдық жағдайына түсіністікпен қарау — Анар Аймолдақызына тән қасиеттердің бірі.

Ол студенттермен де сондай жақын байланыста жұмыс істейді. Жастардың тек кәсіби білім алып шығуы жеткіліксіз екенін жақсы түсінетін ұстаз олардың коммуникативтік мәдениетіне, көшбасшылық қасиеттеріне, әлеуметтік белсенділігіне, шығармашылық бастамаларына ерекше мән береді.

Осы мақсатта жүзеге асырылған маңызды бастамалардың бірі — «Лидер» студенттер клубы. Анар Аймолдақызы аталған клубтың авторларының бірі әрі жетекшісі ретінде студенттердің өзін-өзі дамытуына бағытталған кеңістік қалыптастыруға атсалысып келеді. Ғылыми-зерттеу, мәдени-тәрбие, студенттік өзін-өзі басқару, еріктілік, шығармашылық, спорт, дебат және басқа да бағыттарды біріктіретін клуб қызметі жастардың кәсіби ғана емес, тұлғалық тұрғыдан қалыптасуына мүмкіндік береді.

Анар Аймолдақызының педагогикалық дүниетанымында ұлттық құндылықтар да ерекше орын алады. Қазақтың ұлы ойшылдары мен ағартушыларының педагогикалық мұрасын жастар арасында насихаттауға бағытталған ғылыми-танымдық және мәдени іс-шараларды ұйымдастыруы — оның ұлт тәрбиесі мен болашақ педагогтің рухани болмысына терең мән беретінін көрсетеді.

Шәкәрім Құдайбердіұлының педагогикалық ойларына, Абай мұрасына, Мағжан Жұмабаевтың идеяларына, Ахмет Байтұрсынұлының педагогикалық мұрасына арналған жобалар — бір жағынан ғылыми-танымдық қызмет болса, екінші жағынан жас ұрпақтың ұлттық санасын қалыптастыруға бағытталған үлкен тәрбие мектебі.

Ғалымның тағы бір ерекшелігі — ғылымды қоғамнан бөліп қарамауы. Өмірлік қиын жағдайға тап болған балаларды қолдау орталығымен жүргізетін жұмыстары, студенттерді әлеуметтік-педагогикалық және қа-

йырымдылық іс-шараларға тартуы болашақ мамандардың кәсіби жауапкершілігін нақты әрекет арқылы қалыптастыруға мүмкіндік береді.

Сонымен қатар, мектептерде буллинг, кибербуллинг пен зорлық-зомбылықтың алдын алуға бағытталған әлеуметтік-педагогикалық және психологиялық тренингтер өткізуі де ғылым нәтижесін қоғамдық тәжірибемен байланыстыра білудің мысалы.

Алайда, Анар Аймолдақызы тұлғасының ерекшелігін оның кәсіби қызметімен ғана шектеуге болмайды.

Ол — өмір сапасын, денсаулықты, белсенділікті бағалай білетін жан. Қарбалас ғылыми-педагогикалық қызметіне қарамастан, спортпен айналысуға, қозғалыс белсенділігіне, тиімді және теңгерімді тамақтануға көңіл бөледі. Денсаулық мәдениеті мен адамның өзін күтуі туралы тәжірибесін айналасындағылармен бөлісіп, әрдайым сергек әрі белсенді болуға ұмтылады.

Бұл қасиетінің де шәкірт үшін тәрбиелік маңызы ерекше. Өйткені ұстаздың берген дәрісінен бөлек, оның өмір салтының өзі үлкен сабақ. Уақытты тиімді пайдалану, ғылыми жұмысты күнделікті қозғалыспен үйлестіру, тамақтануға саналы көзқарас қалыптастыру, үнемі ізденісте болу — адамның кәсіби және тұлғалық дамуының бір-бірімен тығыз байланысты екенін көрсетеді.

Анар Аймолдақызының бойынан осы үйлесімділікті байқауға болады. Ғылымға адалдық. Шәкіртке жанашырлық. Өмірге құштарлық. Үнемі қозғалыс пен даму. Осының барлығы бір тұлғаның болмысында тоғысатыны.

Мен үшін Анар Аймолдақызы туралы мақала жазу — тек ұстаздың ғылыми жетістіктерін сипаттау емес. Бұл — өзіме көрсетілген қолдауға, жанашырлыққа және сенімге деген алғысымды білдіру.

Докторантура жолы — тек ғылыми зерттеуден құралмайды. Оның ішінде ізденіс те, қуаныш та, кейде күмән мен шаршау да болады. Осындай кезеңдерде адамға сенетін, бағыт көрсететін, ғылыми жұмысына ғана емес, өзіне де жанашырлықпен қарайтын адамның қасында болуы — үлкен күш.

Анар Аймолдақызы маған дәл осындай қолдау көрсете білді. Кей жағдайда ғылыми

жұмысқа байланысты мәселені шешуге көмектессе, кейде қарапайым адами кеңесімен жігерлендіреді. Жана идея пайда болса, тыңдап, оны әрі қарай дамытуға бағыт береді. Қиындық кездессе, одан шығатын жолды бірге іздейді.

Мен үшін осындай сәттердің құндылығы ерекше. Өйткені шәкірт ұстазынан тек білім алмайды. Ол ұстазының адамдармен қарым-қатынасынан, еңбекке деген көзқарасынан, қиындықты қабылдауынан, уақытты бағалауынан, тіпті күнделікті өмір салтынан да үйренеді.

Анар Аймолдақызынан мен ғылымдағы ізденіспен бірге еңбекқорлықты, адамдарға жанашыр болуды, әрдайым даму қажеттігін және қандай қызмет атқарсаң да адам болып қалудың маңызын көремін.

Ғалымның еңбегін оның жарияланымдары танытады. Педагогтың еңбегін студентінің білімі көрсетеді. Ұстаздың шынайы еңбегін шәкіртінің оған деген құрметі айқындайды. Анар Аймолдақызы — көптеген шәкіртінің кәсіби жолына бағыт берген, ғылымға қадам басуына ықпал еткен, жетістігіне шын қуана білетін тәлімгер.

Алпыс жас — тек өмірдің бір белесі емес. Бұл — жинақталған тәжірибенің, шәкірттермен жалғасқан ғылыми мектептің, артта қалған іздің және алда тұрған жаңа мақсаттардың тоғысқан кезеңі.

Анар Аймолдақызының ең үлкен байлығы — өзі тәрбиелеген шәкірттері, әр жылдары білім алған студенттері, ғылымға жетелеген жас зерттеушілері және өзінен үйренген ізгі қасиеттерді әрі қарай жалғастырып жүрген адамдар деп білемін.

Ұстаздың жасы жылдармен өлшенсе де, оның педагогикалық ғұмыры шәкірттерімен жалғаса береді. Ұстаздың ғылымдағы ізі — еңбегінде, өмірдегі ізі — жасаған жақсылығында, ал мәңгілік ізі — шәкіртінің жүрегінде қалады.

Анар Аймолдақызына ғылым жолындағы ізденісінің жалғасын, мықты денсаулық, отбасылық бақ-береке, ұзақ ғұмыр және шәкірттерінің биік жетістіктерін көру бақыты бұйырсын! Ғылымға арнаған әрбір еңбегі, шәкіртке берген әрбір ақылы мен жасаған әрбір жақсылығы келешек ұрпаққа жалғаса берсін.

Ғылым мен ұстаздықты ұштастырған ғибратты ғұмыр

Дарига Куановна АЗИМБАЕВА,
п.ғ.м., Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогикалық университетінің
аға оқытушысы.
Алматы қаласы

Андатпа

Мақалада ғалым-педагог Анар Аймолдақызы Алимбекованың 60 жас мерейтойына орай оның өмір жолы, ғылыми-педагогикалық қызметі, ұстаздық еңбегі және тұлғалық қасиеттері сипатталады. Автор мерейтой иесінің білім беру мен ғылым саласындағы кәсіби жетістіктеріне, студент жастардың тұлғалық және кәсіби қалыптасуына қосқан үлесіне, ұлттық құндылықтарды дәріптеуге бағытталған ғылыми-танымдық және мәдени-тәрбиелік жұмыстарына назар аударады. Сонымен қатар оның «Лидер» студенттер клубын ұйымдастырудағы қызметі, әлеуметтік-педагогикалық бастамалары, жас зерттеушілерге ғылыми жетекшілік ету тәжірибесі қарастырылады. Мақалада автор мен мерейтой иесін студенттік кезеңнен бері байланыстырып келе жатқан достық пен ұзақ жылғы әріптестік те жылы естелік тұрғысынан баяндалған. Осы арқылы Анар Аймолдақовнаның ғалым, ұстаз және адам ретіндегі тұтас тұлғалық келбеті ашылады.

Кілт сөздер: ғалым-педагог, ұстаз, ғылыми-педагогикалық қызмет, ұлттық тәрбие, көшбасшылық, студент жастар, ғылыми жетекшілік, кәсіби даму, адамгершілік, мерейтой.

Адам өмірінің әр белесі — өткен жолға көз жүгіртіп, атқарылған істің мәнін бағамдайтын, өмірлік тәжірибені саралап, болашаққа жаңа мақсатпен бет бұратын тағылымды кезең. Ал алпыс жас — жай ғана мерейтой емес, азаматтық кемелденудің, кәсіби шеберліктің, парасат пен пайымның, адамдық болмыс пен өмірлік тәжірибенің тоғысқан шағы.

Биыл осындай мерейлі белеске көтеріліп отырған аяулы құрбым, әріптесім, ғалым-педагог Анар Алимбекованың өмір жолы білім мен ғылымға, жас ұрпақ тәрбиесіне, ұлттық құндылықтарды дәріптеуге арналған мазмұнды ғұмырдың жарқын үлгісі деп айтуға толық негіз бар.

Анар Аймолдақызы 1966 жылы 27 тамызда Алматы облысы Талдықорған ауданының Алдабергенов ауылында дүниеге келген. Жоғары білімін Абай атындағы

Қазақ педагогикалық институтында алып, 1990 жылы бастауыш мектеп педагогикасы мен әдістемесі мамандығын тәмамдады. Кейін білімін үздіксіз жетілдіріп, «Мектепке дейінгі оқыту мен тәрбиелеу» мамандығы бойынша магистратураны, одан соң Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің «Педагогика және психология» мамандығы бойынша докторантурасын аяқтап, «Болашақ педагогтердің лидерлік сапасын дамытудың педагогикалық шарттары» тақырыбында докторлық диссертациясын қорғады.

Оның еңбек жолы 1990 жылы Шымкент қаласындағы №62 бастауыш мектепте мұғалім болып басталды. Кейін ғылыми-педагогикалық бағыттағы қызметін жалғастырып, 2004 жылдан бері Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогикалық университетінде табысты еңбек етіп келеді. Бүгінде

ол Педагогика және психология факультетінің «Мектепке дейінгі білім беру және әлеуметтік педагогика» кафедрасында қауымдастырылған профессор м.а. қызметін атқарады.

Мен үшін Анар Аймолдақызы туралы жазу — тек әріптесімнің кәсіби жетістіктерін баяндау емес. Біздің достығымыздың тарихы сонау студенттік жылдардан басталады. Бір мамандықты тандап, бір аудиторияда білім алып, жастық шақтың арман-мақсаттарын бірге бөліскен едік. Уақыт өте келе ортақ мамандық бізді кәсіби ортада қайта табыстырып, 2004 жылдан бері бір кафедрада қатар еңбек етіп келеміз.

Бізді бір мамандық пен ортақ еңбек жолы ғана емес, қазақы дәстүрге тән тағы бір жақындық байланыстырады — екеуіміз де Қыпшақ руының келіндеріміз. Бұл да біздің арадағы сыйластыққа ерекше жылылық қосып, кейде әзілге, кейде естелікке айналып, жылдар өте келе достығымызды одан әрі бекемдей түсті. Студенттік шақта басталған құрбылықтың кәсіби әріптестікке, ал әріптестіктің өмірлік сыйластыққа ұласуы — тағдырдың бізге берген үлкен сыйларының бірі деп ойлаймын.

Бір ортада ұзақ жылдар қызмет ету адамды әр қырынан танытады. Қуанышты күндерде де, жауапты кезеңдерде де, түрлі кәсіби міндеттерді бірге атқарған сәттерде де Анардың еңбекқорлығы, сабырлылығы, достыққа беріктігі, адамға деген ықыласы мен әріптесіне қолдау көрсетуге даярлығы өзгерген емес. Оның қарапайым болмысы мен адамға деген құрметі кәсіби жетістіктерімен табиғи үйлесіп жатады.

Анар Аймолдақызы — өз мамандығын терең меңгерген, білім алушының кәсіби ғана емес, тұлғалық қалыптасуына ерекше мән беретін ұстаз. Ол оқу үдерісін заманауи талаптарға сай ұйымдастырумен қатар, студенттердің ұлттық құндылықтар негізінде тәрбиеленуіне, қоғамдық белсенділігі мен кәсіби жауапкершілігінің қалыптасуына айрықша көңіл бөледі.

Ұстаздың ұзақ жылдар бойғы педагогикалық қызметінде ұлттық тәрбие мәселесі

ерекше орын алады. Анар Аймолдақызының авторлығымен Шәкәрім Құдайбердіұлының педагогикалық ойларына, Абай Құнанбайұлының мұрасына, Мағжан Жұмабаев пен Ахмет Байтұрсынұлының еңбектеріне арналған ғылыми-танымдық және әдеби-мәдени бағдарламалар әзірленген. Сонымен қатар патриоттық, тарихи-танымдық, достықты, ананы құрметтеуді дәріптейтін түрлі мәдени бағдарламалар ұйымдастырылып келеді.

Бұл жұмыстардың барлығын біріктіретін ортақ өзек бар. Ол — болашақ педагогтің ұлттық рухы берік, рухани дүниесі бай, азаматтық жауапкершілігі жоғары тұлға болып қалыптасуына ықпал ету. Анар Аймолдақызы қазақ ойшылдары мен ағартушыларының, Алаш қайраткерлерінің педагогикалық мұрасын жастарға таныту арқылы білім мен тәрбиенің сабақтастығын өмірлік ұстанымына айналдырып келеді.

Оның студент жастармен жүргізетін жұмысының тағы бір маңызды бағыты — көшбасшылық әлеуетті қалыптастыру. Анар Аймолдақызы «Лидер» студенттер клубының бағдарламасы авторларының бірі әрі жетекшісі. Клуб студенттердің ғылыми-зерттеу жұмыстарына қатысуына, қоғамдық белсенділігін арттыруға, студенттік өзін-өзі басқаруын жетілдіруге және кәсіби лидерлік сапаларын қалыптастыруға бағытталған. Бағдарлама ғылыми-зерттеу, тәрбие және студенттік өзін-өзі басқару бағыттарын біріктіреді.

Ұстаздың азаматтық болмысы аудиториямен шектелмейді. Ол өмірлік қиын жағдайға түскен балаларды қолдау орталығымен тұрақты байланыс орнатып, студенттерді қайырымдылық және әлеуметтік-педагогикалық жұмыстарға тартып келеді. Мұндай бастамалар арқылы болашақ мамандар әлеуметтік жауапкершіліктің мәнін тек теориядан емес, нақты тәжірибеден ұғынады.

Анар Аймолдақызының мектептердегі буллинг пен кибербуллингтің, тұрмыстық зорлық-зомбылықтың алдын алуға бағытталған әлеуметтік-педагогикалық

және психологиялық тренингтер жүргізуі де оның қоғамдағы өзекті мәселелерден шет қалмайтын белсенді маман екенін көрсетеді. Бұл жұмыстарда тиімді коммуникация, эмоцияны басқару, жанжалды конструктивті шешу, қауіпсіз психологиялық орта қалыптастыру сияқты мәселелер қамтылады.

Анар Аймолдақызы — педагог қана емес, ғылым жолында да өнімді еңбек етіп жүрген ғалым. Ол бакалавриат, магистратура және докторантура білім алушыларына ғылыми жетекшілік жасап, жас зерттеушілердің ғылыми мәдениетін қалыптастыруға зор үлес қосып келеді. Оның ғылыми жетекшілігімен төрт PhD докторлық диссертациясының қорғалуы — ұстаздың ғылыми мектебінің қалыптасып келе жатқанының айқын дәлелі.

Ғылыми жетекші ретінде ол шәкіртінің дайын жұмысына ғана емес, зерттеуші ретінде қалыптасуына мән береді. Теориялық-әдіснамалық даярлықты нығайту, тәжірибелік-эксперименттік жұмысты дұрыс ұйымдастыру, ғылыми деректерді талдау мәдениетін қалыптастыру мәселелерінде бағыт-бағдар беріп, ғылыми талап пен адами қолдауды үйлестіре біледі.

Ұстаздың шынайы жетістігі атақ пен лауазыммен ғана өлшенбейді. Оның ең үлкен жетістігі — өзінен білім алған шәкірттерінің маман болып қалыптасуы, ғылым жолын таңдауы, қоғамда өз орнын табуы. Осы тұрғыдан алғанда Анар Аймолдақызының еңбек жолы көптеген шәкірттердің тағдырымен сабақтасып жатыр.

Құрбым ретінде оның кәсіби болмысымен қатар адамдық қасиеттерін ерекше бағалаймын. Анар — досқа адал, әріптеске сыйлы, отбасы мен туыстың қадірін білетін, айналасына жылылық сыйлайтын жан. Қызметтегі жетістіктері мен ғылыми атақтары оның қарапайым мінезіне көленке түсірген емес. Керісінше, жылдар өткен сайын өмірлік тәжірибесі мен парасаты оның бойындағы адамгершілік қасиеттерді тереңдете түсті.

Кеше ғана студенттік аудиторияда болашақ мамандығымыз туралы армандап отырған екі жас қыз едік. Бүгінде сол таңдаған мамандығымызға адал болып, бір кафедрада жиырма жылдан астам уақыт қатар еңбек етіп келеміз. Осы жылдарға көз жүгірткенде, ортақ еңбек жолының қаншама естелікке, қуанышқа, кәсіби ізденіске толы болғанын сезінемін.

Уақыт бізге тек жыл қосқан жоқ. Ол достығымызды сынап, сыйластығымызды бекітті, ортақ мамандыққа деген құрметімізді тереңдетті. Жылдар бойы бірге өткізген қуанышты сәттер, ортақ естеліктер мен жарасымды әзіл-қалжыңымыз біздің рухани әрі кәсіби үндестігімізді бұрынғыдан да тереңдете түсті.

Анар Аймолдақызының өмірлік жолына қарағанда, оның бүкіл қызметін үш ұғыммен сипаттауға болатындай: ұстаздық, ғылым және адамгершілік. Ұстаздық — шәкіртке бағыт беру болса, ғылым — үздіксіз ізденіс, ал адамгершілік — осы екеуіне мағына беретін асыл қасиет.

Алпыс жас — атқарылған іске қорытынды жасайтын соңғы меже емес. Керісінше, жинақталған мол тәжірибені кейінгі буынға беретін, ой мен парасаттың толысқан, ұстаздық пен ғылыми еңбектің жаңа белестеріне бастайтын кемел шақ.

Қымбатты құрбым Анар!

Алпыс жылдық мерейтойың құтты болсын! Деніңе саулық, отбасыңа аمانдық, өміріңе береке тілеймін. Ғылымдағы ізденісің мен ұстаздық жолың жалғаса берсін. Өзің тәрбиелеген шәкірттеріңнің жетістігін көріп, әріптестеріңнің құрметіне бөленіп, білім мен ғылымның дамуына әлі де талай жыл қызмет ете беруіңе тілектеспін.

Студенттік шақтан басталған достығымыздың, жиырма жылдан астам уақыт бір кафедрада қатар өрілген еңбек жолымыздың ғұмыры ұзақ болсын.

Мерейлі 60 жасың құтты болсын, аяулы құрбым! Алдыңнан әрдайым жақсылық шығып, еңбегіңнің жемісін көре бер!

Анар Аймолдақызы туралы бір үзік сыр

Камиль Бейсекенұлы МАЛДЫБАЕВ,
педагогика ғылымдарының магистрі,
Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогикалық университеті Педагогика және
психология факультеті,
арнайы педагогика кафедрасының аға оқытушысы.
Алматы қаласы

1984 жылы Қазақтың кара шаңырағы Абай атындағы ҚазПИ-дің «БОПӘ» мамандығына студент болу бақытына ие болдым. Бір жыл оқумен, Алматы қаласымен танысумен өте шықты. Келесі жылы тағы білім қуған жастармен біздің мамандық толықты. Сол 1985 жылғы жаңа түскен білімгер жастар ішінде осы Анар құрбымыз өзінің ерекше болмысымен, талғампаз мінезімен, не іс-әрекет болса да сабырмен, салмақпен шешуге тырысатын мінезімен ерекше көзге түсті.

Содан оқу процесіне, қоғамдық жұмыстарға толы 5 жылдық оқуымыздың қалай мәресіне жеткенін байқамай да қалдық. Оқуды өте үздік аяқтаған Анар Аймолдақызы 1990 жылы институтты аяқтап, өмір жолымен Шымкент қаласындағы №62 бастауыш мектепке мамандығы бойынша жұмысқа орналасты.

Институт қабырғасында көрнекті ұстаз ғалымдарымыз Рахметова С.Р., Оспанов Т.Қ., Белова Н.А., Мендекинова Р.Т., Маханова А.Қ., т.б. сынды тұлғалардан алған білім тәжірибесін шындай түсіп, ұстаздық ұстанымын қалыптастыру үшін осы мектеп қабырғасын өскелең ұрпақпен жұмысқа ерекше құлшыныспен кірісті. Көп жылдар нәтижелі еңбек етті. Ширады, шынықты тәжірибе жинақтады.

Бұл жерде сол кездегі факультетіміздің деканы, Рамсейт Мұқтанұлы Қоянбаевтың еңбегін ерекше болғанын атап өткім келеді. Неге десеніздер Рамсейт Мұқтанұлы маман даярлауда көрегенділікпен өзінің мектебін қалыптастырды. Рамсейт Мұқтанұлының

мектебінен шыққан кәсіби білікті, көшбасшы, креативті шәкірттерінің бірегейі Анар Аймолдақызы деп айтсам қателеспеймін.

Сонымен өз ісіне жауапкершілікпен қарайтын, кәсіби шеберлігі жоғары, ізденімпаз және жанашыл ұстаз болып үлгерген Анар Аймолдақызы енді мектеп алаңы өзінің кәсіби қалыптасып, тұлғалық дамуына аздық ететін түсінді.

Жылдарды артқа тастап ғылым мен білімнің, өнер мен өркениеттің орталығы Алматы қаласына қоныс аударды. Бұл табиғаттың өжет досымыз үшін өте батыл да, өте дұрыс қадам еді.

2004 жылдан бастап Абай университетінің педагогика және психология факультетінің ұстазы болып қызмет ете бастады.

Білім мен ғылым, тәрбие ортасы Анар Аймолдақызына жаңа нақты мақсат пен міндеттерді алдына қойды. Қиындықтардан қаймықпайтын «қара шаңырақ» түлегі екі бағытта жұмысқа кірісіп кетті.

Әрине, алғаш оқу үдерісінде қателік болмау керек. Анар Аймолдақызы білімді жастарды жауапкершілікке, тәртіпке, бірізділікке, тапсырмаларды орындау сияқты табандылыққа баулыды. Оқу үдерісінде өзіне де, шәкірттеріне де зор талап қойып қана қоймай, оны орындау өте маңызды екенін іс-жүзінде көрсете білді.

Анар Аймолдақызы өзінің нағыз адами қалыпын және кәсіби құзыреттілігін тәрбие жұмысында көрсетті.

Біздің факультетте бұрын-соңды көтерілмеген тың тақырып жастар арасында көшбасшылық (лидерлік) қасиетті дамытуды

бірінші болып қолға алып, «Лидер» студенттер клубын құрған, оның бағдарламасының авторы және жетекшісі шоқтығы биік Анар Аймолдақызы.

Клуб жұмысының негізгі мақсаты оқу-тәрбие үдерісіне кіріктіру, ғылыми-зерттеу жұмыстарына қызығушылықтарын арттыру, қоғамда өз ойын еркін жеткізіп және жүзеге асыра алатын тұлғаларды тәрбиелеп шығару еді. Сонымен бірге студенттердің бойындағы қабілеттерін кешенді түрде дамытуға бағытталғанына көз жеткізуге болады.

Бірқатар ғылыми-танымдық және мәдени-тәрбиелік іс-шаралардың ұйымдастырушысы ретінде қазақ ойшылдарының, Ш. Құдайбердіұлының, Абай Құнанбаевтың, Мағжан Жұмабаевтың, Ахмет Байтұрсынұлының өшпес педагогикалық мұраларын жастардың бойларына тереңірек сіңіруді кеңінен насихаттады.

Студенттердің рухани, адамгершілік қасиеттерін дамыту үшін көптеген қайырымдылық іс-шараларына қатыстырып, көзімен көріп, қолымен ұстауға мүмкіндіктер жасады. М. Жұмабаев айтқан:

«Арыстандай айбатты

Жолбарыстай қайратты

Қырандай күшті қанатты

Мен жастарға сенемін», - деген деген сөздер Анар Аймолдақызының өмірлік ұста-

нымы екеніне өзіміз куә болып жүрміз.

Студенттерге кез келген тапсырмасына, іс-әрекеттеріне еркіндік беріп, өзінің сенетінін, өзімен тең көретінін білдіріп жүрді. Осы орайда Анар Аймолдақызы А.С. Макаренконың: «Адамға мүмкіндігінше көбірек талап қойыңыз, адамға мүмкіндігінше көбірек сыйластық көрсетіңіз» — деген сөзі көп жағдайда досымыздың педагогикалық ұстанымымен ұштасып жатады.

Анар Аймолдақызы ғылымда өз орнын тауып, қыруар істер атқарып, ғылыми-педагогикалық бағытта да көп жетістіктерге жетіп, көптеген ғылыми еңбектер жазып, магистратура, докторантура білім алушыларына ғылыми жетекшілік жасап, зерттеушілік дағдыларын, құзыреттіліктерін қалыптастыруынна көп еңбек сіңіріп жүр. Атап айтқанда, Анар Аймолдақызы мектепке дейінгі білім беру саласына 4 философия докторларын (PhD) дайындағанын ерекше атап өткім келеді.

Қорытындылай келе, замандасым, әріптесім қазақтың ғалым-педагог қыздарының бірі — Анар Аймолдақызының мерейтойына орай зор денсаулық, қызметіне де шығармашылық табыстар, отбасына да амандық тілеймін!

Анар Аймолдақызының әлі де алатын асулары, қазақ педагогика ғылымына қосар үлесі мол деп сенемін.

Адалдық пен білімділікті өміріне серік еткен Анар

**Алина Құрманбековна
НУРМАХАНБЕТОВА,**
КМҚК «№153
бөбекжай-
балабақшасының»
менгерушісі.
Алматы қаласы

Адам өмірінде жылдар алыстаған сайын қадірі арта түсетін құндылықтар болады. Соның бірі — шынайы достық. Жастық

шақта басталған достықтың жылдар өте келе өмірдің ең қымбат естеліктерінің біріне айналатыны бар. Мен үшін сондай аяулы жандардың бірі — менің құрбым Анар Алимбекова.

Анармен мен 1985 жылы Абай атындағы Қазақ педагогикалық институтының ПМНО факультетінде студент кезімізде таныстым. Ол кезде біз өмірдің үлкен жолына енді қадам басқан, арманымыз ас-

қак, болашаққа сеніміміз мол студенттер едік.

Талдықорғаннан келген Анар сол кездің өзінде өзінің көркімен ғана емес, қарапайым мінезімен, ақжарқындығымен, биязылығымен ерекшеленетін. Әдемі де сүйкімді қыздың айналасына жылылық сыйлайтын ерекше қасиеті бар еді. Студенттік өмірдің қызығы мен қиындығын бірге көріп, бір-бірімізге жақын араласып, уақыт өте келе таныстығымыз шынайы достыққа ұласты.

Міне, содан бері қырық жылдан астам уақыт өтіпті. Бір қарағанда, бұл — тұтас бір дәуір. Бірақ достықтың қадірін уақыт өлшемейді екен. Керісінше, жылдар өткен сайын адамның кім екенін, оның қандай жан екенін тереңірек танып, бағалай түседі екенсің.

Мен Анарды осы ұзақ жылдар бойы танып келе жатқан құрбысы ретінде оның ең басты қасиеті — адалдығы деп айта аламын.

Анар — қандай ортада жүрсе де өзінің қарапайымдылығын жоғалтпайтын жан. Ол адамды қызметіне, атағына қарап емес, адамдық қасиетіне қарап бағалайды. Қуанышынды шын жүрегімен бөлісіп, қиын сәтте қолдау көрсете білетін, жақындарына жылы сөзін аямаған жан.

Осындай қасиеттері үшін мен Анарды әрдайым ерекше құрметтеймін.

Жылдар өте келе оның кәсіби жолы да биіктей түсті. Бүгінде Анар — білікті ұстаз, ғалым, тәлімгер. 2004 жылдан бері Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогикалық университетінде жемісті еңбек етіп келеді. Ғылым мен білім саласында өзіндік қолтаңбасын қалыптастырып, талай шәкірттің кәсіби қалыптасуына үлес қосып келеді.

Ұстаздық еңбегінің маңызды нәтижелерінің бірі — оның жетекшілігімен төрт PhD диссертациясының сәтті қорғалуы. Бұл — үлкен ізденістің, табанды еңбектің және шәкіртке деген ұстаздық жауапкершіліктің жемісі.

Анардың бойындағы тағы бір ерекше қасиет — жастарға деген жанашырлығы. Ол шәкірттерінің тек білімді маман болып қалыптасуына ғана емес, олардың бойын-

да жауапкершілік, көшбасшылық, зерттеушілік қабілеттерінің дамуына да көңіл бөледі.

Студенттердің кәсіби көшбасшылық әлеуетін дамытуға бағытталған «Лидер» студенттік клубының жұмысына белсенді араласып, жастардың ғылыми ізденісіне, қоғамдық белсенділігіне және өзін-өзі басқару қабілетінің қалыптасуына ықпал етіп келеді.

Анардың ұлттық құндылықтарға деген құрметі де ерекше. Ол ұлы Абайдың, Шәкәрімнің, Алаш зиялыларының рухани мұрасын жастарға танытып, олардың тәрбиелік маңызын білім беру үдерісінде кеңінен насихаттап келеді.

Бұл — оның ұстаздық қызметінің ғана емес, азаматтық ұстанымының да айқын көрінісі.

Адамның жүрегіндегі мейірімді оның жасаған ісінен тануға болады. Анар қиын өмірлік жағдайға тап болған балаларға қолдау көрсетіп, студенттерімен бірге балаларды қолдау орталығына барып, педагогикалық және қайырымдылық жұмыстарын ұйымдастырып келеді.

Сонымен қатар жастар арасында буллинг, кибербуллинг және отбасындағы зорлық-зомбылықтың алдын алуға бағытталған әлеуметтік-педагогикалық, психологиялық жұмыстарға атсалысуы — оның қоғам алдындағы жауапкершілігінің жоғары екенін көрсетеді.

Осындай сәттерде мен сонау 1985 жылғы студент Анарды көз алдыма елестетемін.

Талдықорғаннан келген әдемі, биязы қыздың бойындағы қарапайымдылық пен адамға деген құрмет бүгінгі Анардың бойында да бар. Тек оған жылдар бойы жинақталған білім, тәжірибе, парасат пен өмірлік даналық қосылған.

Адамның сыртқы сұлулығы уақыт өте өзгереді, ал жүректің сұлулығы жылдар өткен сайын тереңдей түседі. Анардың бойындағы осы ішкі сұлулықты мен оның адамға жасаған жақсылығынан, шәкірттеріне деген қамқорлығынан, достарына деген адалдығынан көремін.

Бүгінде аяулы құрбым 60 жасқа толып отыр.

Алпыс жас — адам өміріндегі үлкен белес. Бұл — өткенге көз жүгіртіп, жүріп өткен жолынды бағамдайтын, еңбегіңнің жемісін көретін кемел шақ.

Анар осы белеске абыроймен жетіп отыр.

Оның артында — жылдар бойғы маңдай термен келген еңбегі, шәкірттерінің жетістігі, әріптестерінің құрметі, достарының ықыласы және жақындарының махаббаты бар.

Мен үшін Анардың өмір жолы — адалдық пен еңбектің, білім мен адамгершіліктің, ұстаздық пен азаматтықтың үйлесім тапқан өнегелі жолы.

Құрбымның осы күнге дейінгі жүріп өткен жолына қарап отырып, «Адамның шын байлығы — оның артында қалдырған жақсы аты мен ізгі ісі» деген сөздің мағынасына тағы бір мәрте көз жеткіземін.

Анар — өзінің білімімен шәкіртке жол көрсеткен ұстаз.

Анар — ғылымға еңбегін арнаған ізденімпаз ғалым.

Анар — жастарға бағыт берген тәлімгер.

Анар — жақсылық жасауға дайын мейірімді жан.

Ал мен үшін ол — 1985 жылдан бері бірге келе жатқан аяулы құрбым.

Қырық жылдан астам уақыт ішінде өмірдің талай белесін бірге көрдік. Жас-

тықтың қуанышын да, өмірдің жауапкершілігін де сезіндік. Уақыт өзгерді, заман өзгерді, өзіміз де есейдік. Бірақ шынайы достықтың өзегі — адалдық пен сыйластық — сол күйінде сақталды.

Қымбатты құрбым Анар! 60 жылдық мерейтойың құтты болсын!

Алпыстың асуы саған жаңа қуаныштардың бастауы болсын. Деніңе саулық, отбасыңа амандық, жүрегіңе тыныштық тілеймін. Ұстаздық жолындағы еңбегің жемісті болып, шәкірттеріңнің жетістігіне әлі талай жыл куә бола бер.

Елдің алғысын, әріптестеріңнің құрметін, шәкірттеріңнің ыстық ықыласын көріп, отбасыңның ортасында бақытты ғұмыр кеш.

Жастық шақта басталған достығымыздың алтын арқауы үзілмесін. Сонау 1985 жылы бірге армандаған күндеріміз бүгінде әдемі естелікке айналса, алдағы жылдарымыз одан да жарқын, қуанышты сәттерге толы болсын.

Алпыс жасың — абыройыңның асуы, мерейіңнің үстем болатын шағы болсын!

Өмірің ұзақ, денсаулығың мықты, көңілің әрдайым көктемдей көркем болсын!

Адалдығыңнан айнамай, білім мен ізгілік жолындағы еңбегіңмен елге қызмет ете бер, аяулы құрбым!

Ұстаз ізі — шәкірт жолында

Сандугаш Ұмытбекқызы РАЙМКҰЛ,
п.ғ.м., Абай атындағы ҚазҰПУ
Педагогика және психология факультеті
«Мектепке дейінгі білім беру және әлеуметтік педагогика»
кафедрасының оқытушысы.
Алматы қаласы

Ұстаз — шәкіртінің жүрегінде із қалдыратын, оның өмірлік жолына бағыт-бағдар беретін ерекше тұлға. Кейбір ұстаздар студентке тек білім беріп қана қоймай, оның бойындағы қабілетті байқап, өзіне деген сенімін артты-

рып, болашаққа қанат бітіреді. Осындай ұлағатты ұстаздардың бірі — Анар Аймолдақызы.

Биыл Анар Аймолдақызы өзінің 60 жылдық мерейтойын қарсы алып отыр. Бұл — бір адамның ғана өмір белесі емес, саналы ғұмырын

білім мен тәрбиеге арнаған ұстаздың еңбегін саралап, педагогикалық жолына тағзым ететін айтулы кезең.

Анар Аймолдақызының ұстаздық жолы — ізденіс пен еңбектің, жауапкершілік пен адамгершіліктің, шәкіртке деген шынайы жана-шырлықтың жарқын үлгісі.

Мен үшін Анар Аймолдақызының орны ерекше.

Себебі ол кісі менің университет қабырғасындағы студенттік жылдарымда ұстазым болды. Сол кезеңдегі ұстаз бен студент арасындағы қарым-қатынас бүгінгі күнге дейін жүрегімде жылы естелік болып сақталған. Сол жылдары ұстаздың бастамасымен «Лидер» клубында студенттердің көшбасшылық қабілеттерін дамытуға бағытталған жұмыстар жүргізілді.

Көшбасшылық — адамның дайын күйінде берілетін қасиеті емес. Ол қарым-қатынас, тәжірибе, ізденіс және жауапкершілік арқылы қалыптасады.

Анар Аймолдақызы осыны ерте түсініп, студенттердің бойындағы көшбасшылық қабілетті дамытуға ерекше көңіл бөлді.

Студенттік кезімде Анар Аймолдақызының бастамасымен құрылған «Лидер» клубының жұмысына белсенді ат салысып, көптеген іс-шараларға қатысып, ұйымдастырушылық жұмыстардың бел ортасында жүрдім. Ол клуб мен үшін жай ғана студенттік орта емес, өзімді тануға, қабілетімді ашуға, адамдармен еркін қарым-қатынас жасауға, жауапкершілік алуға және көшбасшылық қасиеттерімді дамытуға мүмкіндік берген үлкен мектеп болды.

Сол кезде бізге Анар Аймолдақызы әрдайым бағыт-бағдар беріп, қолдау көрсетіп, өз күшімізге сенуге үйретті. Бүгін өткен күндерге көз жүгіртсем, сол клубтағы тәжірибенің менің кейінгі кәсіби жолыма да өзіндік әсері болғанын түсінемін.

Ең қызығы және мен үшін үлкен өмірлік сабақ — кезінде «Лидер» клубында студент болып, ұстазымның жетекшілігімен белсенділік танытқан мен бүгін сол ұстазымның ізін жалғап, оқытушылық қызмет атқарып жүрмін.

Кеше ғана дәрісін тындап, ақыл-кеңесін алып жүрген ұстазым бүгін менің әріптесіме айналды. Қазір біз Мектепке дейінгі білім беру және әлеуметтік педагогика кафедрасында бірге еңбек етіп, студенттерге білім мен тәрбие беріп келеміз.

Бұл мен үшін жай ғана қызметтік сәйкестік емес, ұстаздан шәкіртке жалғасқан кәсіби сабақтастықтың ерекше көрінісі.

Бір кездері Анар Аймолдақызы менің ал-

дыма мақсат қойып, белсенді болуға, көшбасшылық танытуға, өз мүмкіндігіме сенуге жол ашса, бүгінде мен де сол алған тәлімімді өз студенттеріме беруге тырысамын. Яғни ұстаздың кезінде шәкіртіне берген сенімі мен тәрбиесі уақыт өте келе басқа шәкірттерге білім беретін жана буын ұстаздың бойынан жалғасын тауып отыр.

Мен үшін Анар Аймолдақызының ізін жалғап, оқытушылық жолды осы кісінің тәлімінен бастау — үлкен мәртебе әрі жауапкершілік. Өйткені ұстаздың шәкірті болып, кейін сол ұстазбен бір кафедрада әріптес атану — әркімге бұйыра бермейтін өмірдің ерекше сыйы.

Осы тұрғыдан алғанда, менің бүгінгі оқытушылық қызметімнің бастауында студенттік жылдардағы сол орта, «Лидер» клубындағы белсенділігім және, ең бастысы, сол кезде маған бағыт берген ұстазым — Анар Аймолдақызының ықпалы бар деп білемін.

Ұстаздың ең үлкен жетістігі — шәкіртінің өзінен кейінгі жолды жалғастыруы. Ал шәкірт үшін ұстазының ізін жалғау — үлкен құрмет әрі аманат.

Алпыс жас — адамның өткен жолына көз жүгіртіп, еңбегінің нәтижесін бағалайтын ерекше белес.

Бұл жас — жинақталған тәжірибенің, кәсіби кемелдіктің және өмірлік даналықтың кезеңі.

Анар Аймолдақызы үшін де 60 жылдық мерейтой — педагогикалық жолда атқарған еңбегін, тәрбиелеген шәкірттерін, жүзеге асырған бастамаларын және әріптестерімен бірге қалыптастырған кәсіби ортасын саралайтын айтулы кезең.

Ұстаздың еңбегінің нәтижесін марапаттардан ғана емес, оның шәкірттерінен көруге болады.

Кеше оның алдында студент болып отырған шәкірттердің бүгінде әр салада еңбек етіп, қоғамға қызмет етуі — ұстаз еңбегінің жалғасы.

Ал кейбір шәкірттерінің өзі педагог атанып, білім беру саласында еңбек етуі — ұстаз үшін үлкен мақтаныш.

Анар Аймолдақызының педагогикалық жолы — ұстаз бен шәкірт арасындағы рухани байланыстың, кәсіби сабақтастықтың және педагогикалық еңбектің маңызын көрсететін тағылымды жол.

Ол кісі мен үшін бір кезеңде ұстаз, бүгінгі таңда әріптес, ал жүрегімде әрдайым ұлағатты ұстаз болып қала береді.

Студенттік жылдары «Лидер» клубын ашып, жастардың көшбасшылық қабілеттерін дамытуға үлес қосқан ұстаздың сол кездегі бастамалары бүгінде де өзектілігін жоғалтқан жоқ.

Ұстаздың шәкірт өміріндегі ең үлкен ізі — оның берген білімі ғана емес, шәкіртінің өзіне деген сенімін арттырып, алға ұмтылуына себеп болуы.

Анар Аймолдақызының 60 жылдық мерейтойы — осындай еңбекті бағалап, ұстазға құрмет білдіретін тамаша мүмкіндік.

Құрметті Анар Аймолдақызы!

Сізді мерейлі 60 жасқа толған мерейтойыңызбен шын жүректен құттықтаймын!

Сізге зор денсаулық, отбасылық амандық, шығармашылық шабыт, кәсіби жетістіктер

және шәкірттеріңіздің ыстық ықыласын тілеймін. Ұстаздық жолыңыздың жемісі еселеніп, еңбегіңіздің берекесі арта берсін!

Сіз тәрбиелеген шәкірттеріңіз биіктен көрініп, еңбегіңізді әрдайым мақтанышпен еске алсын.

Ұстаздан алған тәлім — шәкірттің өміріндегі өшпес із.

Сіздің де шәкірттеріңізге қалдырған өнегеліңіз талай жылдар бойы жалғаса берсін!

Мерейтойыңыз құтты болсын, қадірлі ұстаз!

Шәкірт жүрегіндегі аяулы ұстаз

**Ләззат
Женисбекқызы
БЕКБАУЛ,
Абай атындағы
ҚазҰПУ түлегі.
Алматы қаласы**

Ұстаз — адам өмірінде ерекше орын алатын жан, шәкіртіне білім беріп қана қоймай, дұрыс бағыт көрсетеді, өзіне сенуге және алға қойған мақсатына жетуге үйретеді. Кейде ұстаздың бір ауыз сөзі мен берген кеңесі адамның бүкіл өмір жолына әсер етуі мүмкін. Менің өмірімде де мамандығымды жақсы көруге, ғылым жолын тандауға және үнемі ізденуге жетелеген ардақты ұстазым — филология докторы (PhD), қауымдастырылған профессор Анар Аймолдақызы Алимбекова.

Мен — еліміздегі педагогикалық білімнің кара шаңырағы саналатын Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогикалық университетінің түлегімін. Біз «Педагогика және психология» мамандығы бойынша білім алған, оқуға құштар, бірлігі жарасқан бір топ студент едік. Студенттік жылдары тобымызбен Анар Аймолдақызының сабағын асыға күтетінбіз. Анар Аймолдақызының әрбір сабағы қызықты әрі түсінікті өтетін. Ол кісі тақырыпты жай ғана түсіндіріп қоймай, өмірден мысалдар

келтіріп, оны болашақ мамандығымызбен байланыстырып жеткізетін. Сондықтан сабақта алған біліміміз есте жақсы сақталатын.

Ол бізді дайын ақпаратты жаттап алуға емес, өз бетімізше ойлануға, сұрақ қоюға және пікірімізді ашық айтуға үйретті. Әр студенттің ойын мұқият тыңдап, дұрыс жауабымызды қолдап, қателескен жағдайда оны түсінікті етіп түзететін. Сабақ барысында өзімізді еркін сезініп, пікірталасқа қатысып, ойымызды дәлелдеуге тырысатынбыз. Осындай сабақтар бізге тек білім беріп қана қоймай, өз күшімізге сенуге де көмектесті.

Анар Аймолдақызы талапшыл ұстаз болды. Бірақ оның талапшылдығының артында шәкіртінің жақсы білім алып, болашақта мықты маман болғанын қалайтын үлкен жанашырлық жататын. Ол бізден жауапкершілікті, ұқыптылықты және ізденісті талап ететін. Әр сабағында бірнеше кітаптарды оқып, оны талдап, өзара салыстырып, белгілі бір ой түйіп, жаңа білімді жинақтауды үйретті. Алғашқыда өте көлемді кітаптарды аз уақыт ішінде оқуға қиналып, жалқаулығымыз арасында басым болса да, тапсырманы орындамай келмейтінбіз. Қазір осы іс-әрекетіміз ұстазға деген сыйластық пен сенімнің көрінісі екенін түсініп отырмын.

Ұстазымыздың бізге берген білімі университет аудиториясымен ғана шектелген жоқ.

Педагогикалық практика кезінде Анар Ай-молдақызы әдіскер ретінде бізбен бірге білім беру ұйымдарына барып, теориялық білімімізді тәжірибеде қолдануға үйретті. Бұл кезең біздің кәсіби қалыптасуымызда ерекше орын алды.

Педагогикалық практикаға алғаш барған кезде бойымызда толқу да, қорқыныш та болды. Теориялық біліміміз болғанымен, оны іс жүзінде қолдану оңай емес еді. Осындай кезде әрдайым жанымыздан табылып, бізге сенім білдірді. Сабақтарымызды және ұйымдастырған жұмыстарымызды бақылап, соңынан бірге талдайтын. Жіберген қателіктерімізді жай ғана атап қоймай, оның себебін түсіндіріп, қалай түзетуге болатынын көрсететін.

Анар Аймолдақызының педагогикалық практика кезіндегі ақыл-кеңесі мамандығымызға деген көзқарасымызды қалыптастырды. Біз педагог болу тек білім берумен шектелмейтінін түсіндік. Бұл мамандық үлкен жауапкершілікті, мейірімділікті, шыдамдылықты және үздіксіз ізденісті талап етеді. Ұстазымыз осы қасиеттерді бізге сөзбен ғана емес, өзінің ісімен көрсетті. Ұғымтал группаластарым оны бірден қабылдап, практика барысында оқушылардың жүрегінен орын алып, мектептегі практиканы қимастықпен аяқтаған кезеңді де бастан өткердік.

Педагогикалық практикадан кейін таңдаған мамандығымыздың маңызын тереңірек түсіне бастадық. Әрбір өткізген сабағымыз, балалармен жасаған жұмысымыз және Анар Аймолдақызымен бірге жүргізген талдауымыз бізге үлкен тәжірибе берді. Сол уақытта алған әдістемелік білім мен кәсіби дағдыларымыз кейінгі жұмысымызға мықты негіз болды.

Анар Аймолдақызынан алған білім мен тәлім бүгінге дейін маған өмірлік азық болып келеді. Оның сабақтарында және педагогикалық практика барысында үйренгендерім кәсіби қызметімде ғана емес, күнделікті өмірімде де көмектеседі. Адамдармен дұрыс қарым-қатынас жасау, бастаған істі соңына дейін жеткізу, жауапкершілікпен еңбек ету және кездескен қиындықтарға мойымау сияқты қасиеттерді ұстазымның өнегесінен үйрендім.

Менің ғылым жолына келуіме де Анар Аймолдақызының ықпалы ерекше болды. Ол ғылымның үлкен жауапкершілік пен табандылықты қажет ететінін түсіндірді. Ғы-

лыми жұмыс тек ақпарат жинау емес, белгілі бір мәселені жан-жақты зерттеу, әрбір ойды дәлелдеу және нақты қорытынды жасау екенін үйретті. «Ұстаздық біреудің уақытын аялау, өз уақытыңды аямау» десек, Анар Аймолдақызы соның дәлелі. Ғылыми жұмыс жүргізген кездерімізде уақытпен санаспай, бізбен бірге танды атырған уақыттары жиі болатын.

Бүгінде мен Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогикалық университетінің докторантурасында білім алып жүрмін. Қазір де Анар Аймолдақызы — менің ғылыми жетекшім. Студенттік кезеңде басталған ұстаз бен шәкірт арасындағы байланысымыздың докторантурада ғылыми бағытта жалғасып келе жатқанына қуанамын. Бұл мен үшін үлкен мәртебе, зор жауапкершілік.

«Ұстазы жақсының ұстамы жақсы» деген халық сөзі бекер айтылмаған. Анар Аймолдақызының терең білімі, еңбекқорлығы, қарапайымдылығы, ғылымға деген адалдығы және шәкірттеріне деген қамқорлығы біз үшін әрдайым үлгі. Оның өмір жолы — кейінгі буынға өнеге, ғылыми еңбектері — жас зерттеушілерге бағыт, ал берген білімі — шәкірттері үшін өмірлік азық.

Қадірлі Анар Аймолдақызы!

Сізді мерейлі 60 жасыңызбен шын жүректен құттықтаймын! Студенттік кезеңнен бастап бүгінгі докторантураға дейін маған білім беріп, мамандығымды жақсы көруге және ғылым жолын таңдауға бағыттағаныңыз үшін шәкірттік алғысымды білдіремін.

Сізден алған білім мен тәлім менің өмірлік азығыма айналды. Сіздің берген ақыл-кеңестеріңіз мамандығыма деген көзқарасымды қалыптастырса, ғылым жолындағы жетекшілігіңіз зерттеуші ретінде өсуіме негіз болып келеді.

Сізге зор денсаулық, ұзақ әрі мағыналы ғұмыр, отбасыңызға амандық пен бақ-береке тілеймін. Ғылым мен білім жолындағы еңбегіңіз жемісті болып, шәкірттеріңіздің жетістігіне бөлене беріңіз! Абыройыңыз асқақтап, мерейіңіз әрдайым үстем болсын!

Сіздің өміріңіз — бізге үлгі, сөзіңіз — бағыт, берген біліміңіз — өмірлік азық.

Мерейлі 60 жасыңыз құтты болсын, ардақты ұстазым!

Ғылыми жолдағы алғашқы кездесу: жетекшіден — тәлімгерге дейін

Эльмира
Нуржановна
ОРАЗАЛИЕВА,
Абай атындағы ҚазҰПУ
«8D01201 —
Мектепке дейінгі оқыту
және тәрбиелеу»
мамандығының 2-курс
докторанты.
Алматы қаласы

Ғылыми жолдың басталуы — әрбір ізденуші үшін жауапты әрі толғанысқа толы кезең. Әсіресе докторантураға қабылдану адамның алдына жаңа міндеттер қойып, кәсіби ізденісін тереңдетіп, ғылыми жауапкершілігін арттыра түседі. Бұл кезеңде зерттеуші үшін ғылыми мәселенің өзектілігін айқындау, зерттеу әдіснамасын меңгеру, ғылыми нәтижелерге қол жеткізу қаншалықты маңызды болса, осы күрделі жолда дұрыс бағыт-бағдар беретін ғылыми жетекшінің орны да соншалықты ерекше.

Мен, Оразалиева Эльмира Нұржанқызы, 2025 жылы 8D01201 — «Мектепке дейінгі оқыту және тәрбиелеу» білім беру бағдарламасы бойынша докторантураға мемлекеттік грант негізінде қабылданып, өзім үшін жаңа ғылыми кезеңге қадам бастым. Докторантураға қабылданған алғашқы сәттен-ақ диссертациялық зерттеуді сапалы жүргізу және оны нәтижелі қорғау жолының күрделілігін жақсы түсіндім. Бұл жолдың үздіксіз ізденісті, табандылықты, ғылыми жауапкершілікті және өз-өзіне деген жоғары талапты қажет ететіні анық еді.

Осындай жауапты кезеңде «Ғылыми жетекшім кім болады?» деген сұрақтың мен үшін мәні ерекше болды. Өйткені ғылыми жетекші — докторантқа зерттеу тақырыбының аясын айқындап, ғылыми жұмысты ұйымдастыруға бағыт беретін маман ғана емес. Ол — ізденушінің ғылыми дүниета-

нымының, зерттеушілік мәдениетінің және кәсіби ұстанымдарының қалыптасуына ықпал ететін, ғылыми ізденістің күрделі кезеңдерінде қолдау көрсетіп, кейде зерттеушінің өз мүмкіндігіне деген сенімін нығайтатын тұлға.

Ғылыми жетекшім ретінде философия докторы (PhD), қауымдастырылған профессор м.а. Алимбекова Анар Аймолдақызы бекітілген кезде, мен ең алдымен тәжірибелі ғалымның жетекшілігімен жұмыс істейтінімді түсіндім. Алайда ол кісімен алғашқы таныстығым ғылыми жетістіктері немесе кәсіби қызметі арқылы емес, қарапайым адамдық қарым-қатынастан басталды.

Докторантурадағы алғашқы дәрістердің бірқатарына денсаулығым байланысты қатыса алмағандықтан, бұл туралы ғылыми жетекшіме хабарлап, жағдайымды түсіндіруді жөн көрдім. Осылайша Анар Аймолдақызына алғаш рет WhatsApp желісі арқылы жеке хабарлама жаздым. Бұл — біздің алғашқы байланысымыз ғана емес, кейінгі ғылыми қарым-қатынасымыздың да алғашқы қадамы болды.

Сол сәтте мен ғылыми жетекшімнен, ең алдымен, оқу тәртібі мен ғылыми міндеттерге қатысты талап күткен едім. Алайда Анар Аймолдақызының жауабы мен күткеннен мүлде бөлек болды. Ол ең алдымен менің денсаулығым алаңдап, уайымдамауымды, барлық нәрсеге үлгеруге болатынын айтты:

«Еш уайымдама, бәріне үлгересің. Бастысы — деніңнің саулығы. Денсаулық болмаса, қалай оқымақсың? Докторлықты қалай қорғамақсың?»

Қарапайым ғана айтылған бұл сөздер менің есімде ерекше сақталды. Себебі сол қысқа диалогтың өзінен ғылыми жетекші мен докторант арасындағы қарым-қатынастың тек кәсіби талаптар мен ғылыми міндеттер шеңберімен шектелмейтінін сезіндім. Әлі жүзбе-жүз танысып үлгермеген адамнан ең

алдымен талап емес, адамдық қолдау көрдім. Сол сәтте ғылыми жетекшінің шәкіртіне деген кәсіби жауапкершілігінің негізінде ең алдымен адамға деген құрмет, түсіністік пен жанашырлық жататынын ұқтым.

Ғылыми жолдағы алғашқы кездесулердің кейбірі адамның жадында ұзақ сақталады. Өйткені алғашқы әсер кейде тұлғаның кәсіби бейнесінен бұрын оның адамдық болмысын танытады. Менің Анар Аймолдақызымен алғашқы қарым-қатынасым да дәл сондай әсер қалдырды. Оның қысқа ғана қолдауы мені сол сәттегі алаңдаушылықтан арылтып қана қоймай, алдымда тұрған ғылыми жолға деген сенімімді де нығайтты.

Осы бір сәттен бастап мен Анар Аймолдақызын тек ғылыми жетекші ретінде ғана емес, ғылыми ізденісте бағыт көрсететін **тәлімгер**, қиындық кезінде жігерлендіріп, алға ұмтылуға ынталандыратын **мотиватор**, шәкіртінің кәсіби ғана емес, адами жағдайына да мән беретін **ұстаз** ретінде тани бастадым.

Кейде адамды ұзақ жылдар бойы танып-білуге болады, ал кейде оның бір ғана сөзі немесе бір сәттегі әрекеті тұлғалық болмысын аңғартып жатады. Менің Анар Аймолдақызы туралы алғашқы әсерім дәл осындай болды. Сол бір сәттегі қарапайым қолдау мен үшін ғылыми жетекшілік ұғымының мазмұнын жаңаша түсінуге негіз болды.

Менің түсінігімде, ғылыми жетекші — диссертациялық жұмыстың орындалуын бақылаушы ғана емес, докторанттың зерттеушілік тұлғасының қалыптасуына ықпал ететін ғылыми және рухани тірек. Ғылыми жетекшілік — тек ғылыми кеңес берумен шектелмейтін, шәкірттің бойында дербес ойлау, жауапкершілік, табандылық және ғылыми адалдық сияқты қасиеттерді қалыптастыруды көздейтін күрделі педагогикалық үдеріс.

Мен үшін Анар Аймолдақызымен бірге басталған ғылыми жол — тек диссертациялық зерттеуді орындау жолы емес. Бұл — ғылыми ойлауды қалыптастыру, ізденуге үйрену, өз мүмкіндігіне сену, жауапкершілікті сезіну және ұстаздан үйренген құндылықтарды өз кәсіби болмысына сіңіру жолы.

Бір жылға жуық уақыт ішінде ғылыми жетекшімнің тұлғасын тек кәсіби қырынан

емес, адамдық болмысы тұрғысынан да танып келе жатқанымды байқадым. Ғалымның шәкіртіне қоятын талабы мен көрсететін қолдауы, ғылыми ізденіске деген көзқарасы мен адамға деген құрметі бір-бірімен сабақтасып жатады. Осы сабақтастық оның ұстаздық болмысының маңызды ерекшеліктерінің бірі деп ойлаймын.

Алайда Анар Аймолдақызының тұлғасын бір ғана алғашқы әсермен сипаттау мүмкін емес. Бір жылдық ғылыми қарым-қатынас барысында оның ғалым ретіндегі ұстанымы, ұстаздық позициясы, зерттеушіге қоятын талабы мен тәлімгерлік қыры біртіндеп айқындала түсті.

Алпыс жылдық ғұмыр белесінде тұрған ардақты ұстазға алдағы ғылыми-зерттеу жұмыстарына шығармашылық серпін, жаңа ғылыми жетістіктер мен толағай табыстар тілеймін. Ғылыми ізденістерінің нәтижелі жалғасып, педагогика ғылымының дамуына қосар үлесі еселене беруіне, шәкірттерінің жетістіктері мен ғылыми биіктерін көріп, олардың әрбір табысынан ұстаз еңбегінің жемісін сезінуіне тілектеспін. Еңбегінің берекесі артып, абыройы асқақтап, шәкірттеріне берген білімі мен тәлімінің игілігін ұзақ жылдар бойы көруіне және зор денсаулық пен отбасылық амандыққа бөленуіне тілектеспін.

Нағыз ұстаздың ең үлкен мұрасы — оның жарияланған еңбектерімен ғана өлшенбейді. Оның шынайы мұрасы — шәкірттерінің бойында қалыптастырған ғылыми мәдениеті, ізденіске деген құштарлығы, кәсіби жауапкершілігі және адамдық ұстанымдары. Ғалымның еңбегі шәкіртінің ғылыми жетістігі арқылы жалғасын тауып, уақыт өткен сайын жаңа мазмұнмен толыға түседі.

Анар Аймолдақызының ғылыми-педагогикалық тұлғасын ашуға бағытталған бұл мақала да осындай ойдан туындайды. Мен үшін бұл — ғылыми жетекшімнің мерейтойына арналған құрғақ құттықтау емес, бір жыл ішінде танып-білген ұстазымның адамдық және кәсіби болмысына деген шәкірттік пайымымды білдіру, оның ғылыми-педагогикалық жолына құрметпен көз жүгірту және ұстаз бен шәкірт арасындағы ғылыми сабақтастықтың мәнін көрсету талпынысы!

Ләззат Әмірханқызы РАХМАН,
Абай атындағы Қазақ Ұлттық
педагогикалық университеті 8D01201 –
Мектепке дейінгі оқыту және тәрбиелеу
білім беру бағдарламасының 2-курс докторанты.
Алматы қаласы

Ұстаз бен шәкірт сабақтастығы — ғылымның ең көркем жалғастығы!

Құрметті де ардақты Анар Аймолдақызы!

Сізді алпыстың асқарына абыроймен көтерілген мерейлі 60 жасқа толған мерейтойыңызбен шын жүректен құттықтаймын!

Мен үшін сізді мерейтойыңызбен құттықтау — жай ғана ізгі тілек білдіру емес, өзімнің өмірлік және кәсіби қалыптасуымда айрықша орны бар Ұстазыма деген шынайы алғысымды жеткізудің бір мүмкіндігі.

Студенттік жылдарымда білім ордасының табалдырығын аттаған жас шәкірттің үлкен өмірге бет түзеген кезеңінде ақыл-бағытыңызды аямадыңыз. Сол жылдардағы әрбір кеңесіңіз, талапшылдығыңыз, қажет жерде демеп, қажет жерде жігерлендірген сөзіңіз бүгін де жадымда.

Сіздің еңбегіңіздің ерекшелігі әлеуметтік педагогика мен лидерлікті теория жүзінде зерттеп ғана қоймай, оның өмірдегі нақты көрінісін шәкірттеріңізден қалыптастыра білуіңізде.

Арада жылдар өтіп, өмір жолы бізді қайта тоғыстырды. Сіз менің өмір жолымның екі маңызды кезеңінде қатар табылған сабақтастықтың символы іспеттісіз. Студенттік жылдарымда өмірге дайындаған ұстазым болсаңыз, бүгінде ғылым әлеміне жетелеп келе жатырсыз. Бұл мен үшін үлкен жауапкершілікпен қатар, зор мәртебе. Өйткені студент кезімде тәрбие мен білімнің негізін қалаған Ұстазым бүгінде ғылым жолындағы ізденісіме бағыт-бағдар беріп, зерттеуші ретінде қалыптасуыма ықпал етіп келеді. Сондықтан сіздің менің өмірімдегі орныңызды бір ғана «ұстаз» деген сөздің аясына сыйғызу қиын.

Сізге ең алдымен мықты денсаулық, баянды бақыт, отбасыңызға амандық пен береке тілеймін. Ғылыми ойыңыздың өрісі кеңейіп, еңбектеріңіз ғылымның алтын қорына қосылар құнды дүниелерге айнала берсін. Еңбегіңіздің ең үлкен марапаты — шәкірттеріңіздің жетістігі. Сондықтан сіз тәрбиелеген әрбір шәкірт биіктен көрініп, әр жетістігімен ұстазының есімін асқақтата берсін. Сіздің ғылыми мектебіңіз қалыптасып, одан қанат қаққан шәкірттеріңіз ел ғылымына, білім саласына, қоғам дамуына өз үлесін қоса берсін.

Индекс 74312

ПЕДАГОГ

журналы

Құрметті оқырман қауым!

Қолдарыңызға тиіп отырған журнал мектеп, мектепке дейінгі, арнайы, жоғары оқу орындары мұғалімдері мен оқытушыларына, жалпы оқырмандарға арналған. Журналға «Казпочта», «Ернұр пресс»,

«Евразия Пресс», «Экспресс почта» және Post.kz сайты арқылы жазылған тиімді.

Жазылу ай сайын жүргізіледі.

Мекен-жайымыз: 050036, Алматы қаласы, Мамыр-2, 13-7.

Басылым индексі

АБОНЕМЕНТ

Педагог

74312

	Комплекті саны	
--	----------------	--

2026 жылға, айлары

кайда					

	(почта индексі)	(мекен-жайы)
кімге	(аты, жөні)	

ПВ	орны

Тасымалдау карточкасы

74312

Басылым индексі

Бағасы	Жазылу мекен-жайын өзгерту	...тенге	...тиын	комплекті саны
		...тенге	...тиын	

2026 жылға, айлары

кайда					

кайда		
(почта индексі)		(мекен-жайы)
(аты, жөні)		

Қиып алыңыз да, жазылыңыз!

